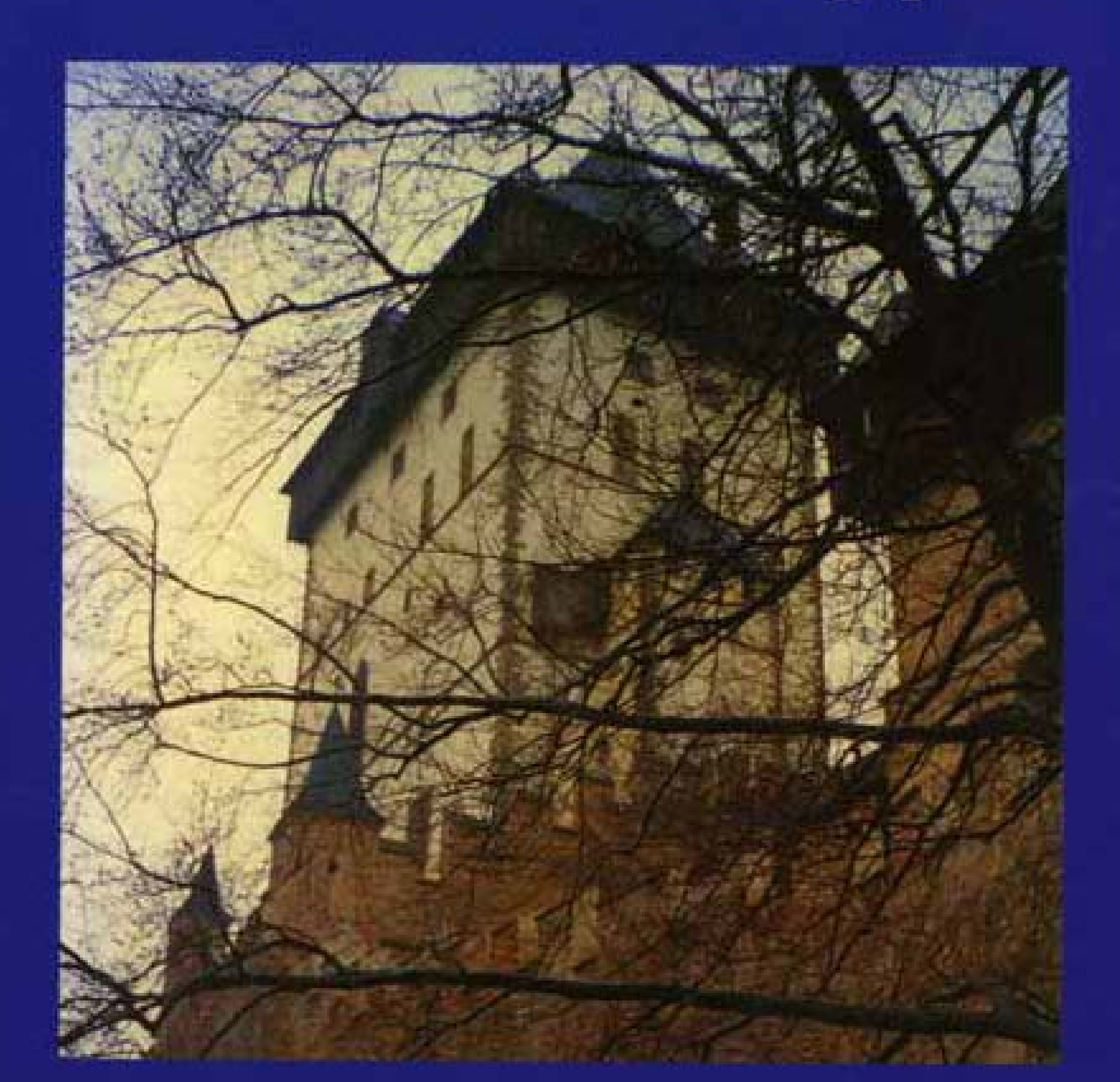
Berlitz®

Чешский язык

базовый курс

Все, что Вам нужно для простого общения на чешском языке

СОДЕРЖАНИЕ

ПРЕДИСЛОВИЕ

•••

Чешский язык с Berlitz

Цель **Berlitz** — помочь вам как можно быстрее и легче освоить чешский язык.

Любой язык существует, в первую очередь, в виде живой разговорной речи. Вот почему уже более ста двадцати лет мы занимаемся обучением навыкам общения.

Наиболее удобным способом общения является *устная речь*. Если вы хотите говорить по-чешски — на каникулах, во время деловых встреч, в компании друзей или в семье — вам нужно овладеть речевыми навыками.

Лучшей учебной программой является та, в результате которой вы сможете легко вступить в разговор, поддержать его, другими словами — общаться.

Методика **Berlitz** основана на постепенном изучении языка с помощью хорошо продуманных «шагов», предлагаемых по принципу возрастающей сложности. Каждый новый шаг тесно связан с предыдущим. При этом вам дается только та сумма знаний, которая может быть воспринята на данном этапе. В результате вы осваиваете новый язык постепенно и систематически.

Базовый курс — для быстрого самостоятельного изучения

Этот курс даст вам возможность изучать чешский язык дома — самостоятельно или с друзьями. Вы сможете достичь результатов немедленно, не тратя времени на чтение бесконечного количества правил.

Слова или грамматические конструкции переводятся при их первом появлении в тексте. Пояснения на русском языке занимают небольшой столбец на полях каждой страницы. Основной раздел — только на чешском языке. Это сделано для того, чтобы вы по привычке не переводили на родной язык всё, что слышите.

Если у вас появятся затруднения или сомнения, когда вы будете читать текст, — вам помогут объяснения на полях, но постарайтесь пользоваться ими как можно реже. Во время работы поля можно закрыть полоской бумаги.

В ***Базовом курсе*** вы не встретите скучных грамматических правил. Мы ограничились краткими и понятными объяснениями из области грамматики.

Содержание *Базового курса*

а) книга текстов и упражнений на чешском языке с примечаниями на русском;

б) трёхчасовой аудиокурс с записями текстов на чешском языке.

Несколько советов по использованию *Базового курса*

Эти советы помогут вам извлечь наибольшую пользу из ***Базового курса:***

1. Сначала прослушайте урок, не открывая книгу. Старайтесь не заглядывать в неё ни разу.
2. Затем прослушайте снова, сверяясь по книге, пока не услышите звуковой сигнал конца урока.
3. Ещё раз просмотрите урок, обращая внимание на перевод и примечания на полях.
4. Вернитесь на первую страницу урока. Снова прослушайте диалог, повторяя каждое предложение во время паузы. Повторяйте до тех пор, пока не сможете говорить без опоры на текст.
5. Выключите проигрывающее устройство и читайте вслух, пока не почувствуете, что свободно владеете материалом урока.

Как получить максимальный эффект от *Базового курса*

Несколько рекомендаций, как получить наилучший результат в кратчайшие сроки:

1. Выделите специальное время для занятий чешским языком – желательно, три урока в неделю. Помните, что несколько коротких занятий с регулярным интервалом более эффективны, чем одно длинное.
2. Переходите к следующему уроку, только когда будете уверены, что полностью освоили предыдущий. Курс создан по принципу возрастающей сложности, поэтому ваша способность усвоить новый раздел будет зависеть от того, насколько хорошо вы справились с предыдущим. Пройдите каждый урок от начала до конца два или три раза. Языковые навыки формируются только в результате повторения. Недостаточно только понимать то, что вы слышите, — вы должны уметь отвечать быстро, не чувствуя необходимости сначала перевести иностранную речь на русский язык.

3. Всегда говорите вслух. Речевой аппарат необходимо тренировать, чтобы он действовал автоматически даже в совершенно незнакомой ситуации. Этого можно добиться только с помощью многократного проговаривания вслух незнакомых слов. Мысленное повторение или пассивное прослушивание не дают желаемого результата.

4. Помните, что ошибки во время изучения неизбежны. Их допускают и дети, когда учатся говорить на родном языке. Научитесь извлекать пользу из своих ошибок.

5. Старайтесь как можно точнее воспроизводить чешское произношение. Не огорчайтесь, если произнесли что-то неправильно. Только речевая практика позволит вам говорить чисто, без фонетических ошибок. Просто имитируйте все звуки и конструкции, которые слышите.

Желаем удачи и надеемся, что уроки ***Базового курса*** окажутся для вас полезными и увлекательными.

ЧЕШСКИЙ АЛФАВИТ

•••

A a .... а
Á á .... а долгое
B b .... б
C c .... ц
Č č .... ч
D d .... д
Ď ď .... дь
E e .... э
É é .... э долгое
ě .... е, эй
F f .... ф
G g .... г
H h .... задненёбный фрикативный г
CH ch .... х
I i .... и
Í í .... и долгое
J j .... й
K k .... к
L l .... л
M m .... м
N n .... н
Ň ň .... нь
O o .... о
Ó ó .... о долгое
P p .... п
Q q .... кв
R r .... р
Ř ř .... рж
S s .... с
Š š .... ш
T t .... т
Ť ť .... ть
U u .... у
Ú ú .... у долгое
ů .... у долгое
V v .... в
W w .... в
X x .... кс
Y y .... и
ý .... ы долгое
Z z .... з
Ž ž .... ж

LEKCE 1

SEZNAMTE SE

Helena	**Ještě se neznáte?** Tomáš Straka...
	Pavel Ivanov...
Tomáš	Tomáš Straka. **Dobrý den.**
Pavel	**Já jsem** Pavel Ivanov. **Těší mě.**
Tomáš	**Promiňte, jak se jmenujete?**
Pavel	**Jmenuju se** Pavel Ivanov.
Tomáš	Těší mě.

Poslouchejte prosím

Jan	Jak se jmenujete?
Kumiko	Jmenuju se Kumiko.

ПОЗНАКОМЬТЕСЬ

Ještě se neznáte? – Вы ещё не знакомы? (досл.: Вы ещё не знаете друг друга? – **se** означает «друг друга»)
Не с глаголами пишется слитно!
znáte – (вы) знаете – форма глагола **znát**
dobrý den – здравствуйте (утром и днём; вечером чаще говорят **dobrý večer**)
Já jsem... – Я... (глагол-связка «быть», «есть» не переводится; служит для указания лица)
я – **jsem**, ты – **jsi**, он, она, оно – **je**, мы – **jsme**, вы – **jste**, они – **jsou**
těší mě – приятно познакомиться
promiňte – простите
Jak se jmenujete? – Как вас зовут? (досл.: Как вы себя называете?)
jmenuju se – меня зовут
poslouchejte – послушайте
prosím – пожалуйста

to – это
To je vaše příjmení? – Это ваша фамилия?
ne – нет
křestní jméno – имя (если вы назовёте своё имя и отчество, то к вам так и будут обращаться в знак вежливости и уважения)
kdo – кто
muž – мужчина
nebo – или
žena – женщина
dívka – девушка
překladatelka – переводчица
opakujte – повторите

Petrovová – Петрова
jaké – какое
paní – госпожа (обращение). Это слово не используется, если вы говорите о себе: представляясь, называют только своё имя (отчество) и фамилию.
Mluvíte česky? – Вы говорите по-чешски?
я – **mluvím**, ты – **mluvíš**, он, она, оно – **mluví**, мы – **mluvíme**, вы – **mluvíte**, они – **mluví**
zatím – пока
učím se – учусь – форма глагола **učit se**
už – уже
dobře – хорошо
nerozumím – не понимаю
naštěstí – к счастью
rusky – по-русски
pane Nováku (Tomáši, Olgo) – форма обращения; имеет особые окончания (если их не употребить, можно обидеть человека, к которому обращаешься)
ano – да
umíte – умеете – форма глагола **umět**
я – **umím**, ты – **umíš**, он, она, оно – **umí**, мы – **umíme**, они – **umějí**
taky – тоже
jen – только
a – и
německy – *(как?)* по-немецки – наречие от прилагательного *(какой?)* **německý**

Jan	**To je vaše příjmení?**
Kumiko	**Ne. Křestní jméno.** Jmenuju se Kumiko Tawada.
Tomáš	**Kdo** je to?
Jan	Kumiko.
Tomáš	Kdo je to? Je to **muž, nebo žena**?
Jan	Je to **dívka. Překladatelka.**

Opakujte prosím

Tomáš	Ještě se neznáte? Olga... Helena... Jan...
Olga	Jmenuju se Olga **Petrovová.**
Helena	Helena Mrázková. Těší mě.
Jan	Já jsem Jan Novák. Těší mě.
Pavel	Jak se jmenujete?
Jan	Jan. **Jaké** je vaše křestní jméno, **paní** Petrovová?

Poslouchejte prosím

Helena	**Mluvíte česky?**
Pavel	**Zatím** mluvím málo. **Učím se.**
Helena	Mluvíte **už dobře.**
Pavel	Promiňte, **nerozumím.**
Tomáš	Helena **naštěstí** mluví **rusky**. Je překladatelka.
Pavel	Děkuju. **Pane Nováku...**
Jan	**Ano**, prosím?
Pavel	Vy **umíte** rusky?
Jan	Ano, umím dobře rusky.
Olga	**Tomáši**, vy **taky** mluvíte rusky?
Tomáš	Ne, rusky neumím. Mluvím **jen** česky **a německy.**

Opakujte prosím

Jan	Mluvíte česky, **Olgo**?
Olga	Ano. Učím se.
Helena	Mluvíte už dobře.
Pavel	Já dobře rozumím.
Tomáš	Rozumíte?
Pavel	Ano, rozumím.

Poslouchejte prosím

Helena	Mluvíme **všichni** česky?
Pavel	Ne, já česky neumím.
Tomáš	**Ale** umíte. Mluvíte dobře.
Pavel	**Co znamená** »**čeština**«?
Helena	»Čeština« znamená »**český jazyk**«. **Jaké** jazyky umíte?
Jan	Já mluvím rusky a anglicky. A vy?
Tomáš	Mluvím taky anglicky. Ale jen málo.
Jan	Já umím dobře anglicky.

všichni – все

ale – но
co – что
znamená – значит – форма глагола **znamenat**
čeština, česky jazyk – чешский язык
jaké – какие

Opakujte prosím

Olga	Já jsem **Ruska**, ale umím taky česky.
Helena	Já jsem **Češka** a mluvím česky, německy a rusky.
Tomáš	Mluvím francouzsky **jako Francouz**.
Pavel	Ty jsi Francouz? On je Francouz?
Jan	Tomáši, vy nejste Francouz. Jste **Čech**.
Helena	**Není** Francouz.
Tomáš	Nerozumíte. Jsem Čech, ale umím dobře francouzsky. Mluvím francouzsky jako Francouz.

Ruska – русская (слова, обозначающие национальность и гражданство, пишутся с заглавной буквы)
Češka – чешка
jako – как (сравнение)
Francouz – француз
Čech – чех
není – он не – от глагола «быть»
я – **nejsem**, ты – **nejsi**, он, она, оно – **není**, мы – **nejsme**, вы – **nejste**, они – **nejsou**

Jan	Česky mluví jako Čech a francouzsky jako Francouz.

Poslouchejte prosím

Helena	Gérard je Francouz a mluví francouzsky.
Tomáš	Olga je Ruska a mluví rusky.
Pavel	Já jsem **Rus** a mluvím česky.
Jan	**Odkud** jste? Vy jste Rus?
Pavel	My jsme **Rusové**.
Helena	Jsou Rusové, **jmenujou se** Pavel a Olga a umějí dobře česky.
Tomáš	Pavle, ty jsi Rus a mluvíš česky?
Pavel	Umím česky jen málo, ale dobře rozumím.

Rus – русский

odkud – откуда

Rusové – русские (см. Грамматику)
jmenujou se – их зовут – форма глагола **jmenovat se**
я – **jmenuju se**, ты – **jmenuješ se**, он, она, оно – **jmenuje se**, мы – **jmenujeme se**, вы – **jmenujete se**
Возвратная частица **se** пишется с глаголами раздельно и может быть отделена от них другими словами.

Opakujte prosím

Olga	Dobrý den. Jmenuju se Olga, jsem Ruska, ale umím česky. Jsem **obchodní zástupce**.
Jan	Těší mě. Jan Novák. To je Tomáš Straka. Jsme **Češi**.
Tomáš	Jmenuju se Tomáš Straka. Jsem **podnikatel**. Jan je ještě student.
Pavel	Těší mě. Pavel Ivanov. Jsem **překladatel**.
Jan	Pavle, umíte taky česky?
Pavel	Jen málo.
Jan	**Rád jsem se s vámi seznámil.**
Tomáš	**Mějte se hezky. Na shledanou.**
Olga a Pavel	Vy se mějte taky hezky.

obchodní zástupce – торговый представитель

Češi – чехи

podnikatel – предприниматель

překladatel – переводчик

Rád jsem se s vámi seznámil. – Приятно было познакомиться.
Mějte se hezky. – Всего доброго.
Na shledanou. – До свидания.

Poslouchejte prosím

Jan	Odkud jsou Pavel a Olga? Jsou **Ukrajinci**?	**Ukrajinci** – украинцы
Helena	Ne, nejsou Ukrajinci. Jsou Rusové.	
Jan	Mluví taky česky?	
Helena	Ano, a dobře.	
Tomáš	Je Olga **učitelka**?	**učitelka** – учительница
Helena	Ne, není učitelka. Je **obchodní zástupkyně**.	**obchodní zástupkyně** – торговый представитель (о женщине)
Tomáš	Pavel je **tlumočník** a překladatel. Umí dobře anglicky. Česky mluví zatím jen málo.	**tlumočník** – переводчик

Opakujte prosím

Pavel	**Jaké je vaše povolání?**	**Jaké je vaše povolání?** – Кем вы работаете?
Helena	Jsem překladatelka a **tlumočnice**. A jaké je vaše?	**povolání** – профессия **tlumočnice** – переводчица
Pavel	Já jsem taky překladatel.	
Helena	**Ráda** jsem se s vámi seznámila. Mějte se hezky. Na shledanou.	**rád/ráda** – с удовольствием, рад/рада
Olga	Vy se mějte taky hezky. **Brzy** na shledanou.	**brzy** – скоро

Упражнения

•••

1. Соответствуют ли тексту эти высказывания?

а. Olga je překladatelka.
б. Tomáš umí dobře francouzsky.
в. Pavel není Rus.

2. Ответьте на вопросы.

а. Jak se jmenujete?
б. Jaké je vaše povolání?
в. Odkud jste?
г. Mluvíte česky?

3. Правильно произнесите следующие чешские слова. Что они означают на русском языке?

kočka, oni, řeka, východ, hokej, ona, tvrdý, vchod, situace

4. Заполните пропуски. Имейте в виду, что одно слово лишнее.

se, není, jste, mě, taky, ráda, pane

а. Těší __________.
б. __________ Nováku!
в. To__________ Pavel.
г. Jak__________ jmenujete?
д. Odkud __________?
е. __________ jsem se s vámi seznámila.

5. Укажите такой порядок строк, чтобы получился небольшой разговор.

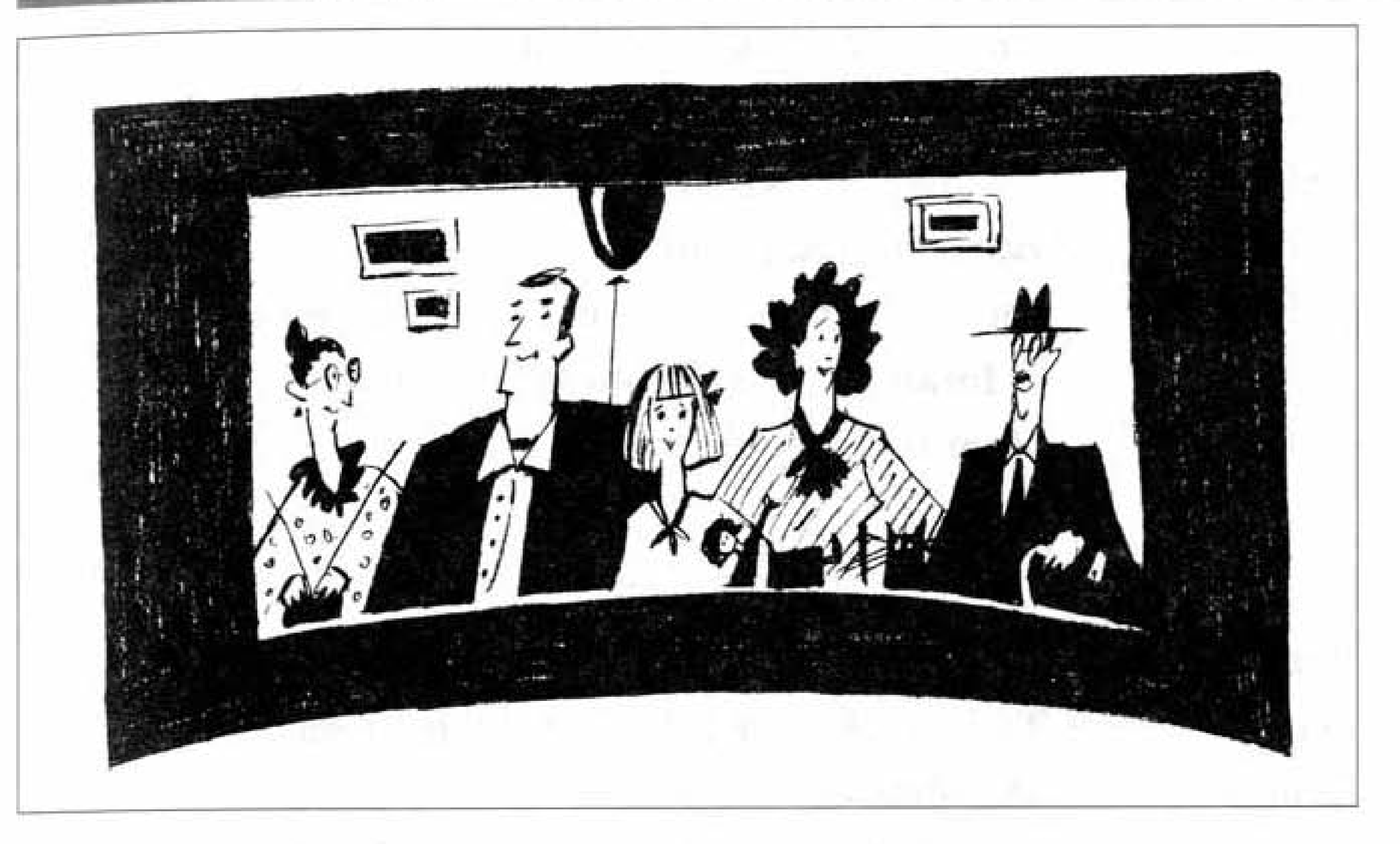
а. Těší mě. Já jsem Tomáš.
б. Ne, rusky neumím. Mluvíte česky?
в. Ještě se neznáte? Tomáš... Pavel...
г. Ano, ale jen málo.
д. Dobrý den. Jmenuju se Pavel.
е. Těší mě. Mluvíte rusky?

6. Поставьте в нужную форму глаголы: а. rozumět, б. být, в. jmenovat se, е. nebýt, д. umět, е. znát

já__________________________________
ty__________________________________
on, ona ____________________________
my _________________________________
vy _________________________________
oni, ony____________________________

7. Прочитайте по-чешски названия следующих стран, их жителей и наречий:

а. Rusko – Rus/ka – rusky
б. Česko – Čech/Češka – česky
в. Itálie – Ital/ka – italsky
г. Francie – Francouz/ka – francouzsky
д. Německo – Němec/Němka – německy
е. Španělsko – Španěl/ka – španělsky
ж. Ukrajina – Ukrajinec/Ukrajinka – ukrajinsky
з. Bělorusko – Bělorus/ka – bělorusky
и. Slovensko – Slovák/Slovenka – slovensky
к. USA – Američan/ka – anglicky
л. Polsko – Polák/Polka – polsky
м. Řecko – Řek/yně – řecky

LEKCE 2

MOJE RODINA

Helena	Pavle, **máš děti**?
Pavel	Ano, Heleno. Mám **tu fotografii**. To je **moje rodina**.
Helena	To jsou **tvoje** děti?
Pavel	Ano, to jsou moje **dvě dcery** a **můj** syn.
Helena	A **ta** žena nalevo, to je tvoje **manželka**?
Pavel	Ne, to je **její** sestra. Olga je její dcera. Moje **žena** stojí napravo.
Helena	Jak se jmenujou tvoje děti?
	Poslouchejte prosím
Pavel	Heleno, ty máš děti?

МОЯ СЕМЬЯ

máš – имеешь – форма глагола **mít**
я – **mám**, он, она, оно – **má**, мы – **máme**, вы – **máte**, они – **mají**
Jak se máte/máš? – Как ваши/твои дела?
děti – дети (см. Грамматику)
tu – здесь
fotografie – фотография
moje rodina – моя семья
můj/moje – мой/моя, **tvůj/tvoje** – твой/твоя, **jeho/její** – его/её, **náš/naše** – наш/наша/наше, **váš/vaše** – ваш/ваша/ваше, **jejich** – их
dvě dcery – две дочери
ta – эта
žena – жена
manželka – жена, супруга

tady – тут, здесь
vidím – вижу – форма глагола **vidět**
že – что
dva syny – два сына (после числительных 2, 3, 4 чешское существительное стоит во мн. ч.; по-русски это звучало бы, к примеру, как «два, три, четыре студенты»)
malý – маленький
fotka – фотография
proto – поэтому
i – также
nový – новый (см. Грамматику)
kde – где

teta – тётя

jedno – одно
dítě – ребёнок (см. Грамматику)

vdaná – замужняя
svobodná – незамужняя

jiní příbuzní – другие родственники

dospělý – взрослый
velmi hezký – очень красивый
chytrý – умный
Anička – уменьшительное от **Anna** – чешские уменьшительные имена часто не похожи на полные формы, например: **Pepa – Josef**

velký – большой

Helena — Ano, **tady** je jejich fotografie.
Pavel — **Vidím**, **že** máš **dva syny**.
Helena — Ne. Mám **tři syny**: Karla, Ondřeje a Michala.
Pavel — Ale tady jsou jen dva.
Helena — Ano, Michal tam ještě není. Je ještě **malý**.
Pavel — A **fotka** je stará. **Proto** tam není.
Helena — Mám tu **i novou** fotografii, **kde** je taky Michal.

Opakujte prosím

Tomáš — Co je tam?
Olga — To je moje rodina. Vidíš, to je má **teta**, žena Pavla.
Tomáš — Máš děti?
Olga — Mám **jedno dítě**. Dceru. Ale nemám tu její fotku.

Poslouchejte prosím

Helena — Pavel je už dlouho ženatý. Jeho žena se jmenuje Natálie. Mají dvě dcery – jedna je **vdaná**, jedna **svobodná** – a syna. Ten už je rozvedený. Pavel má otce Jurije a matku Julii. Má taky bratra a dvě sestry a **jiné příbuzné**. Jejich rodina je velká.
Tomáš — Jaké jsou jeho děti?
Helena — Jsou už **dospělé**. Máša je **velmi hezká**. I její matka je sympatická. Petr je **chytrý**, taky **Anička** je inteligentní. A hezká jako její sestra.

Opakujte prosím

Jan — Jste už dlouho vdaná?
Olga — Ano. Mám už **velké** dítě.

Jan	Máte syna, nebo dceru?
Olga	Dceru Ljubov.
Jan	Jak **vypadá** vaše dcera?
Olga	Je vysoká, **hubená**, má **hnědé** vlasy. Mám tu její fotku.

Poslouchejte prosím

Tomáš	Vidíš? To je moje rodina.
Olga	**To je ale krásná fotografie!**
Tomáš	Nalevo stojí **moji rodiče**: můj **tatínek** a moje **maminka**. **Uprostřed** jsem já a moje žena. **Vepředu sedí** naše tři děti. Ten **tlustý** pán je můj **strýc** a **vzadu** stojí můj **dědeček** a **babička**.
Olga	**Tvoji** dědeček a babička jsou velmi mladí.
Tomáš	**Nemáš pravdu**. Vypadají **tak**, ale jsou už **staří**.
Olga	**Jak se má** tvoje rodina?
Tomáš	**Děkuju**, dobře.

Opakujte prosím

Pavel	Vidíte? To je moje rodina.
Jan	Tady nalevo, to je váš syn? Vypadá jako vy.
Pavel	Co znamená »vypadá«?
Jan	Je jako vy.
Pavel	Aha. Já i on vypadáme jako můj otec. Stojí vzadu napravo.
Jan	Vidím, že je váš otec velmi vysoký.
Pavel	Máte pravdu. Všichni muži jsme vysocí.
Jan	Jak se má vaše rodina?
Pavel	Děkuju, dobře.

vypadá – выглядит – форма глагола **vypadat**
я – **vypadám**, ты – **vypadáš**, мы – **vypadáme**, вы – **vypadáte**, они – **vypadají**
hubený – худой
hnědé – каштановые (волосы)

To je ale krásná fotografie! – Какая красивая фотография!
moji rodiče – мои (форма местоимения **můj**) родители
tvoji – твои, **naši** – наши, **vaši** – ваши
tatínek – папа
maminka – мама
uprostřed – посредине
vepředu – впереди
sedí – сидят – форма глагола **sedět**
tlustý – толстый
strýc – дядя
vzadu – сзади
dědeček – дедушка
babička – бабушка
máš pravdu – ты прав(а)
tak – так, таким образом
staří – старые (см. Грамматику)
jak se má – как поживает
děkuju – спасибо – форма глагола **děkovat**
я – **děkuju**, ты – **děkuješ**, он, она, оно – **děkuje**, мы – **děkujeme**, вы – **děkujuete**, они – **děkujou**

Poslouchejte prosím

Helena	To je ale krásná fotografie!
Olga	To je moje rodina.
Helena	Kde je tvůj manžel?
Olga	**Má na sobě dlouhé letní kalhoty a košili.**
Helena	A **tohle** je tvoje dcera?
Olga	Ne, moje sestra.
Helena	Kde je tvůj bratr?
Olga	Je vysoký a má tu na sobě **bílý svetr** a **čepici**. **Rád nosí tenhle** svetr.
Helena	Už **ho** vidím. Ano, **ten** svetr je hezký.
Olga	**Má** ten svetr **rád**. Vedle je ještě můj **tchán**, moje **tchýně** a její teta.

Opakujte prosím

Helena	Kde je tvůj manžel?
Olga	Má na sobě kalhoty a bílou košili.
Helena	A vaše dcera?
Olga	Nemá ráda **fotografování**. Proto tu není.
Helena	Je tu taky tvoje sestra?
Olga	Ano, má na sobě **hnědou sukni** a **blůzu**. Ráda nosí **tuhle** sukni.
Helena	Ano, už **ji** vidím. Vypadá jako ty. Je vdaná?
Olga	Není. Je ještě svobodná. Má ráda **jednoho malíře**.

Poslouchejte prosím

Pavel	Tomáši, jak se jmenuje tvůj **nejlepší kamarád**?
Tomáš	Nejlepší kamarád? **Jirka**.
Pavel	Je to Čech?

mít na sobě – быть одетым в
dlouhé letní kalhoty a košile – длинные летние брюки и рубашка
tohle – это
К указательным местоимениям часто добавляется разговорная частица **hle** (как русское «вот»)
bílý svetr – белый свитер
čepice – шапка
nosí – носит – форма глагола **nosit**
rád nosí – любит носить
tenhle – этот (о котором только что говорили)
ho – его (краткая форма личного местоимения **on/ono**)
кого? **jeho/(bez) něho, ho**; *(к) кому?* **jemu/(k) němu, mu**; *(о) ком?* **(o) něm**; *(с) кем?* **jím/(s) nim**
ten – этот
má rád – ему нравится
tchán – свёкор, тесть
tchýně – свекровь, тёща
fotografování – фотографирование
hnědá sukně – коричневая юбка
blůza – кофта
tuhle – эту (см. Грамматику)
ji – её – форма личного местоимения **ona**
(без) кого? **jí/(bez) ní**; *кому?* **jí/(k) ní**; *(о) ком?* **(o) ní**; *(с) кем?* **jí/(s) ní**
jednoho malíře – одного художника

nejlepší kamarád – лучший друг

Jirka – уменьшительное от мужского имени **Jiří**

Tomáš	Ano, je. A jako **správný** Čech má rád **knedlíky** a pivo.	**správný** – правильный **knedlíky** – кнедлики (чешское национальное блюдо, похожее на клёцки)
Pavel	Je ženatý?	
Tomáš	Ne, je rozvedený. Děti nemá.	
Pavel	A jak se jmenuje tvoje nejlepší **přítelkyně**?	**přítelkyně** – подруга
Tomáš	Anna.	
Pavel	Je to Češka?	
Tomáš	Ne, Slovenka.	

Opakujte prosím

Pavel	Tomáši, jak se jmenuje tvoje nejlepší přítelkyně?	
Tomáš	Anna. Je to Slovenka.	**rozumíme si** – понимаем друг друга – форма глагола **rozumět** **si** – дательный падеж возвратного местоимения **se** – себя
Pavel	Umí česky?	
Tomáš	Mluví slovensky a já česky. Ale **rozumíme si**.	

Упражнения

•••

1. Ответьте на вопросы к диалогу.

а. Jakou rodinu má Tomáš, jakou Helena a jakou Pavel?
б. Je Olga manželka Pavla?
в. Co má na sobě bratr Olgy?
г. Co má rád kamarád Tomáše Jirka?

2. Правильно произнесите чешские имена, назовите их полную (официальную) форму:

Jirka, Káťa, Pepa, Vašek, Lucka, Anička, Tonda, Honza

3. Укажите одинаковые русские и чешские названия членов семьи. Одно слово здесь лишнее.

а. тесть	1. strýc
б. брат	2. dědeček
в. дядя	3. teta
г. дочь	4. bratr

д. дедушка
е. мать
ж. внучка
з. бабушка
и. тётя

5. vnučka
6. tchýně
7. matka
8. tchán
9. babička
10. dcera

4. Заполните пропуски подходящими по смыслу словами.

а. Pavle, _______ rád knedlíky?
б. To je Olga. _______ dcera se jmenuje Ljuba.
в. Vypadáš tak _______ tvůj bratr.
г. Pavel a jeho syn nejsou malí. Jsou _______.
д. Marie nosí _______ tyto kalhoty.
е. Pavel a Natálie _______ tři děti, ale Jan děti _______.
ж. Už _______, kdo to je. Je to Jan.
з. Tamhle je Tomáš. Vidíš _______?
и. Pane Nováku, jak se jmenujou _______ nejlepší kamarádi?
й. To _______ můj otec, to je můj manžel!
к. To je Alice. Na fotografii je _______ syn a _______ dcera.

5. Составьте предложения.

а. Mám (nová sukně, hezká přítelkyně, dvě dcery, mladý otec, velmi stará babička).
б. Znáš (já, my, on, ona, oni, můj bratr, naše dcera)?
в. Jsou to (sympatický – žena, hezký – dítě, inteligentní – studentka, můj kamarád).
г. Vidíš (tento pán, ta paní, tohle dítě, ta auta)?
д. (Jeho auto, náš syn, ta Němka, můj přítel, ten hezký svetr, ten 2 bratr) tam nejsou.

6. Образуйте формы женского рода следующих слов:

malíř, Ivan, příbuzný, tchán, Švéd, Pavel, tlumočník, pan Horák

7. Ответьте на вопросы.

а. Máte velkou rodinu?
б. Jste ženatý / vdaná? Máte děti?
в. Jak se jmenuje váš manžel / vaše manželka?
г. Co máte na sobě?
д. Co máte rád/a?
е. Jak se jmenuje váš nejlepší přítel? Jak vypadá a jaký/á je?

LEKCE 3

KOLIK JE HODIN?

Olga	**Ahoj**, Tomáši. Jak se máš?
Tomáš	Ahoj. Děkuju, **výborně**.
Olga	**Nevíš, kolik** je hodin?
Tomáš	Nevím, nemám **hodinky**.
Olga	Jane, nevíte kolik je hodin?
Jan	Vím. Je **půl desáté a pět minut**.
Olga	**Musím** už **jít**, mám ještě **schůzku**. Mějte se hezky. Ahoj.
Tomáš	Ahoj.

Poslouchejte prosím

Helena	Pavle, kolik je hodin?

КОТОРЫЙ ЧАС?

ahoj – привет, пока – неформальное приветствие или прощание
výborně – отлично
nevíš – не знаешь – форма глагола **vědět**
я – **vím**, ты – **víš**, он, она, оно – **ví**, мы – **víme**, вы – **víte**, они – **vědí**
Используется, как правило, в значении «знать о том, что...», в отличие от **znát** (знать *кого? что?*)
kolik – сколько
hodinky – наручные часы
půl desáté a pět minut – 9 часов 35 минут
musím – я должен – форма глагола **muset**
ты – **musíš**, он, она, оно – **musí**, мы – **musíme**, вы – **musíte**, они – **musí/-eji**
jít – идти
я – **jdu**, ты – **jdeš**, он, она, оно – **jde**, мы – **jdeme**, вы – **jdete**, они – **jdou**
schůzka – встреча

bohužel – к сожалению
tamhle – вот там
hodiny – часы; **hodina** – час
ráno – утро
dopoledne – до полудня
poledne – полдень

odejít – уйти
přijít – прийти, **sejít se** – встретиться,
projít se – прогуляться
tam – *(где?)* там, *(куда?)* туда
odpoledne – после полудня

Pavel	**Bohužel** nevím, nemám hodinky.
Helena	**Tamhle** jsou **hodiny**. Je devět hodin **ráno**.
Jan	Ne, je deset hodin **dopoledne**.
Tomáš	Je **poledne**.
Helena	V kolik máme schůzku?
Pavel	**Odejít tam** musíme v jednu hodinu.
Helena	V jednu **odpoledne**?
Pavel	Ano, v jednu hodinu odpoledne.

Opakujte prosím

dobré ráno – доброе утро

kdy – когда

chci – хочу – форма глагола **chtít**
ты – **chceš**, он, она, оно – **chce**, мы – **chceme**, вы – **chcete**, они – **chtějí**
setkat se – встретиться

Olga	**Dobré ráno.**
Tomáš	Heleno, už je třináct hodin. Dobrý den.
Olga	Ach ano, dobrý den.
Tomáš	**Kdy** se sejdeme? V šest hodin večer?
Olga	Ne, **chci se setkat** už v půl šesté.

Poslouchejte prosím

půlnoc – полночь
pozdě – поздно
dobrou noc – спокойной ночи

Pavel	Dobrý večer.
Helena	Už je dvacet jedna hodin.
Tomáš	Ne, je dvacet dva hodin.
Olga	Ještě není **půlnoc**.
Pavel	Je už **pozdě**. **Dobrou noc.**

Opakujte prosím

Prosím vás, nevíte...? – Скажите, пожалуйста, вы не знаете...? – Очень часто используется при обращении к незнакомому человеку.
vás – вас – форма личного местоимения **vy** (*кого?* **vás**; *кому?* **vám**; *(o) ком?* **(o) vás**; *кем?* **vámi**)
samozřejmě – конечно

Olga	**Prosím vás, nevíte**, kolik je hodin?
paní	Ano, **samozřejmě**, je dvanáct hodin.

Olga	**Děkuju vám.**	
paní	**Nemáte zač.**	

děkuju vám – благодарю вас
nemáte zač (za co) – не за что

Poslouchejte prosím

Olga	Kolik je hodin?	
Jan	Je jedna hodina.	13:00
	Jsou dvě hodiny.	14:00
	Jsou tři hodiny.	15:00
	Je pět hodin.	17:00
	Je šest hodin.	18:00

Opakujte prosím

Olga	Kolik je hodin?	
Jan	Jsou dvě hodiny a deset minut.	14:10
	Je **čtvrt na** sedm.	18:15
	Je deset dvacet.	9:20
	Je **za** pět minut **půl jedné.**	12:25
	Je půl **druhé.**	13:30
	Je půl **třetí** a pět minut.	14:35
	Je **tři čtvrtě** na deset.	9:45
	Je za deset minut deset.	21:50

Opakujte prosím

Helena	Tomáši, kolik je hodin?
Tomáš	Je tři čtvrtě na osm.
Helena	Chceš se ještě projít? Ještě máme čas.
Tomáš	Ano, **můžeme** se ještě projít.

čtvrt – четверть – ключевое слово при обозначении времени: минуты отсчитываются от ближайшей четверти
za pět minut tři čtvrtě na osm (7:40) – без пяти минут три четверти восьмого
na – не переводится; указывает, минуты какого часа мы называем. При этом форма числительного не меняется (исключение – **na jednu**).
za – без
jedna, dvě, tři, čtyři, pět, šest, sedm, osm, devět, deset, jedenáct, dvanáct, třináct, čtrnáct, patnáct, šestnáct, sedmnáct, osmnáct, devatenáct, dvacet, dvacet jedna, dvacet dva, dvacet tři, třicet, čtyřicet, padesát...
Для обозначения времени, как правило, используют числительные от 1 до 12, добавляя выражение **ráno, odpoledne** или **večer**
půl jedné (druhé, třetí...) – половина первого (второго, третьего...)
můžeme – можем – форма глагола **moct**
я – **můžu**, ты – **můžeš**, он, она, оно – **může**, вы – **můžete**, они – **můžou**

Poslouchejte prosím

vlak – поезд
zpoždění – опоздание

Olga	Jaké má **vlak zpoždění**?
Pavel	Má zpoždění patnáct minut.
Olga	Za pět minut je tady.

Opakujte prosím

Olga	Má vlak zpoždění?
Pavel	Ano. Patnáct minut.
Olga	Za pět minut je tady.

Poslouchejte prosím

pondělí – понедельник
úterý – вторник
středa – среда
čtvrtek – четверг
pátek – пятница
sobota – суббота
neděle – воскресенье
týden – неделя
víkend – выходные

Olga	**Pondělí**, **úterý**, **středa**, **čtvrtek**, **pátek**, **sobota** a **neděle** – to je **týden**.
Pavel	Sobota a neděle – to je **víkend**.
Olga	Sejdeme se ve čtvrtek v osm hodin večer.

Poslouchejte prosím

pracovat – работать
я – **pracuju**, ты – **pracuješ**, он, она, оно – **pracuje**, мы – **pracujeme**, вы – **pracujete**, они – **pracujou**
tedy – итак
čas – время (ср. **hodina** – час)
tento – этот
К указательным местоимениям часто добавляется частица **to** (она указывает, что предмет либо находится в пределах видимости, либо о нём только что говорили).

Helena	Jane, můžete přijít ve čtvrtek v deset hodin?
Jan	Ne, nemůžu. Musím **pracovat**.
Helena	Můžeme se **tedy** setkat v pátek v jedenáct hodin?
Jan	Bohužel, taky nemám **čas**. Mám jednu schůzku.
Tomáš	Nemůžou se **tento** týden setkat.

Opakujte prosím

Helena	Jane, přijdete ve čtvrtek v deset hodin?
Jan	Ne, nemůžu. Musím pracovat.
Helena	Setkáme se tedy v pátek v jedenáct hodin?
Jan	Bohužel, taky nemůžu. Mám jednu schůzku.

Poslouchejte prosím

Helena	Ahoj. **Čekáš** tu už **dlouho**?
Olga	Pět minut.
Helena	**Omlouvám se**, že **jdu pozdě**... Olgo, v úterý máš tu schůzku v půl jedenácté dopoledne.
Olga	Ale já v úterý v půl jedenácté ještě nemůžu.
Helena	Tak tam **máš zatelefonovat.**
Olga	Můžeš tam, prosím **tě**, zatelefonovat ty?
Helena	Samozřejmě. Co mám **říct**?
Olga	Že můžu **až** odpoledne nebo ve středu.

čekáš – ждёшь – форма глагола **čekat**
dlouho – долго
omlouvám se – прошу прощения – форма глагола **omlouvat se**
jít pozdě – опоздать
máš – тебе следует – форма глагола **mít**, употреблённого в модальном значении
zatelefonovat – позвонить
tě – тебя – краткая форма местоимения **ty** *кого?* **tebe/tě**; *кому?* **tobě/ti**; *(о) ком?* **(o) tobě**; *кем?* **tebou**
říct – сказать
я – **řeknu**, ты – **řekneš**, он, она, оно – **řekne**, мы – **řekneme**, вы – **řeknete**, они – **řeknou**
až – только

Упражнения

•••

1. Числительные расположены в произвольном порядке. Расставьте их правильно, указав рядом нужные числа из правого столбца.

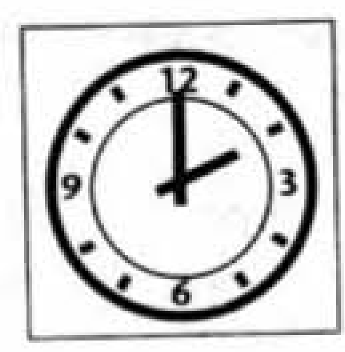
а. čtyřicet	1
б. třicet šest	13
в. šestašedesát	36
г. jeden, jedna, jedno	40
д. třináct	66

2. Эти высказывания правильны?

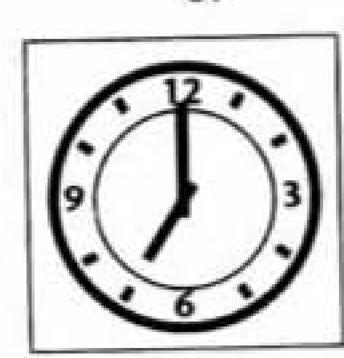
а. Dobrý večer. Je poledne.
б. Je šest hodin večer.
в. Je půl desáté. Dobré ráno.

3. Назовите указанное время.

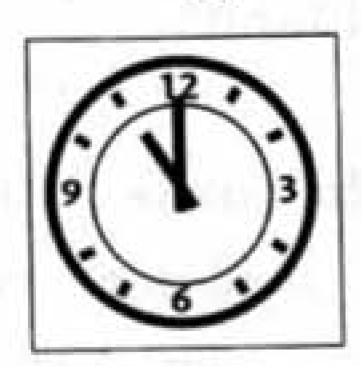
а.

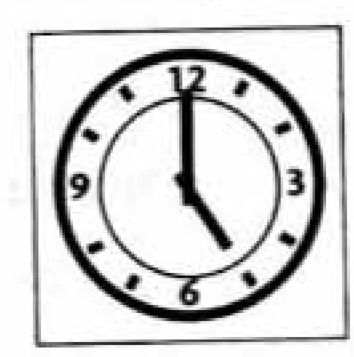
б.

в.

г.

4. Составьте предложения.

а. (umět, oni) ______________________________.
б. (muset, ona) ______________________________?
в. (nebýt, on) ______________________________.
г. (chtít, já) ______________________________.
д. (mít, ty) ______________________________?
е. (nevědět, oni) ______________________________.

5. Вставьте нужные слова. Имейте в виду, что одно из них лишнее.

co, tedy, proto, už, kolik, až, že

а. Nevíte prosím vás, ________ je hodin?
б. Rozumíte, ________ říká?
в. Můžu ________ za hodinu.
г. Víte, ________ už je půlnoc?
д. Máme ještě hodinu času. Chcete se ________ ještě projít?
е. Nemá čas. ________ tu není.

6. Расставьте строки в таком порядке, чтобы получился небольшой разговор.

а. Nemáte zač.
б. Dobrý den. Nevíte, kolik je hodin?
в. Děkuju.
г. Dobrý den. Je čtvrt na dvanáct.

7. Назовите время:

6:15, 8:45, 10:08, 13:30, 15:32, 20:55, 22:22

LEKCE 4

V RESTAURACI

В РЕСТОРАНЕ

Jan	**Máte** už **hlad?**
Tomáš	Hlad ne, ale **žízeň.**
Pavel	Já mám hlad i žízeň.
Olga	Já mám **docela** hlad. A je už půl osmé a deset minut.
Tomáš	Tamhle je restaurace. Můžeme **se** tam **najíst. Zvu** vás na **večeři.**
Jan	To je dobrý **nápad.**
Helena	**Znám** tu restauraci. Dobře tam **vaří.** Je to **pravá** česká restaurace.

Máte hlad? – Вы голодны?
hlad – голод
žízeň – жажда
docela – довольно
najíst se – поесть
я – **najím se**, ты – **najíš se**, он, она, оно – **nají se**, мы – **najíme se**, вы – **najíte se**, они – **najedí se**. Так же изменяются и глаголы **jíst** (есть), **sníst** (съесть).
zvu – приглашаю – форма глагола **zvát** ты – **zveš**, он, она, оно – **zve**, мы – **zveme**, вы – **zvete**, они – **zvou**
večeře – ужин
nápad – идея
znám – знаю – форма глагола **znát** ты – **znáš**, он, она, оно – **zná**, мы – **známe**, вы – **znáte**, они – **znají**
vařit – готовить, варить
pravý – настоящий

Poslouchejte prosím

Pavel	To je pravá česká restaurace.
Tomáš	Dobrý večer. **Kam si** můžeme **sednout**?
servírka	Promiňte, máme **všechno obsazeno**... Ne, tamhle jeden **host platí**. Tam **bude volno**.
Tomáš	Jsme čtyři. **Potřebujeme stůl pro** čtyři.
servírka	Můžete si tam sednout. Budete **večeřet**?
Tomáš	Ano. Prosím **jídelní lístek**.
servírka	**Jistě. Co si dáte k pití?**
Tomáš	Heleno, co budeš **pít**?
Helena	**Pomerančový**..., ne, **jablečný džus**.
Pavel	Ja si dám **skleničku** bílého vína.
Jan	Já si dám taky víno, ale **červené**.
Tomáš	Tak tedy **třikrát** víno, **jednou bílé** a **dvakrát** červené, a jednou džus.
servírka	Bílé máme jen suché.
Tomáš	**Může být.**
servírka	Co budete jíst?
Tomáš	**Počkejte prosím**. Ještě **si vybereme**.

Opakujte prosím

Tomáš	Dobrý den. Kam si můžeme sednout?
servírka	Dobrý den. Kolik je vás?
Tomáš	Jsme čtyři. Potřebujeme stůl pro čtyři.
servírka	Můžete si sednout **sem**.
Jan	Děkujeme.
Tomáš	Prosím jídelní lístek.
servírka	Samozřejmě. Co si dáte k pití?

kam – куда
sednout si – сесть
servírka – официантка
všechno obsazeno – всё занято
host – гость, посетитель
platit – оплачивать (счет)
bude – будет – форма глагола **být** (см. Грамматику)
volno – свободно
potřebujeme – нам нужно – форма глогола **potřebovat**
stůl – стол
(**ů** в корне соотносится с русским «о»:
nůž – нож, **sůl** – соль)
pro – для
večeřet – ужинать
jídelní lístek – меню
jistě – конечно
Co si dáte k pití? – Что будете пить?
dát si – заказать
pít – пить
pomerančový – апельсиновый
jablečný džus – яблочный сок
sklenička – стакан
červený – красный
třikrát – три раза
jednou – один раз
bílý – белый (см. Грамматику)
dvakrát – два раза
může být – годится, нам это подходит, берём
počkejte prosím – подождите, пожалуйста
vybereme si – выберем – форма глагола **vybrat si**
sem – сюда
Такая же надпись на дверях означает: чтобы открыть дверь, её нужно потянуть к себе.

Tomáš	Heleno, co budeš pít?	
Helena	Pomerančový..., ne, jablečný džus.	
Pavel	Jaké máte bílé víno?	
servírka	Velmi dobré **valtické**.	**valtické** – валтицкое (вино)
Pavel	Tak tedy jednou valtické.	
Tomáš	Pro mě červené víno.	
Jan	Pro **mě** taky valtické.	**mě** – меня – краткая форма от **já** (я) *кого?* **mě/mne**; *кому?* **mně/mi**; *(o) ком?* **(o) mně**; *кем?* **mnou** (после предлога, как правило, употребляются полные формы)

Poslouchejte prosím

Tomáš	Pavle, **co si dáš k jídlu?**	**Co si dáš k jídlu?** – Что будешь есть?
Pavel	**Řízek** a **brambory**. A jaká je »**polívka dne**«?	**jídlo** – еда **řízek** – шницель **brambory** – картошка **hranolky** – картофель-фри **bramborová kaše** – картофельное пюре **polívka dne** – суп дня
Tomáš	Na to **se** budeme muset **zeptat**... Prosím vás, jakou máte polívku?	**zeptat se** – спросить
servírka	Francouzskou. Jsou tam **kousky** masa a **zeleniny**, chleba a sýra.	**kousek** – кусок **zelenina** – овощи
Pavel	Je to **typická** česká polívka?	**typický** – типичный
Tomáš	**Slyšíš**, že je francouzská. Ale jistě je dobrá.	**slyšíš** – слышишь – форма глагола **slyšet**
Pavel	**Radši** si dám **něco** českého. Polívku nebudu.	**radši** – лучше **něco** – что-нибудь, что-то
Helena	Já si dám něco **lehkého. Zeleninový salát**.	**lehký** – лёгкий **zeleninový salát** – салат из овощей

Opakujte prosím

Tomáš	Pavle, co si dáš k jídlu?	
Pavel	Řízek a brambory. A jaká je »polívka dne«?	
Tomáš	**Na to se musíme zeptat...** Prosím vás, jakou máte polívku?	**na to se musíme zeptat** – об этом нам придётся спросить
servírka	Francouzskou. Můžu vám ji **doporučit**.	**doporučit** – рекомендовать
Helena	Dám si ji. A zeleninový salát.	
Pavel	Radši si dám něco českého. Polívku nebudu.	
Tomáš	Já si dám **smaženého kapra** a brambory.	**smažený kapr** – жареный карп

dobrou chuť – приятного аппетита
Jak vám chutná? – Как вам нравится еда?
chutnat – нравиться (только если речь идёт о еде)
kuchyně – кухня
vepřo-knedlo-zelo (vepřové, knedlíky a zelí) – свинина, кнедлики и капуста
pít – пить
я – **piju**, ты – **piješ**, он, она, оно – **pije**, мы – **pijeme**, вы – **pijete**, они – **pijou**
skoro – почти
ovoce – фрукты
hruška – груша
třešně – черешня
výborný – отличный
přejete (si) – желаете – форма глагола **přát (si)**
я – **přeju (si)**, ты – **přeješ (si)**, он, она, оно – **přeje (si)**, мы – **přejeme (si)**, вы – **přejete (si)**, они – **přejou (si)**
kus – кусок
dort – торт
zmrzlina – мороженое
káva – кофе

oblíbený – любимый

těstoviny – макаронные изделия

asi – наверное

nějaký – какой-нибудь, какой-то
přání – желание
talíř – тарелка
vidlička – вилка
lžíce – ложка
lžička – чайная ложка
ubrousek – салфетка
pepř – чёрный перец

Poslouchejte prosím

všichni	**Dobrou chuť**...
Jan	**Jak vám chutná** česká **kuchyně**?
Pavel	Velmi mi chutná. Je pravda, že všichni Češi jedí **vepřo-knedlo-zelo** a **pijou** pivo?
Helena	Já maso **skoro** nejím. Ale chutnají mi ryby.
Jan	Já mám velmi rád **ovoce** a zeleninu. Jablka a **hrušky, třešně**... Znáte už vepřo-knedlo-zelo?
Pavel	Je **výborné**.
servírka	**Přejete si** ještě něco sladkého?
Tomáš	Ano, **kus dortu**.
Pavel	A já si dám **zmrzlinu**.
servírka	Dáte si ještě něco k pití?
Helena	Čtyři **kávy** a jednu minerální vodu.

Opakujte prosím

Jan	Chutná vám?
Pavel	Ano, to maso je výborné.
Helena	Je to velká porce, nesním to všechno.
Pavel	Jaké je tvé **oblíbené** jídlo, Heleno?
Helena	Chutnají mi ryby a **těstoviny**.
Pavel	A jaká je tvá oblíbená kuchyně?
Helena	**Asi** italská.
servírka	Máte ještě **nějaké přání**?
Pavel	Pro mě zmrzlinu.

Poslouchejte prosím

Jan	Na stole jsou **talíře**, **vidličky**, nože, **lžíce** a **lžičky**, skleničky, **ubrousky**, sůl a **pepř**.

Poslouchejte prosím

Tomáš	**Zaplatíme!**	**Zaplatíme!** – Счёт, пожалуйста! (досл.: Мы платим!)
číšník	Platíte **dohromady**, nebo **zvlášť**?	**číšník** – официант
Tomáš	Dohromady.	**dohromady** – вместе
číšník	**Hned**... Tady je váš **účet**.	**zvlášť** – отдельно **hned** – сейчас **účet** – счёт
Tomáš	**Kolik to dělá?**	**Kolik to dělá?** – Сколько (всего)?
číšník	678 **korun**.	**koruna** – крона (денежная единица)
Tomáš	Prosím. 700.	
číšník	Děkuju vám.	
Jan	Děkujeme za **pozvání**, je to tu výborné.	**pozvání** – приглашение
Helena	**Zítra** můžeme jít na oběd **do čínské** restaurace.	**zítra** – завтра **do** – в **čínský** – китайский
Pavel	**Proč** do čínské?	**proč** – почему
Tomáš	**Když** chce dáma do čínské restaurace, tak tam budeme muset jít.	**když** – когда, если
Pavel	No dobře, ale **beze mne**. Já čínskou kuchyni nerad.	**beze mne** – без меня (предлог **bez** имеет форму **beze** перед скоплением согласных)

Opakujte prosím

Tomáš	**Pane vrchní**, zaplatíme. To je pro vás.	**pane vrchní** – оборот для непосредственного обращения к официанту
číšník	Děkuju pěkně. **Přijďte zas.**	**Přijďte zas.** – Приходите ещё.
Helena	Děkujeme za pozvání.	
Tomáš	Není zač. **Rádo se stalo.** Co budeme dělat?	**Rádo se stalo.** – Не за что. **stát se** – случиться
Helena	**Uvidíme se** zítra. Už jsem **unavená**.	**uvidíme se** – увидимся (**uvidíme** – будущее время от **vidět** + частица **se** со значением «друг друга») **unavený** – усталый

Упражнения

•••

1. Вы пришли в ресторан, скажите по-чешски:

а. Добрый день, у вас есть свободные столики?
б. Есть у вас свободное место?
в. Нам нужен стол на двоих.
г. Какое у вас пиво?
д. Принесите нам, пожалуйста, меню.
е. Подождите, пожалуйста, пока мы выберем.
ж. Суп я не буду.
з. Я выбрал...
и. Принесите нам что-нибудь сладкое.
к. Что вы нам можете предложить на закуску?
л. У нас не хватает одного стакана.
м. Официант, я бы хотел заплатить.
н. Принесите, пожалуйста, счёт.

2. Продолжите фразы.

а. Setkáme se ________________ a půjdeme ________________.
б. Promiňte ____?
в. Přineste mi ____.
г. Rád jím ____ jídla.
д. Dám si ____.
е. Přejete si ____?
ж. To jídlo je docela ____.

3. Образуйте будущее время.

а. Platíme.
б. Nepije kávu.
в. Máme dítě. Jmenuje se Jana.
г. Musejí přijít.
д. Potřebuju účet.
е. Jsi tam ještě?
ж. Proč nemůžeš přijít? Nemám čas. Proto nemůžu.
з. Nejí sladké.

4. Заполните пропуски подходящими словами.

а. Promiňte, __________ musím pracovat a nebudu __________ přijít.
б. __________ nechceš jít __________ restaurace?
в. Tady __________ fotografii. To jsou oni. Znáš __________?
г. Česky __________ učím __________ dva měsíce.

5. Составьте предложения.

а. Mám (1 bratr, 5 sester, velká dcera, bílý svetr, ta hezká fotografie, 2 synové).
б. Chceme jet do (Česko, Francie, Praha, Petrohrad, Tokio, Voroněž, Kyjev).
в. Prosím (francouzská polívka, řízek, ovocný salát, vepřo-knedlo-zelo).
г. Čeká na (moje sestra, náš dědeček, ta dívka, jeden můj kamarád, ti Češi, dobrý nápad).
д. Chceš půl (hruška, ta dobrá okurka, jablko, milion, má porce, naše třešně)?
е. Bude tam bez (naši kamarádi Italové, Tomáš, jejich kamarádka Řekyně, ty Francouzky).

6. Поставьте фразы из диалога в правильном порядке.

а. číšník: Samozřejmě. Co si dáte k pití?
б. číšník: Dobrý den, můžete si sednout sem.
в. číšník: Zvlášť?
г. číšník: Ano, jeden zeleninový salát a jednu zmrzlinu.
д. host: Ne, zaplatíme.
е. host: Dobrý den, máte volný stůl?
ж. číšník: Na shledanou.
з. číšník: Tady je vaše pivo a džus. Co budete jíst?
и. host: Pivo a džus.
к. host: Pane vrchní, přineste nám prosím jídelní lístek.
л. host: Ne, dohromady.
м. host: To je pro vás. Na shledanou.
н. host: Dáme si dvakrát guláš.
о. číšník: Přejete si ještě něco?
п. číšník: Dáte si ještě něco k pití?
р. číšník: 523 korun, prosím.

7. Скажите по-чешски:

а. 4, 97, 999, 23, 1419, 41, 5, 92, 153, 48, 15, 9, 534, 2017
б. 1 koruna (Kč), 5 Kč, 203 Kč, 2 Kč, 1500 Kč, 4 Kč, 9 Kč

LEKCE 5

PROCHÁZKA PO MĚSTĚ

ПРОГУЛКА ПО ГОРОДУ

Pavel	Dobrý den.
Jan	Dobrý den. Vy **někam** jdete?
Pavel	Ano, jdu se projít po městě. Nechcete jít **se mnou**?
Jan	**S radostí**, můžu vám **ukázat** Prahu.
Pavel	No to je výborné!
Jan	Kdy budete **hotov**?
Pavel	Budu **připraven za čtvrt hodiny**.
Jan	Výborně, sejdeme se **před domem** za 20 minut.
Pavel	**Domluveno.**

Opakujte prosím

Jan	Vy někam jdete?

někam – куда-то

se mnou – со мной

s radostí – с радостью
ukázat – показать (см. Грамматику)
я – **ukážu**, ты – **ukážeš**, он, она, оно – **ukáže**, мы – **ukážeme**, вы – **ukážete**, они – **ukážou**
hotov – готов
připraven – готов
za (čtvrt hodiny) – через (15 минут)
před domem – перед домом
domluveno – договорились

procházka – прогулка
prohlédnout si – осмотреть
я – **prohlédnu si**, ты – **prohlédneš si**, он, она, оно – **prohlédne si**, мы – **prohlédneme si**, вы – **prohlédnete si**, они – **prohlédnou si**
Staré Město – Старый Город (историческая часть Праги)
půjdeme – пойдем – будущее время глагола **jít**
pojedeme – поедем – будущее время глагола **jet**
Staroměstské náměstí – Староместская площадь (одна из красивейших в Праге)
Jak se tam dostaneme? – Как нам туда добраться?
autobusem – на автобусе, автобусом
nejdřív – сначала
nastoupit – сесть (в транспорт)

Pavel	Ano, jdu se projít.
Jan	Jdete na **procházku** do města?
Pavel	Ano, chci **si prohlédnout Staré Město**.

Poslouchejte prosím

Jan	Pavle! Tady jsem!
Pavel	Kam **půjdeme**?
Jan	**Pojedeme** na **Staroměstské náměstí**.
Pavel	**Jak se tam dostaneme? Autobusem**?
Jan	Půjdeme **nejdřív** napravo a potom **nastoupíme na metro**.

Opakujte prosím

Pavel	Jane! Tady jsem!
Jan	Půjdeme se projít.
Pavel	Kam půjdeme nejdříve?
Jan	Pojedeme metrem nebo tramvají na Staroměstské náměstí.

Poslouchejte prosím

vystoupit – выйти (из транспорта)
trasa – линия (в пражском метро три линии – A, B, C)
pak – потом
pořád rovně – всё время прямо
až na konec – до самого конца
zahnout – повернуть
doleva – налево

Pavel	Kde musíme **vystoupit** z metra?
Jan	Na stanici Staroměstská. Je to **trasa** A.
Pavel	Jak se **pak** dostaneme na Staroměstské náměstí?
Jan	Budeme muset jít **pořád rovně až na konec** ulice. Tam **zahneme doleva** a Staroměstské náměstí bude před námi.

Opakujte prosím

Pavel	Kde musíme vystoupit z tramvaje?

Jan	Musíme **přestoupit** z tramvaje **číslo** devět na číslo sedmnáct nebo osmnáct **na zastávce Národní divadlo**. Pak pojedeme až na Staroměstskou.
Pavel	Je to pak ještě daleko?
Jan	**Několik set metrů**. Pět minut **pěšky**.

přestoupit – пересесть
číslo – номер
zastávka – остановка, **na zastávce** – на остановке (чередование **k/c** при склонении – см. Грамматику)
Národní divadlo – Национальный театр
několik set metrů – несколько сот метров
pěšky – пешком

Poslouchejte prosím

Jan	**Jak se vám líbí** Praha?
Pavel	Praha je **opravdu** krásné město.
Jan	**Teď** půjdeme na **Karlův most**. Už ho znáte.
Pavel	Je to daleko?
Jan	Ne, **odsud** je to docela blízko.
Pavel	Můžete mě **vyfotografovat** před **tímto** domem?
Jan	Samozřejmě.
Pavel	Je to **zajímavý** dům. Můžeme **se podívat** taky **dovnitř**?
Jan	Bohužel je **zavřený**.
Pavel	**Uvnitř** je jistě **stejně** krásný jako **venku**.

Jak se vám líbí? – Как вам нравится?
opravdu – действительно, правда
teď – сейчас
Karlův most – Карлов мост
odsud – отсюда
vyfotografovat – сфотографировать
tím(to) – этим – форма указательного местоимения **ten** – этот
которого? – **toho**, *которому?* – **tomu**, *о котором?* – **(o) tom**, *которым?* – **tím**
zajímavý – интересный
podívat se – посмотреть, сходить
dovnitř – внутрь
zavřený – закрыт
uvnitř – внутри
stejně – одинаково
venku – снаружи

Opakujte prosím

Jan	Jak se vám líbí Praha?
Pavel	Praha je opravdu krásné město.
Pavel	Můžete mě vyfotografovat **ve dveřích** tohoto domu?
Jan	Ano. Můžeme se podívat dovnitř, **projít skrz** a **na druhé straně zase vyjít ven**.

ve dveřích – в дверях
projít skrz – пройти через (дом)
na druhé straně – на другой стороне
zase – опять
vyjít – выйти
ven – здесь: на улицу

Opakujte prosím

Jan	Jdeme **špatně**. Musíme zahnout **doprava**.
Pavel	Je to daleko?

špatně – плохо
doprava – направо

tou(to) – этой – форма указательного местоимения **ta**
которой? – **té**, *которую?* – **tu**,
о которой? – **(o) té**
kostel – костёл
přes – через
křižovatka – перекрёсток
místo – место

Jan	Ne, blízko. Projdeme **touto** úzkou ulicí, vyjdeme za **kostelem** na hlavní ulici, přejdeme **přes křižovatku** a jsme na **místě**.
Pavel	To je krásná ulice.
Jan	Vyfotografuju vás v ní, chcete?

Poslouchejte prosím

nahoře – наверху
Pražský hrad – Пражский кремль
hrad – замок, крепость
palác – дворец
chrám svatého Víta – собор св. Вита
dole – внизу
dnes – сегодня
výstava – выставка
muzeum – музей (при склонении таких слов **um** выпадает: **do muzea** – в музей, **k muzeu** – к музею и т. д.)
u – около
úřad – учреждение (здесь: резиденция)
arcibiskup – архиепископ
velvyslanectví – посольство
vždy – всегда
turista – турист

Jan	Vidíte už most?
Pavel	Ano. Vidím už i řeku.
Jan	To je Vltava. Vidíte, **nahoře** nad námi je **Pražský hrad**. Je tam **mnoho paláců** a **chrám svatého Víta**. **Dole** pod Hradem jsou parky a část města, která se jmenuje Malá Strana.
Pavel	Co je na Hradě **dnes**?
Jan	**Výstavy,** koncerty, **muzea**... Na Hradě pracuje prezident a **u** Hradu je **úřad arcibiskupa** a mnoho **velvyslanectví**.
Jan	Je tu **vždy** mnoho **turistů**.
Pavel	Půjdeme do toho kostela napravo?
Jan	Ano, uvnitř je velmi zajímavý.
Pavel	Líbí se mi v tomto kostele. Je tu ticho.

Opakujte prosím

Jan	To je řeka Vltava.
Pavel	A před námi je jistě Pražský hrad.
Jan	Jsou tam výstavy, koncerty, muzea a úřad prezidenta... Dnes je tu mnoho turistů.
Pavel	Podíváme se do toho kostela napravo?
Jan	Jistě. Uvnitř je velmi zajímavý.

Poslouchejte prosím

Pavel	Malíři tu **malujou obrazy.**	**malujou** – рисуют – форма глагола **malovat**
Jan	Malujou a prodávají.	**obraz** – картина
Pavel	Chci si jeden **koupit.**	**koupit** – купить
Jan	**Který?**	**který** – какой, который
Pavel	**Tamten** malý. Líbí se mi.	**tamten** – вон тот (находящийся дальше)
Jan	Není **špatný.**	**špatný** – плохой
Pavel	Budu mít suvenýr z Karlova mostu.	
Pavel	**Kolik stojí** ten obraz?	**Kolik stojí?** – Сколько стоит?
malíř	Čtyři sta korun.	

Opakujte prosím

Pavel	**Haló**, Olgo, mám suvenýr z Karlova mostu.	**haló** – алло
Olga	Jaký suvenýr?	
Pavel	Obraz.	
Olga	Co je na tom obraze?	
Pavel	**Modré** nebe, **žluté slunce**, černý a bílý Pražský hrad, zelené **stromy v zahradě** pod Hradem a červené **střechy** Malé Strany.	**modrý** – синий **žlutý** – жёлтый **slunce** – солнце **strom** – дерево **v zahradě** – в саду **střecha** – крыша
Jan	A teď můžeme jít na Nové Město.	

Упражнения

•••

1. Ответьте на вопросы к диалогу.

а. Co chtějí dělat Pavel a Jan?

б. Jak se Pavel a Jan dostanou na Staroměstské náměstí?

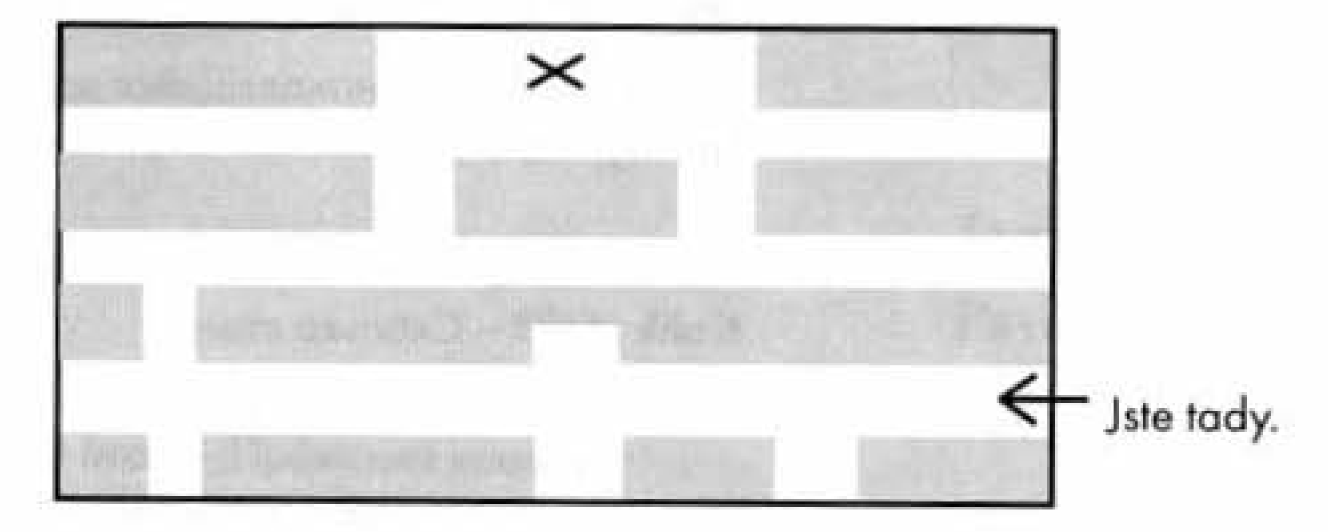
в. Co všechno Pavel v Praze vidí?

г. Co si kupuje Pavel na Karlově mostě?

2. Найдите лишние слова.

а. ulice – křižovatka – náměstí – stůl
б. jablko – hruška – ryba – třešně
в. uvnitř – ven – stejně – venku
г. palác – dům – restaurace – zámek

3. Расскажите по картинке, как вы пройдёте к площади. Используйте слова: rovně, doleva, druhý (второй), zahnu, ulice, náměstí.

4. Составьте предложения.

а. Jsem v (Praha, Německo, Petrohrad, to muzeum, dům, hezká zahrada).
б. Jedu na (schůzka, Staroměstské náměstí, Slovensko, Ukrajina, Karlův most).
в. Jsme na (Pražský hrad, Ukrajina, ulice, Slovensko, ten most, Malá Strana).
г. Jdu do (kostel, hrad, restaurace, zahrada, ta čtvrť, ten krásný palác).
д. Stojí před / u (zámek, česká restaurace, ten dům, ta zahradou, úřad arcibiskupa).
е. Půjdu tam s (můj kamarád, tvá sestra, ti veselí Francouzi, Jirka, pan Horák).

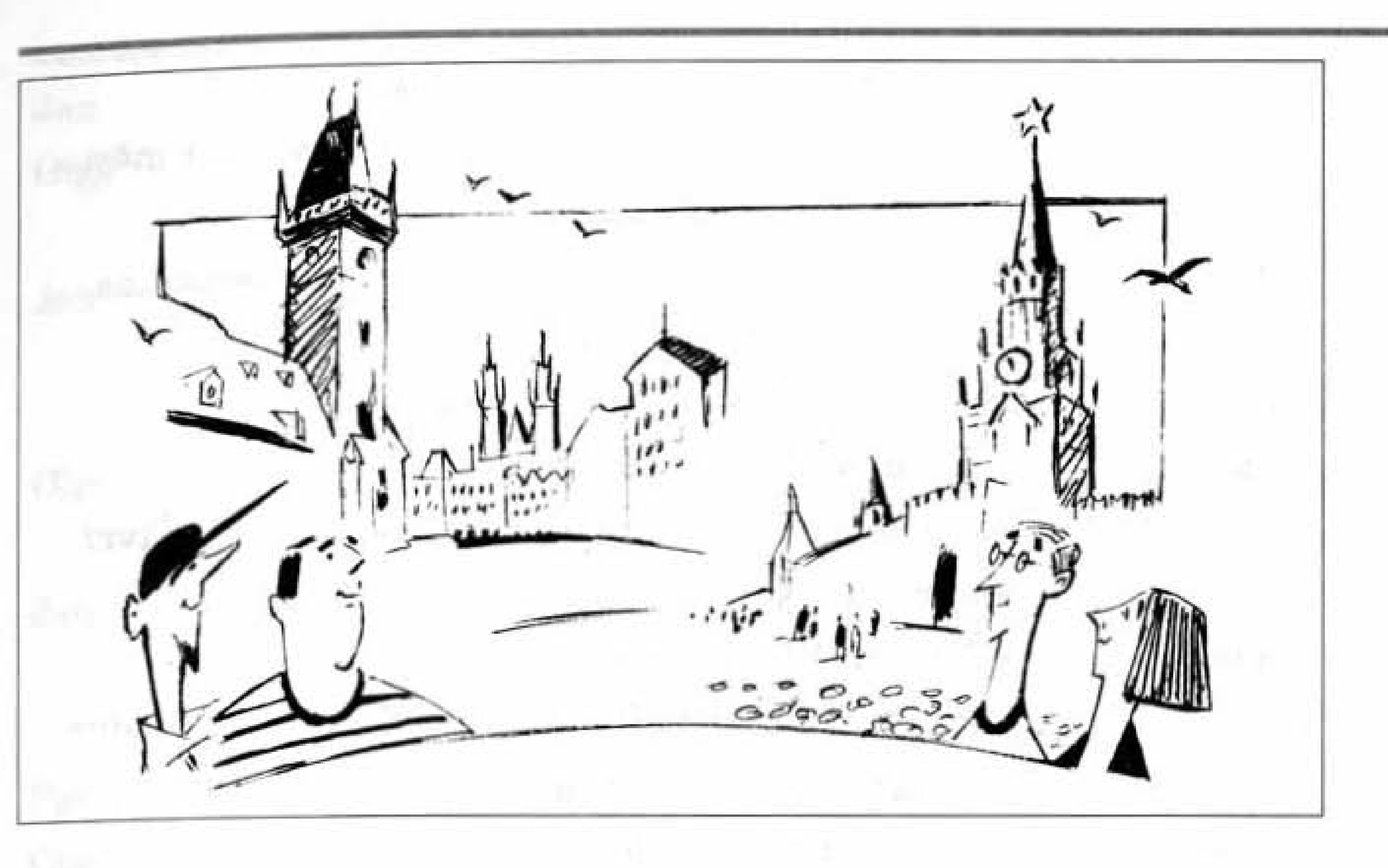
5. Правильно расставьте фразы диалога.

а. Zastávka je blízko. Půjdete pořád rovně a u tamté vysoké budovy zahnete doleva.
б. Stanice metra je pěšky daleko. Musíte tam jet autobusem.
в. Prosím vás, jak se dostanu na stanici metra?
г. Za tím domem zahnu doleva?
д. Ano. Potom půjdete ještě sto padesát metrů a tam je zastávka.
е. A kde je tu autobusová zastávka?

6. Вставьте нужные слова.

tady, jít, před, ještě, jet, na, nezahýbat, až, zastávek, budovu, rovně

а. Prosím vás, je zámek ______ daleko? Ano, musíte ______ několik ______ tramvají.
б. Prosím vás, jak se dostanu ______ nádraží? Vidíte tamtu ______? To je nádraží.
в. Prosím vás, jak se dostanu na náměstí? Musíte ______ pořád ______ a nikam ______.
г. Prosím vás, kde je ______ stanice metra? Stanice metra je______ vámi.

LEKCE

ODKUD JSTE?

ОТКУДА ВЫ?

Jan	Pavle, odkud jste?
Pavel	Jsem **cizinec**. Jsem z Petrohradu.
Jan	Jste v České **republice poprvé**?
Pavel	Ano, poprvé.
Jan	Jak dlouho tu budete?
Pavel	Budu v Praze týden. Vy znáte Petrohrad?
Jan	Ano, je to pěkné město. Líbí se mi jeho atmosféra.

Poslouchejte prosím

Tomáš	Pavle, odkud jsi?
Pavel	Jsem z Petrohradu. Česky mluvím zatím jen málo. Dělám **hodně chyb**.

cizinec – иностранец

republika – республика, **v republice** – в республике
poprvé – впервые

hodně – много
chyba – ошибка

Tomáš	Mluvíš výborně. Jak dlouho budeš v Praze?
Pavel	Týden. Jsem tu poprvé a chci dobře **poznat** město. Chci jet taky do Brna.
Tomáš	Můžeš jet se mnou. Mám tam jednoho kamaráda. Kde v Petrohradě **bydlíš**?
Pavel	**Bydlím v ulici Tarase Ševčenka.**
Tomáš	Kde to je? Je to v **centru** Petrohradu?
Pavel	Ne, není to **ani** v centru, ale **ani** na okraji. **Čtvrť** se jmenuje Vasiljevský ostrov.
Tomáš	**Čím** jezdíš do **práce**?
Pavel	Když je hezky, **chodím** pěšky. A když není, jezdím metrem nebo trolejbusem.
Tomáš	Máš to do práce daleko?
Pavel	Pěšky třicet a trolejbusem nebo metrem asi dvacet minut.
Tomáš	To **máš štěstí**. Já **jezdím** do práce hodinu.

poznat – познакомиться

bydlíš – живёшь – форма глагола **bydlet**
Bydlím v ulici Tarase Ševčenka. – Я живу на улице Тараса Шевченко.
centrum – центр
ani ... ani – ни ... ни
čtvrť – район
čím – (на) чем
práce – работа
chodím – хожу – форма глагола **chodit**
Как и глагол **jezdit** (ездить) обозначает регулярно повторяющееся действие.

Máš štěstí. – Тебе везёт.
štěstí – счастье

Opakujte prosím

Tomáš	Pavle, kde v Petrohradě bydlíš?
Pavel	Bydlím v ulici Tarase Ševčenka.
Tomáš	Kde to je? Je to v centru města?
Pavel	Ne, není to **úplně** v centru, ale je to hezká čtvrť. Nemám to ani daleko do práce.
Tomáš	To máš štěstí. Já jezdím do práce hodinu. Dnes ale pojedu **autem** a budu tam **rychle**.

úplně – совсем

auto – машина
rychle – быстро

Poslouchejte prosím

Olga	Petrohrad je **velkoměsto**. U nás všichni **pospíchají**.
Tomáš	My **zde** taky často pospícháme.

velkoměsto – большой город
pospíchají – спешат – форма глагола **pospíchat**
zde – здесь

Jan	V Praze **žije** hodně **lidí**.	**žije** – живёт – форма глагола **žít** я – **žiju**, ты – **žiješ**, мы – **žijeme**, вы – **žijete**, они – **žijou**
Olga	Ó, **proti** Petrohradu tu není tak mnoho lidí.	**lidi** – люди
	V Petrohradě **jich** žije několik milionů.	**proti** – по сравнению с
Jan	Asi máte pravdu.	**jich** – их – форма местоимения **oni/ony/ona** *(без) кого? (р. п.)* **jich/(bez) nich**; *(к) кому?* **jim/(k) nim**; *кого? (в. п.)* **je/(pro) ně**; *(о) ком?* **(o) nich**; *(с) кем?* **jimi/(s) nimi** Формы **nich**, **nim**, **ně**, **nimi** употребляются после предлога.
	Opakujte prosím	
Olga	Petrohrad je velkoměsto. Žije tam hodně lidí, všichni pospíchají.	
Jan	Asi máte pravdu.	
	Poslouchejte prosím	
Pavel	My jsme z Ruska. Vy jste z **Česka**.	**Česko** – Чехия
Olga	Vy jste z **Čech**?	**Čechy** – Богемия (часть ЧР)
Jan	Já jsem z **Moravy**. Jsem **Moravák**.	**Morava** – Моравия (часть ЧР)
Tomáš	Já jsem **Pražák**, bydlím v Praze.	**Moravák** – житель Моравии
Olga	Můj manžel je **Moskvan**, ale bydlíme v Petrohradě.	**Pražák** – житель Праги
Helena	Jeden můj přítel bydlí na Ukrajině v Kyjevě.	**Moskvan** – москвич
Tomáš	Je Ukrajinec?	
Helena	Jeho otec je Rus a jeho matka Ukrajinka.	
Pavel	Jedna moje přítelkyně žije v Paříži.	
Jan	Je Francouzka?	
Pavel	Ano.	
	Opakujte prosím	
Helena	Olgo, z jaké **země** jsi?	**země** – страна
Olga	Já a Pavel jsme z Ruska.	
Helena	Bydlíte v Moskvě?	
Olga	Ne, jsme **Petrohraďani**.	**Petrohraďan** – петербуржец
Jan	Znám v Petrohradě jednoho **člověka**.	**člověk** – человек (во множественном числе **lidi** – люди)

Olga	Kdo je ten člověk?
Jan	Přítel. Bydlí **poblíž Moskevského nádraží**.

poblíž Moskevského nádraží – недалеко от Московского вокзала

Poslouchejte prosím

Pavel	Jane, odkud jste?
Jan	Jsem Moravák, ale bydlím v Praze.
Pavel	Žije v Praze hodně Moraváků?
Jan	Ano, ale já skoro **žádné** neznám.
Pavel	Bydlíte v centru?
Jan	Bydlím daleko od centra, ale metrem jsem v centru za dvacet minut.
Pavel	A jak dlouho jedete ze **školy domů**?
Jan	Asi tři čtvrtě hodiny.
Pavel	Bydlíte v **rodinném domku**?
Jan	Ne, bydlím v **šestém patře paneláku**. Ale poblíž je park – zelená tráva, stromy a malé **jezero**, kam **se** chodím **koupat**.

žádný – никакой – отрицательная форма местоимения **který**, **jaký**

škola – школа, учебное заведение
vysoká škola (VŠ) – институт
domů – домой
rodinný domek – коттедж
šesté patro – седьмой этаж
panelák – новостройка
jezero – озеро
koupat se – купаться
я – **koupu se**, ты – **koupeš se**, он, она, оно – **koupe se**, мы – **koupeme se**, вы – **koupete se**, они – **koupají se**

Opakujte prosím

Pavel	Jane, odkud jste?
Jan	Jsem Moravák, ale bydlím v Praze.
Pavel	Žije v Praze hodně Moraváků?
Jan	Ano, ale já skoro žádné neznám.
Pavel	Bydlíte v rodinném domku?
Jan	Ne, bydlím v paneláku.
Olga	Bydlíte v **přízemí**?
Jan	Ne, bydlím v šestém patře.
Olga	Jsou poblíž vašeho domu **obchody**?
Jan	Hned vedle je **obchodní dům**. Prodávají tam jídlo, **oblečení** a **potřeby pro domácnost**.

přízemí – первый этаж
obchod – магазин
obchodní dům – универмаг
oblečení – одежда
potřeby pro domácnost – хозяйственные товары

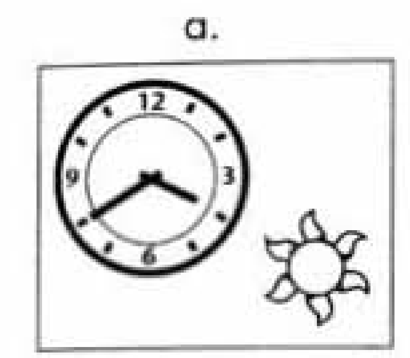
Упражнения

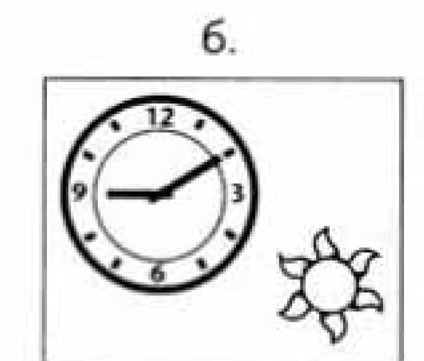
•••

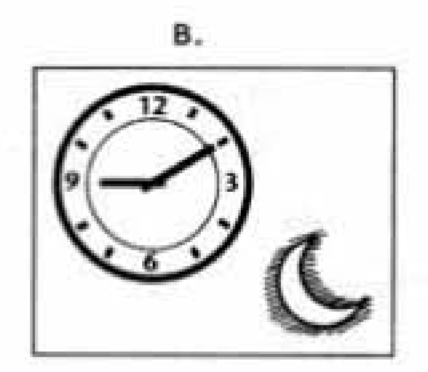
1. Ответьте на вопросы.

а. Odkud jste?
б. V jaké ulici bydlíte? V které části města to je?
в. V jakých městech a zemích máte přátele?
г. Jaké je vaše povolání?

2. Какое приветствие подходит для указанного на часах времени?

а.

б.

в.

3. Вставьте нужные слова. Имейте в виду, что одно слово лишнее.

pro, o, po, za, od, v, do, před

а. Přijde ______ hodinu.
б. ______ šesti ______ osmi nebudu doma.
в. Sejdeme se ______ pondělí.
г. My jsme sem přišli ještě ______ tím pánem!
д. ______ hodině budu muset jít domů.
е. ______ půlnoci nám jede tramvaj.

4. Поставьте в правильную форму глаголы: а. chtít, б. jít, в. nebýt, г. jet, д. vědět, е. dát.

já ______________________________
ty ______________________________
on, ona __________________________
my ______________________________
vy ______________________________
oni, ony __________________________

5. Произнесите по-чешски названия некоторых городов и их жителей. Переведите на русский язык.

а. Praha – Pražák/-ačka – pražský
б. Brno – Brňák/-ačka – brněnský
в. Ostrava – Ostravák/-ačka – ostravský
г. Moskva – Moskvan/ka – moskevský
д. Petrohrad – Petrohraďan/ka – petrohradský
е. Kyjev – Kyjevan/ka – kyjevský

6. Составьте предложения.

а. To je fotografie domu, ve (který) bydlím.
б. U (který) stanice metra bydlíš?

7. Составьте предложения.

а. Bydlí v(e) (Řím, ta stará ulice, Paříž, to město, Vídeň, jeden starý dům, Hradec).
б. Mám to od (ta hezká žena, oni, ti mladí Moskvani, ty Brňačky, naše učitelka, on).
в. Mluvíme o (ten tlustý Američan, moje babička, tvůj lékař, ta hezká Řekyně, jeho bratři).
г. Půjdeme za (město, tenhle velký strom, škola, ony, tato restaurace, náš dům).
д. Karel má na sobě (zelené kalhoty, pěkná košile, ten bílý svetr, červená čepice).
е. Nejím (maso, ryba, zelené jablko, italská zmrzlina, okurky, smažený řízek).

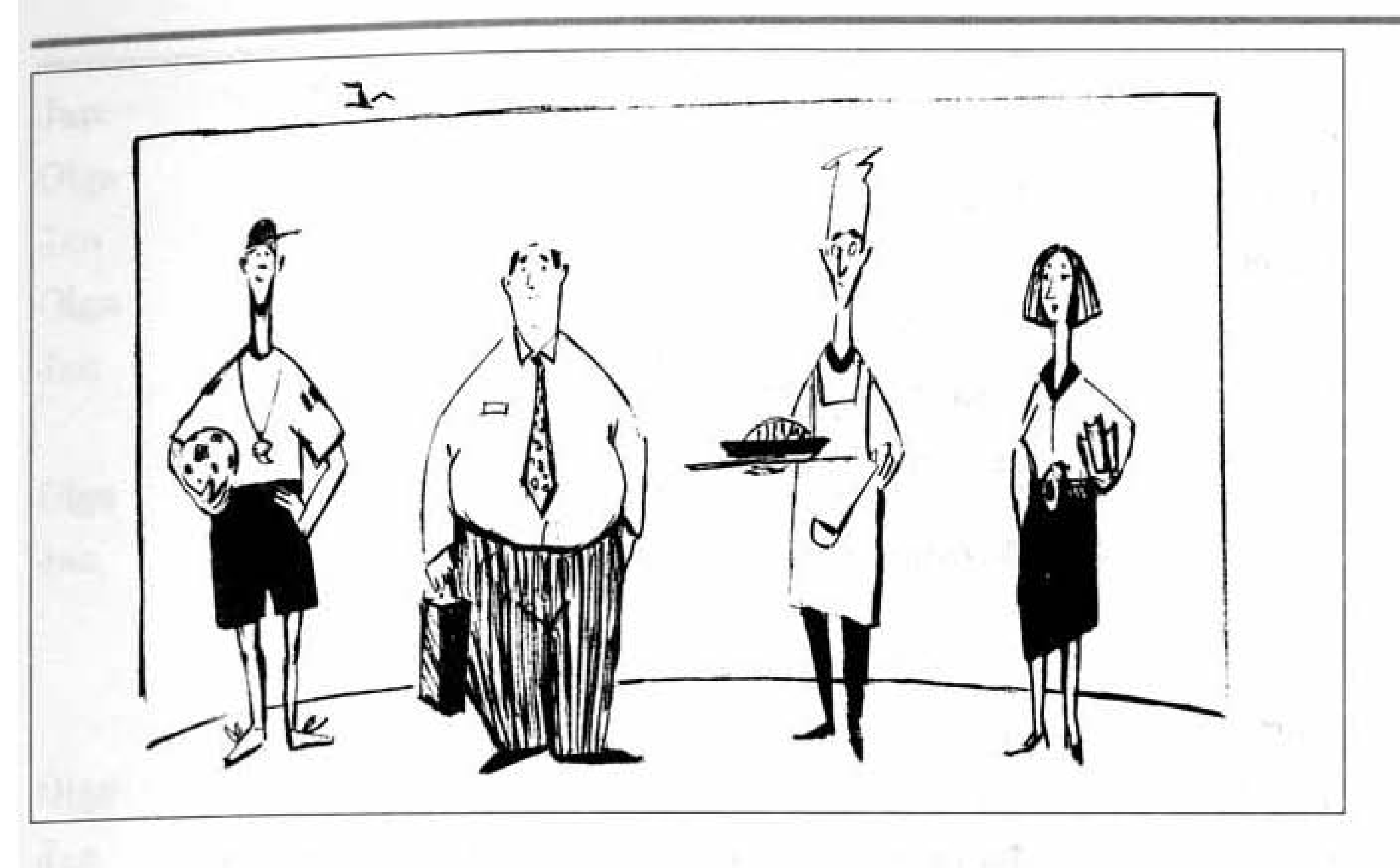
8. К следующим существительным добавьте прилагательные, подходящие по смыслу.

dcera, práce, kuchyně, babička, byt, člověk, zámek

9. Названия городов расположены в произвольном порядке. Расставьте их правильно, указав рядом с цифрами нужные буквы.

а. Paříž
б. Řím
в. Londýn
г. Mnichov
д. Vídeň
е. Bělehrad

1. Рим
2. Мюнхен
3. Белград
4. Вена
5. Париж
6. Лондон

LEKCE 7

KDE PRACUJETE?

ГДЕ ВЫ РАБОТАЕТЕ?

Jan	Jaké je vaše povolání?
Olga	Jsem obchodní zástupce.
Jan	Kde pracujete?
Olga	**Cestuju mezi** Petrohradem a Prahou.
Jan	Jste v Praze **pracovně**?
Olga	Ano. Ale **několik** dní mám volno.
Jan	Čím **se zabývá** vaše firma?
Olga	**Obchoduje se stroji.**
Jan	Aha, je to obchodní **společnost.**

Poslouchejte prosím

Jan	Co děláte v Praze?

cestuju – путешествую – форма глагола **cestovat**
mezi – между
pracovně – по работе
několik – несколько
zabývá se – занимается – форма глагола **zabývat se**
obchoduje – торгует – форма глагола **obchodovat**
obchodovat s čím – торговать чем-л.
stroj – станок
společnost – компания

zastupuju – являюсь представителем – форма глагола **zastupovat**
podnikatel – предприниматель

Olga	**Zastupuju** jednu petrohradskou firmu.
Jan	Jste **podnikatelka**?
Olga	Jsem obchodní zástupkyně.
Pavel	Kde pracuješ ty?
Tomáš	Jsem podnikatel.

V jaké oblasti podnikáš? – Чем конкретно занимаешься? (как предприниматель)
oblast – область, сфера деятельности
podnikáš – форма глагола **podnikat** – заниматься предпринимательской деятельностью
nábytek – мебель

Pavel	**V jaké oblasti podnikáš?**
Tomáš	Prodávám **nábytek**.

Opakujte prosím

Tomáš	Co děláš v Praze?
Olga	Jsem tu pracovně.
Tomáš	Kde pracuješ?
Olga	**Jsem zaměstnána** v jedné obchodní firmě.

být zaměstnán/a – работать, быть сотрудником

Poslouchejte prosím

Jan	Proč pojedete do Petrohradu?
Helena	Pracovně. Setkám se tam s partnery naší firmy.
Jan	Jaké firmy?
Helena	**Cestovní kanceláře**. Pracuju v cestovní kanceláři.

cestovní kancelář – турагентство
kancelář – офис

Opakujte prosím

Jan	Proč pojedete do Petrohradu?
Helena	**Protože** se tam musím setkat se **skupinou** ruských partnerů naší cestovní kanceláře.

protože – так как
skupina – группа

Poslouchejte prosím

Jan	**Studuju** na **univerzitě**. Chci být **novinářem**.
Olga	Kde studujete?

studuju – учусь (в вузе) – форма глагола **studovat**
univerzita – университет
novinář – журналист

Jan	V Praze.	
Olga	Co studuje váš bratr?	
Jan	Už nestuduje. Je **právníkem**.	**právník** – юрист
Olga	**To je ale náhoda!** Potřebuju **pomoc** právníka.	**To je ale náhoda!** – Какое совпадение! **pomoc** – помощь
Jan	Můžete **mu zatelefonovat** hned zítra ráno. Jeho **telefonní číslo** je 375 135. Pamatujete si to?	**mu** – ему – форма местоимения **on** **zatelefonovat** – позвонить **telefonní číslo** – номер телефона
Olga	Máte **tužku** a **papír**? A bude mít čas?	**tužka** – карандаш **papír** – бумага
Jan	Nevím. Může vám ale **někoho** doporučit.	**někdo** – кто-нибудь, кто-то

Opakujte prosím

Olga	Jaké je povolání vašeho bratra?	
Jan	Je právníkem v jedné **realitní kanceláři**.	**realitní kancelář** – риэлторское агентство
Olga	**To je výborné.** Potřebuju pomoc právníka.	**to je výborné** – отлично
Jan	Můžete mu zatelefonovat hned zítra ráno. Jeho telefon je 375 135.	
Olga	Máte tužku a papír? A bude mít čas?	
Jan	Nemůžu vám **nic slíbit**. **Každopádně** vám může někoho doporučit.	**nic** – ничего – от местоимения **co** (что) **slíbit** – обещать **každopádně** – во всяком случае

Poslouchejte prosím

Jan	Jaké je povolání Pavla?	
Tomáš	Je překladatel. Překládá knihy.	**určitě** – наверняка
Jan	Je to zajímavé povolání?	**nudný** – скучный **stát se** – стать
Tomáš	To se musíte zeptat jeho. **Určitě** to není **nudné** povolání.	я – **stanu se**, ты – **staneš se**, он, она, оно – **stane se**, мы – **staneme se**, вы – **stanete se**, они – **stanou se**
Jan	Já budu novinářem. Chci **se stát** novinářem.	**psát** – писать
Tomáš	O čem chcete **psát**?	я – **píšu**, ты – **píšeš**, он, она, оно – **píše**, мы – **píšeme**, вы – **píšete**, они – **píšou**

noviny – газета
rozhlas – радиовещание, радио
televize – телевидение
rozhovor – интервью
jednoduchý – простой
takový – такой
složitý – сложный

Jan	Nechci pracovat pro **noviny**, ale pro **rozhlas** nebo **televizi**. Chci dělat **rozhovory**.
Tomáš	Určitě nebude **jednoduché** najít **takové** místo.
Jan	To je pravda. Bude to docela **složité**.

Opakujte prosím

důležitý – важный
těžký – трудный

Tomáš	Jaké je vaše povolání, Jane?
Jan	Ještě studuju. Chci se stát novinářem.
Tomáš	O čem pak budete psát?
Jan	Nechci pracovat pro noviny, ale pro rozhlas nebo televizi. Chci dělat rozhovory s **důležitými** politiky a podnikateli.
Tomáš	Určitě nebude lehké najít takové místo.
Jan	To je pravda. Bude to docela **těžké**.

Poslouchejte prosím

sourozenci – братья и сёстры, дети одних родителей
chodit do školy – учиться в (средней) школе. По отношению к старшеклассникам можно употребить и глагол **studovat**
programátor – программист
počítač – компьютер
myslím – думаю – форма глагола **myslet**
Alešovi – имена собственные в дательном *(кому?)* и предложном *(о ком?)* падежах оканчиваются на **-ovi**
dost – достаточно
peněz – денег – от **peníze** – деньги
hodný – добрый
lékař – врач

Helena	Tomáši, kým jsou tvoji **sourozenci**?
Tomáš	Mám bratra a dvě sestry. Eva a Marie ještě **chodí do školy**. Aleš je **programátorem**.
Helena	Líbí se mu jeho práce?
Tomáš	Tobě se **počítače** nelíbí?
Helena	Rozumím jim jen málo. **Myslím**, že je to těžká práce.
Tomáš	**Alešovi** se jeho práce líbí. Taky má **dost peněz**.
Helena	A jak se líbí Evě a Marii ve škole?
Tomáš	Myslím, že se jim tam líbí. Mají **hodné** učitele. Eva se chce stát **lékařkou** a Marie ještě neví.

Opakujte prosím

Helena Tomáši, kde pracujou tvoji sourozenci?

Tomáš Mám bratra a dvě sestry. Eva a Marie ještě chodí do školy. Aleš je programátor.

Helena Líbí se mu jeho práce?

Tomáš Tobě se počítače nelíbí?

Helena Rozumím jim jen málo. Myslím, že je to těžká práce.

Tomáš Janovi se jeho práce líbí. **Doma** ale na počítači **nikdy** nepracuje.

Helena A jak se líbí Evě a Marii ve škole?

Tomáš Eva se dobře učí. Líbí se jí tam. Někdy jí a Marii **pomáhám** s **úkoly**.

doma – дома
nikdy – никогда

pomáhám – помогаю – форма глагола **pomáhat**
úkol – задание, урок

Упражнения

•••

1. Ответьте на вопросы к диалогу.

а. Kde pracuje Olga a co dělá v Praze?
б. Kým je Tomáš?
в. Čím se chce stát Jan?
г. Jaká jsou povolání sourozenců Tomáše?

2. Определите значения следующих слов:

а. policista	в. sekretářka	д. úředník	ж. technik	и. architektka
б. prodavač	г. dělník	е. advokát	з. inženýr	к. velvyslanec

3. Знаете ли вы географию? Попробуйте ответить на вопросы:

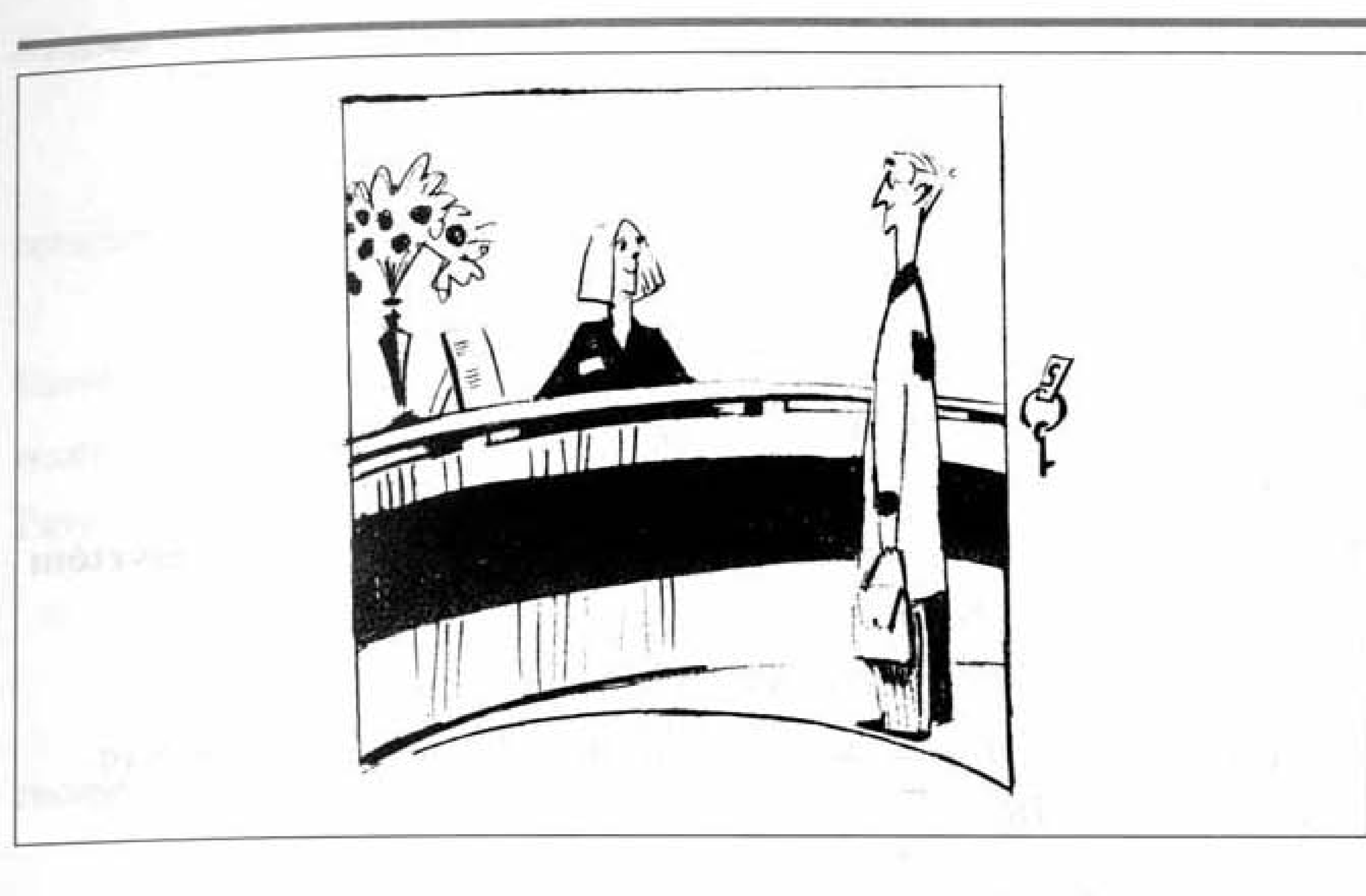
а. Je Soluň hlavní město Řecka?
б. Jak se jmenuje hlavní město Slovenska?
в. Kde se mluví anglicky?
г. Žijou Francouzi v Rusku?

4. Составьте предложения.

а. Jde přes (ulice) do (náš dům).
б. Pojedu (tramvaj) do (Zelená ulice).
в. Prosím vás, jak se dostanu na (Staroměstské náměstí)?
г. Kde je pomeranč? Na (stůl) v (kuchyně).
д. Setkáme se u (moje auto) před (tvůj dům).
е. Pod (Praha) je metro.
ж. Za (město) nad (řeka) je most.
з. Mezi (my), mně se to nelíbí.
и. (Ty) se Stanislav ještě neptal?
к. Proč tam jdeš? (______) musím.
л. V práci máme tři (nový počítač).

5. Ответьте на вопросы применительно к себе.

а. Jaké je vaše povolání?
б. Jaká je vaše práce?
в. Ve kterém městě pracujete?
г. Od kolika do kolika hodin pracujete? Kolik dní v týdnu?
д. Musíte v práci hodně cestovat?
е. Je těžké najít takovou práci, jakou máte vy?
ж. Co děláte, když nepracujete?
з. Kým jsou vaši sourozenci a kde bydlí?

LEKCE 8

UBYTOVÁNÍ V HOTELU

РАЗМЕЩЕНИЕ В ГОСТИНИЦЕ

Pavel	Mám u vás **objednaný pokoj** pro dvě osoby.
recepční	Prosím váš **pas**, jmenujete se?
Pavel	Pavel Ivanov. Tady je pas.
recepční	Děkuju. Ano. Máte tu **rezervovaný dvoulůžkový** pokoj.
Pavel	Prosím vás, máte **volný** nějaký jednolůžkový pokoj? Jsem tu **sám**.
recepční	Teď bohužel nic nemáme. **Je mi líto.** Můžete prosím **vyplnit** tento **formulář** a **podepsat se**?
Pavel	Jistě. Můžete mi **půjčit propisovačku**?

objednaný – заказанный
pokoj – номер, комната
recepční – администратор
pas – загранпаспорт
rezervovaný – зарезервированный
dvoulůžkový – двухместный
volný – свободный
sám – один
Je mi líto. – Мне жаль.
vyplnit – заполнить
formulář – бланк
podepsat se – расписаться
půjčit – одолжить, дать или взять только на минуточку
я – **půjčím**, ты – **půjčíš**, он, она, оно – **půjčí**, мы – **půjčíme**, вы – **půjčíte**, они – **půjčí**
propisovačka – ручка (для письма)

Poslouchejte prosím

nepřijede – не приедет – форма глагола **přijet**

nedá se nic dělat – ничего не поделаешь

klíč – ключ
čtvrtý – четвёртый (пятый) этаж

výtah – лифт

chodba – коридор
schody (всегда мн. ч.) – лестница

recepční	Jste sám?
Pavel	Ano. Manželka **nepřijede**.
recepční	Je mi líto, ale žádný jednolůžkový pokoj teď není volný.
Pavel	**Nedá se nic dělat.**
recepční	Tady jsou vaše **klíče**. Pokoj číslo 412. Je ve **čtvrtém** patře vpravo.
Pavel	Kde tu máte **výtah**?
recepční	Výtah je na konci **chodby**. **Schody** jsou napravo.
Pavel	Děkuju.

Opakujte prosím

Pavel	Mám u vás rezervovaný pokoj na jméno Pavel Ivanov.
recepční	Ano, máme pro vás připravený pokoj pro dva. Prosím váš pas.
Pavel	Tady je... Nemáte volný nějaký jednolůžkový pokoj?
recepční	Je mi líto, teď žádný nemáme.

Opakujte prosím

recepční	Tady jsou vaše klíče. Pokoj číslo 412.
Pavel	Jak se tam dostanu?
recepční	Je ve čtvrtém patře napravo.
Pavel	Máte tu výtah?
recepční	Výtah je na konci chodby. Schody jsou napravo.

Poslouchejte prosím

recepční — Váš pokoj bude připraven za čtvrt hodiny. Můžete prosím **chvíli počkat**?

Pavel — Počkat můžu, ale radši se půjdu projít.

recepční — **Omluvte nás** prosím za **zdržení**.

Pavel — **Nic se nestalo.** Kam si můžu dát **kufry**?

chvíle – момент, минутка
počkat – подождать – совершенный вид от глагола **čekat** – ждать (см. Грамматику)
omluvte nás – простите нас – повелительное наклонение от глагола **omluvit**
Omluv! – Прости! **Omluvme!** – Давайте простим! **Ať omluví!** – Пусть он (она, оно, они) простит (простят)!
zdržení – задержку
nic se nestalo – ничего не случилось, всё в порядке
kufr – чемодан
příjemný – приятный
kavárna – кафе
nechat – оставить

Opakujte prosím

recepční — Promiňte, ale pokoj bude připraven až za čtvrt hodiny. Máme tu **příjemnou kavárnu**, můžete si tam sednout.

Pavel — Nic se nestalo. Radši se půjdu projít. Kde si můžu **nechat** kufry?

recepční — Odnesu vám je do pokoje.

Poslouchejte prosím

Pavel — Dobrý den, chci si u vás rezervovat jednolůžkový pokoj.

recepční — Dobrý den. Na jaký **termín**?

Pavel — Na **příští** týden. **Od pondělí do středy**.

recepční — Jistě. Na jaké jméno?

Pavel — Na jméno Pavel Ivanov.

recepční — Ano, budete tu mít připraven jeden jednolůžkový pokoj s **koupelnou**.

Pavel — Děkuju.

termín – дата, срок
příští – следующий
od pondělí do středy – с понедельника до среды
koupelna – ванная

Opakujte prosím

Pavel	Můžu si u vás rezervovat pokoj pro jednu osobu na příští týden od pondělí do středy?
recepční	Jistě. Na jaké jméno?
Pavel	Na jméno Pavel Ivanov.

Poslouchejte prosím

bazén – бассейн
škoda – жаль (слово созвучно названию самой известной марки чешских легковых машин)
objednat – записать
fungovat – работать
я – **funguju**, ты – **funguješ**, он, она, оно – **funguje**, мы – **fungujeme**, вы – **fungujete**, они – **fungují**
zapnout – включить
opravář – мастер
podívat se – посмотреть – от глагола **dívat se**

Olga	Prosím vás, máte v hotelu **bazén**?
recepční	Ne, nemáme.
Olga	**Škoda.**
recepční	Máme saunu. Můžu vás tam **objednat**.
Olga	Ne, děkuju. A ještě něco: **nefunguje** mně televizor.
recepční	Co je s ním?
Olga	Nejde **zapnout**.
recepční	Za chvíli k vám přijde **opravář** a **podívá se** na to.

Opakujte prosím

dnešní – сегодняшний

Olga	Prosím vás, máte v hotelu bazén?
recepční	Ne, nemáme.
Olga	Škoda.
recepční	Máme saunu. Můžu vás tam objednat.
Olga	Ne... Nebo ano, na **dnešní** večer.
recepční	Můžete přijít v 19 hodin.

Opakujte prosím

Pavel Prosím vás, v mém pokoji **nejde** televizor. Asi je **rozbitý**.

recepční **Okamžik**... Za chvíli k vám příjde opravář a podívá se na to.

nejde – от глагола **jít** – работать; идти (см. Грамматику)
rozbitý – сломанный
Okamžik! – Секундочку!

Posloucheјte prosím

Pavel Můžete mi prosím objednat na zítra taxi?

recepční Na kolik hodin?

Pavel Na osm hodin ráno.

recepční Samozřejmě.

Pavel A ještě něco. Je někde blízko **směnárna**?

recepční Dvě stě metrů nalevo od hotelu. Peníze vám můžeme **vyměnit** i zde v hotelu.

Pavel Děkuju.

směnárna – обменный пункт

vyměnit – обменять

Opakujte prosím

Pavel Prosím vás, je někde poblíž směnárna?

recepční Dvě stě metrů nalevo od hotelu. Ale teď už **bude mít zavřeno**. Peníze vám můžeme vyměnit i zde v hotelu.

Pavel Chci si vyměnit dvě stě dolarů. Jaký máte kurs?

bude mít zavřeno – будет закрыт (будущее время добавляет здесь оттенок неуверенности)

Упражнения

•••

1. Скажите, когда предложения соответствуют (С), а когда не соответствуют (Н) содержанию диалога.

а. Pavel objednal pokoj pro Helenu.
б. Olse nefunguje na pokoji televizor.
в. Pavel má v hotelu jednolůžkový pokoj.
г. V hotelu je bazén.

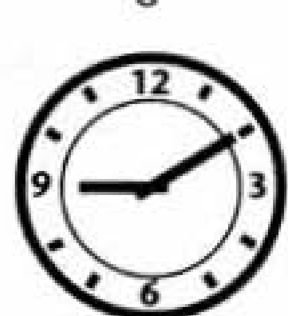
2. Составьте диалоги по указанным темам, как в примере.

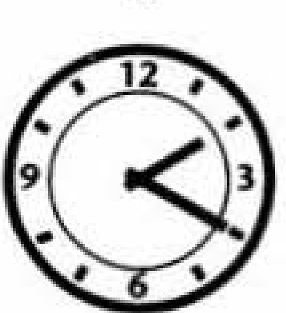
а. работа Kde pracujete? – V hotelu. – Jaké je vaše povolání? – Jsem recepční.

б. достопримечательности, в. семья, г. учёба, д. гостиница, е. дорога, ж. еда, з. адрес

3. Сколько времени?

а

б

в

г

д

4. Составьте предложения.

а. Dáš ty noviny (můj otec, Karel Horák, ten pán, Eva Černá, naše učitelka, Tomáš)?
б. Jdeme k(e) (hlavní nádraží, Helena, tvoje sestry, náš lékař, Marie, ti lidé, ty, on).

5. Рядом с русскими словами укажите номера их чешских эквивалентов.

1. pas	7. jméno	13. klíče	19. patro
2. výtah	8. asi	14. chvíle	20. můžu
3. týden	9. chci	15. volný	21. schody
4. pokoj	10. rezervovat	16. číslo	22. host
5. chodba	11. konec	17. mám	23. televizor
6. dnešní	12. recepční	18. nechat	24. opravář

а. телевизор
б. имя
в. неделя
г. лифт
д. этаж
е. зарезервировать
ж. комната, номер
з. номер (цифра)
и. ключи
к. могу
л. гость
м. хочу
н. коридор
о. конец
п. оставить
р. лестница
с. сегодняшний
т. загранпаспорт
у. администратор
ф. приблизительно
х. имею
ц. минуточка
ч. мастер
ш. свободный

6. Продолжите фразы.

Pracuje dnes _______________ do _______________.
Líbí se mi _______________________________________.
Víš, kdy ___________________________________ domů?
Musíte jet _______________________________________.
Asi ____.
Budeme platit _____________________, pane_______.

7. Составьте предложения, расположив слова в нужном порядке. Помните: в каждой строчке одно слово – лишнее!

а. pokoj prosím který máte vás volný jednolůžkový
б. Pavel Ivanov si jméno sauna objednat pokoj na chci
в. zde restauraci máme bazén příjemnou
г. nás za omluvte kde zdržení prosím

8. Задайте вопросы к выделенным словам.

Образец: Zastávka je **tamhle**. – Kde je tady zastávka?

а. Jmenuju se **Jan**.
б. Moje je **to** auto **napravo**.
в. Můžu přijít až **večer**.
г. **Nepůjdu s vámi**, protože nemám peníze.
д. Jsem **z Voroněže**.
е. Moje auto je **rychlé**.
ж. **To je** Vladimír.
з. Je **půl sedmé**.

9. Составьте несколько фраз, которые вы могли бы использовать в гостинице.

LEKCE

NA NÁKUPU

ЗА ПОКУПКАМИ

Olga	Kam jdeš?
Helena	**Jdu na nákup**.
Olga	Budeš toho **kupovat** hodně?
Helena	Nějaké **potraviny**. A pak, potřebuju nové oblečení na hory.
Olga	Můžu jít s tebou?
Helena	Dobře, půjdeme **nakupovat spolu**.
Olga	Já **také** potřebuju nějaké potraviny.
Helena	Sejdeme se **na tomto místě** za pět minut.

jdu na nákup – иду за покупками
nákup – покупка
kupovat – покупать
я – **kupuju**, ты – **kupuješ**, он, она, оно – **kupuje**, мы – **kupujeme**, вы – **kupujete**, они – **kupujou**
nakupovat – покупать (изменяется аналогично)
potraviny (мн. ч.) – продукты питания
spolu – вместе
také – тоже

na tomto místě – здесь

Poslouchejte prosím

Olga	Heleno, půjdu na nákup s tebou. Počkáš na mě?
Helena	Dobře. Setkáme se na tomhle místě za pět minut.

Poslouchejte prosím

roh – угол
otevřeno – открыто
prodavačka – продавщица
celý – весь – окончание прилагательного меняется по родам: **celá** – вся, **celé** – всё
kuře – цыплёнок
rohlík – рогалик
houska – булка
šunka – ветчина
měkký – мягкий
víc – больше
míň – меньше
mlíko – молоко (разговорн. – вместо **mléko**; ср. **taky** – **také**)
drobné (мн. ч.) – мелочь, мелкие деньги

Olga	Kde jsou tady potraviny?
Helena	Potraviny jsou za **rohem**. Tady jsou.
Olga	Mají ještě **otevřeno**?
Helena	Ale ano, mají otevřeno do osmi hodin.
prodavačka	Dobrý večer.
Helena	Dobrý večer, prosím jedno **celé kuře**, pět **rohlíků**, dvě **housky**, deset deka **šunky** a dvacet deka toho salámu vzadu nalevo.
prodavačka	Tohoto?
Helena	Ne, tamtoho **měkkého**.
prodavačka	Tolik? Nebo **víc**?
Helena	Trochu **míň**.
prodavačka	Přejete si ještě něco?
Helena	Půl litru **mlíka**. To je všechno.
prodavačka	Šedesát dva korun, prosím. Budete mít **drobné**?
Helena	Podívám se... Tady jsou.

Opakujte prosím

láhev – бутылка
okurka – огурец (*рус.* огурец – мужского рода, *чеш.* **okurka** – женского)

prodavačka	Přejete si?
Olga	Prosím **láhev** koly, pět banánů, půl kila pomerančů a... jednu **okurku**.

prodavačka	Velkou, nebo malou?	
Olga	**Střední**. Asi takovou.	**střední** – средний (прилагательные на í имеют одинаковые формы для всех родов)
prodavačka	Přejete si ještě něco?	
Olga	Jeden **chlebíček**. **Zabalit**. **Vezmu** si ho s sebou.	**chlebíček** – бутерброд **zabalit** – завернуть. Здесь: заверните, пожалуйста. Употребляется не часто из-за категоричности значения **vezmu** – возьму – форма глагола **vzít** ты – **vezmeš**, он, она, оно – **vezme**, мы – **vezmeme**, вы – **vezmete**, они – **vezmou**

Poslouchejte prosím

Helena	Prosím tě, Olgo, máš drobné?	
Olga	Ano, kolik potřebuješ?	
Helena	Můžeš mi půjčit dvě koruny? **Vrátím** ti je, až rozměním.	**vrátím** – верну – форма глагола **vrátit**
Olga	Samozřejmě.	

Opakujte prosím

Helena	Prosím tě, Olgo, máš drobné?
Olga	Ano, kolik potřebuješ?
Helena	Můžeš mi půjčit pět korun? Vrátím ti je hned, jak rozměním.
Olga	Samozřejmě.

Poslouchejte prosím

Helena	Olgo, na druhé straně ulice je obchod s oblečením.	
Olga	Potřebuješ si koupit něco na hory?	
Helena	Ano, chceš se tam taky podívat?	
Olga	Ty se můžeš podívat na oblečení, a já zatím půjdu vedle **do obchodu s botami**. Sejdeme se tady za hodinu.	**do obchodu s botami** – в обувной магазин **bota** – ботинок
Helena	Za hodinu to **snad stihnu**. Dobře.	**snad** – надеюсь **stihnu** – успею – форма глагола **stihnout**

Opakujte prosím

Helena	Olgo, naproti je obchod s oblečením.
Olga	Potřebuješ si koupit něco na hory?
Helena	Ano, chceš se tam taky podívat?
Olga	Ty se můžeš podívat na oblečení, a já zatím půjdu vedle do obchodu s botami. Potřebuju nějaké nové. Sejdeme se tady za hodinu.
Helena	Za hodinu to snad stihnu. Dobře.

Poslouchejte prosím

hnědé kalhoty – коричневые брюки

vyzkoušet si – примерить
я – **vyzkouším si**, ты – **vyzkoušíš si**, он, она, оно – **vyzkouší si**, мы – **vyzkoušíme si**, вы – **vyzkoušíte si**, они – **vyzkoušejí si**
stejný – такой же
větší – больше
menší – меньше
sako – пиджак
hlavně – главным образом
bunda – куртка
kožich – шуба
šetřit – экономить

Helena	Dobrý den. Můžete mi ukázat tamty **hnědé kalhoty?**
prodavačka	Jistě. Jaké číslo?
Helena	Osmatřicet.
prodavačka	Prosím.
Helena	Můžu **si** je **vyzkoušet**?
prodavačka	Samozřejmě. Kabinky jsou tamhle vzadu.
Helena	Můžu si s sebou vzít **stejné** kalhoty o číslo **větší**?
prodavačka	Větší už bohužel nemáme. Máme už jen **menší**.
Helena	Mají tu i krásné módní kostýmy a dámská **saka**, a **hlavně bundy** a **kožichy**, ale musím **šetřit**.

Poslouchejte prosím

cítíte – чувствуете – форма глагола **cítit**
pohodlně – удобно

pokladna – касса

prodavačka	**Cítíte** se v nich **pohodlně**?
Helena	Ano. Vezmu si je.
prodavačka	Stojí dvanáct set korun. **Pokladna** je vepředu.

Opakujte prosím

Helena	Dobrý den. Můžete mi ukázat tamty hnědé džínsy?	**velikost** – размер
prodavačka	Prosím. Jakou **velikost**?	
Helena	Třicet šest. Můžu si je vyzkoušet?	
prodavačka	Samozřejmě. Kabinky jsou tamhle vzadu.	**o číslo větší** – на размер больше
Helena	Můžu si s sebou vzít stejné kalhoty **o číslo větší?**	**barva** – цвет
prodavačka	V této **barvě** už je nemáme. Máme už jen menší.	**V jaké barvě?** – Какого цвета?

Poslouchejte prosím

prodavač	Ty boty vám opravdu **sluší**.	**sluší** – подходят – форма глагола **slušet**
Olga	Kolik stojí?	
prodavač	Tři **tisíce** sedm set korun.	**tisíc** – тысяча
Olga	Každopádně nejsou **levné**.	**levný** – дешёвый
prodavač	Můžu vám přinést i **jiné**, **podobné**.	**jiný** – другой **podobný** – похожий

Opakujte prosím

Olga	Jsou pěkné, ale příliš **drahé**.	**drahý** – дорогой
prodavač	Také tyto boty vám sluší. A nejsou tak drahé.	
Olga	**Padnou** mi líp. Kolik stojí?	**padnou** – сидят – форма глагола **padnout** (об обуви или об одежде на человеке)
prodavač	Dva tisíce osm set korun.	
Olga	Vezmu si je. A ještě tyhle **šedé tenisky**.	**šedé tenisky** – серые кеды
prodavač	Pokladna je vepředu vlevo.	**ponožka** – носок
Olga	Vezmu si ještě jedny bílé **ponožky**.	

Упражнения

•••

1. Ответьте на вопросы к диалогу.

а. Kam jdou Helena a Olga?
б. Co si chtějí koupit?
в. Co si kupuje Helena, co Olga?
г. Kolik stojí jejich nákup?

2. Переставьте слова в строчках так, чтобы получились предложения. Помните: в каждой строке одно слово лишнее!

а. tamten, mi, prosím, můžete, vás, červený, který, ukázat, svetr
б. je, kalhoty, nahoře, krátká, košile, mi, pohodlně, ale, jsou, mi
в. malé, mi, potřebuju, ponožky, jsou, číslo, menší, tyhle, větší, o
г. sluší, barva, vám, modrá, jako, stejně, kde, zelená
д. moc, líbí, drahá, ale, mi, je, kabinka, sukně, se

3. Составьте предложения.

а. Mluvíš o (já, ona, my, tento člověk, oni, ty, on, vy, tvůj dědeček, ta fotka)?
б. Vezmu si 1 kg (brambora, pomeranč, ten žlutý banán), litr (džus, tohle víno).
в. Píšu (ten cizinec, má kamarádka Alice, pan Pokorný, Jana, moji studenti).
г. Prosím 4 (kapr, hruška), 5 (červené jablko, okurka), 6 (ovocná zmrzlina).
д. Stojíme před (divadlo, malý domek, dveře, Pražský hrad, náš dvoulůžkový pokoj).

4. Заполните пропуски подходящими формами прилагательных и наречий.

а. Ví to ze všech _______ (dobře).
б. Tomáš je _______ (velký) než Jan.
в. Chci o něco _______ (málo).
г. Tahle sukně je _______ (hezký) než tamta.

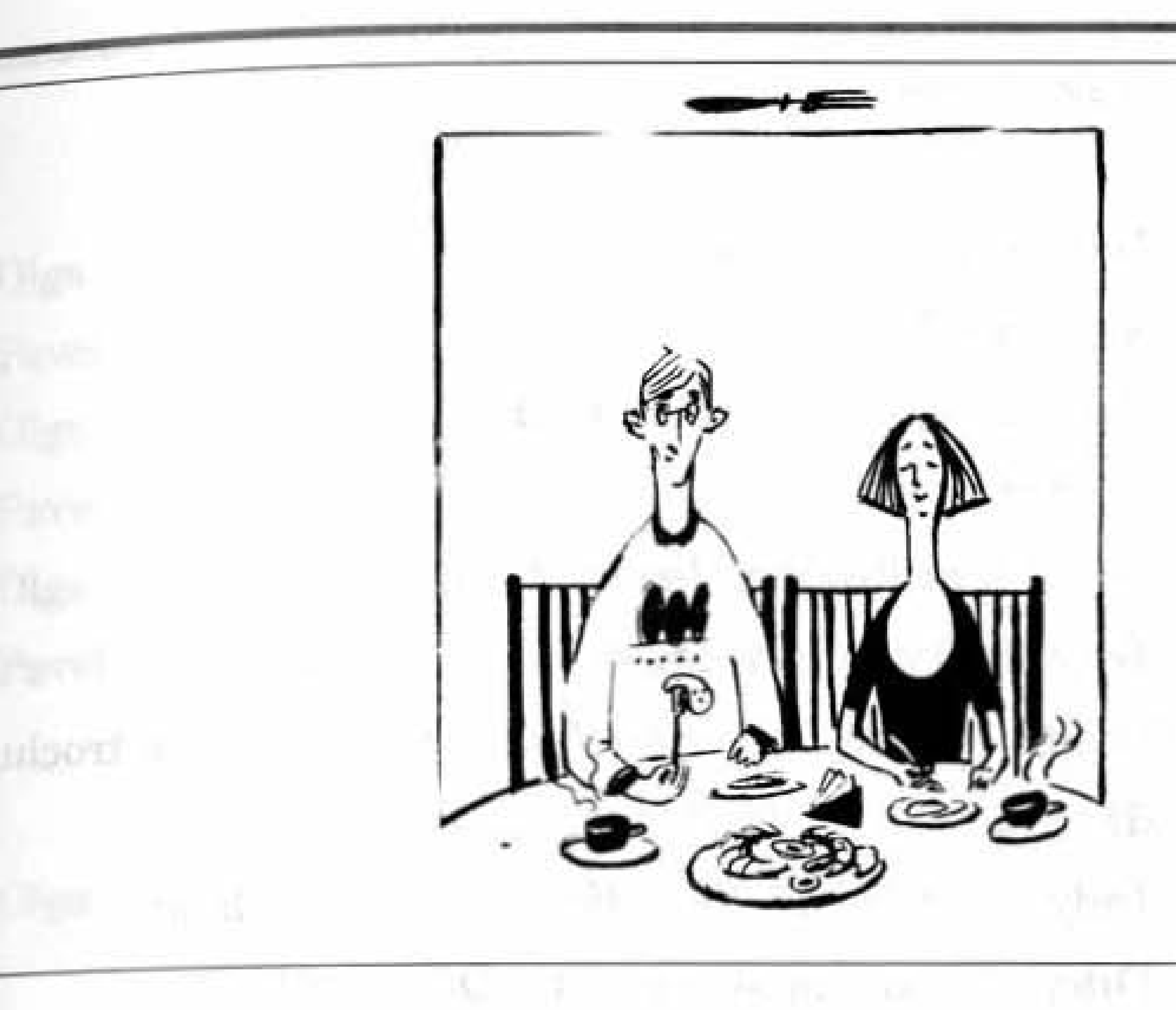
Слово-подсказка: než – чем

5. Перепишите строчки в правильном порядке, чтобы получился разговор.

а. Děkuju, cítím se v nich dobře. Koupím je.
б. Ano, jistě, jakou máte velikost?
в. Ano, máme vaši velikost. Můžete si je vyzkoušet tamhle nalevo v kabině.
г. Potřebuju velikost 34.
д. Dobrý den, chci si vyzkoušet tamty černé kalhoty

6. Что вы скажете по-чешски, если:

а. вы опоздали?
б. вы чем-то довольны?
в. кому-то идёт какая-то одежда или украшение?
г. вы собираетесь приступить к еде?
д. хотите отказаться от какого-то предложения?
е. хотите узнать, какое сегодня число и который час?
ж. пришли в гостиницу?
з. вас спросят о дороге на вокзал?
и. вас только что представили кому-то?

LEKCE 10

SNÍDANĚ V HOTELU

ЗАВТРАК В ГОСТИНИЦЕ

Olga	Dobré ráno. **Můžu dál?**
Pavel	Ano, **pojď** dovnitř. **Rozsviť** prosím.
Olga	**Vstávej**, už je půl osmé. Tady je ale **nepořádek**.
Pavel	Musím **uklidit**. V kolik máme **snídani**?
Olga	Snídaně je do deseti hodin.
Pavel	Tak proč vstáváme tak brzy?
Olga	Už nevíš? Pojedeme na **výlet** do Brna. Počkám dole v restauraci. **Oblékni se** a **přijď** se nasnídat. Buď už připraven na **cestu**. Po snídani pojedeme.

Můžu dál? – Можно войти?
pojď – проходи – форма глагола **jít**
pojďte – проходите (при обращении на «вы»)
rozsviť – включи свет – форма глагола **rozsvítit**
rozsviťte – включите свет
vstávej – вставай – форма глагола **vstávat**
vstávejte – вставайте
nepořádek – беспорядок
uklidit – убрать
snídaně – завтрак
výlet – экскурсия
oblékni se – оденься – форма глагола **obléknout se**
oblékněte se – оденьтесь
přijď – приходи; **přijďte** – приходите
cesta – дорога

Poslouchejte prosím

	Olga	Tady jsem! Co si dáš?
	Pavel	A co mají?
	Olga	Mají tu čaj, kávu, mlíko a džus.
	Pavel	Já chci kávu.
koláč – сладкий пирог	Olga	Dej si k ní **koláče**. Jsou výborné.
	Pavel	To je dobrý nápad. Můžu ti něco přinést?
máslo – сливочное масло **olej** – растительное масло **džem** – джем	Olga	Přines mi prosím ještě jeden rohlík, **máslo** a trochu **džemu**.
	Pavel	Tady je tvůj talíř. Nesu ti taky trochu salámu.
díky – спасибо (разговорн.)	Olga	**Díky.** Ale salám si vezmi ty. Dobrou chuť.
vegetarián – вегетарианец	Pavel	Dobrou chuť. Ty jsi **vegetariánka**?
jinak – здесь: вообще(-то)	Olga	Maso **jinak** jím, ale dnes na ně nemám chuť. Podej mi, prosím tě, cukr.

Opakujte prosím

	Olga	Co si dáš k snídani?
	Pavel	A co tu mají?
	Olga	Velmi dobré koláče.
předtím – раньше	Pavel	Dám si jeden. Ale **předtím** rohlík se sýrem.
	Olga	Co budeš pít?
	Pavel	Každé ráno piju kávu.
	Olga	Dobrou chuť.
ať – пусть	Pavel	Dobrou chuť. Řekni prosím číšníkovi, **ať** nám přinese cukr. Díky.

Poslouchejte prosím

Olga	Jaký je tvůj pokoj?	
Pavel	Docela dobrý. Ale nefunguje mi televizor.	
Olga	Co vidíš ze **svého** okna?	**svého** (от **svůj** – свой)
Pavel	Z okna vidím do zahrady a na domy naproti.	
Olga	Jaký máš v pokoji nábytek?	
Pavel	Postel, která je velmi **pohodlná**, vlevo stojí **židle** a stůl, vpravo **skříň**. Mám **vlastní hezky** čistou koupelnu. A jaký je tvůj pokoj?	**pohodlný** – удобный **židle** – стул **skříň** – шкаф **vlastní** – собственный **hezky** – красиво, хорошо (это слово иногда служит для усиления и подчёркивания положительного качества предмета)
Olga	Podobný. Ale už mi funguje televizor.	

Opakujte prosím

Pavel	**Jak se ti líbí tvůj pokoj?**	**Jak se ti líbí tvůj pokoj?** – Как тебе нравится твой номер?
Olga	Je hezký. Je bílý, s hnědým nábytkem, na stěně mám obraz a z okna vidím do zahrady. **Stačí** ti ta snídaně?	**stačí** – хватит, достаточно – форма глагола **stačit**
Pavel	Ano, **pojďme** už.	**pojďme** – давайте пойдём (форма образуется с помощью окончания **-me**)

Poslouchejte prosím

Pavel	Jak se dostaneme z hotelu na nádraží?	
Olga	Můžeme jet **taxíkem**, ale je to dost drahé.	**taxík** – такси
Pavel	Jezdí tam i tramvaj?	
Olga	Ano. Jsou to od hotelu jen čtyři zastávky.	
Pavel	Jeďme tedy tramvají.	
Olga	**Souhlasím.** Máš s sebou **batoh** a **mapu**?	**souhlasím** – согласен – форма глагола **souhlasit** **batoh** – рюкзак **mapa** – карта

Pavel — Promiň. Mapa je v nahoře v pokoji.

Olga — Dojdi pro ni prosím.

Opakujte prosím

Olga — Máš s sebou mapu?

Pavel — Promiň, musím pro ni **nahoru** do pokoje.

Olga — **Pospěš si**, prosím tě. Počkám na tebe na ulici a pak půjdeme rychle na tramvaj.

nahoru – наверх
Pospěš si! – Поторопись! – форма глагола **pospíšit si**
Pospěšte si! – Поторопитесь! (при обращении на «вы»)

Poslouchejte prosím

Olga — Zatím se podívám, co tu vaří. Jídelní lístek. Polívky: **bramborová**, **zelná**. **Hlavní jídla**: **pečené** kuře, **hovězí maso**, smažený sýr – pro vegetariány, guláš. **Přílohy**: brambory, hranolky, **rýže**. **Moučníky**: **palačinky**, kompot. A vše je docela **laciné**. **Nápoje**...

Pavel — Olgo, co to **čteš**?

Olga — Jídelní lístek. Tak pojďme rychle, ať už jsme **pryč** z hotelu!

bramborový – картофельный
zelný – из капусты
hlavní jídlo – основное (горячее) блюдо
pečený – жареный
hovězí (maso) – говядина
příloha – гарнир
rýže – рис
moučník – сладкое
palačinka – блинчик
laciný – дешёвый
nápoj – напиток
čteš – читаешь – форма глагола **číst**
я – **čtu**, он, она, оно – **čte**, мы – **čteme**, вы – **čtete**, они – **čtou**
pryč – вон, прочь (чаще обозначает движение в направлении откуда-то)

Упражнения

• • •

1. Ответьте на вопросы к диалогу.

а. V kolik hodin vstává Pavel?
б. Do kolika hodin je v hotelu snídaně?
в. Co si dávají Olga a Pavel?
г. Kam a jak jedou Olga a Pavel?
д. Co vaří v hotelu, kde Olga a Pavel snídají? Jaká jídla znáte?

2. Найдите русские эквиваленты чешских слов.

а. večeře	1. сахар
б. snídaně	2. стакан
в. cukr	3. соль
г. sklenička	4. официант
д. ubrousek	5. ужин
е. sůl	6. чёрный перец
ж. pepř	7. стул
з. číšník	8. завтрак
и. stůl	9. салфетка
к. židle	10. стол

3. Просклоняйте следующие слова:

а. kdo – ke _____ jdeš?, na _____ čekáš?, od _____ to máš?, o _____ mluvíš?
б. tyto – o _____ problémech, pro _____ paní, s _____ ženami, v _____ domech
в. pět – před _____ hodinami, za _____ minut, u _____ z nás, _____ Čechům
г. co – _____ pojedeš?, v _____ přijdeš?, z _____ jsou sýr a jogurt?, ___ to je?

4. Выберите слово в скобках, наиболее подходящее для завершения предложения.

а. Vstávej, už je (rychle, brzy, půl osmé).
б. Chutná ti (jídla, cukr, ten nápoj)?
в. Dám si rohlík se (cukrem, sýru, salámem).
г. Piju čaj s (cukrem, máslem, mléko).

5. Вообразите, что вас кому-то представляют, и поучаствуйте в коротком диалоге.

Друг: Ještě se neznáte? To je Jan Pokorný.
Вы: ______________________________
Jan: Vy jste z Ruska?
Вы: ______________________________
Jan: Jak dlouho budete v Česku a co tu budete dělat?
Вы: ______________________________

6. Скажите по-чешски.

а. Подайте мне соль, пожалуйста.
б. Принеси мне ключ.
в. Идите налево.
г. Подожди, пожалуйста.
д. Подай мне, пожалуйста, вино.
е. Приходи в мой номер в 8 часов.
ж. Простите.

LEKCE 11

POČASÍ

ПОГОДА

rádio	**Předpověď** počasí na středu dvacátého třetího **března**. Dnes bude **polojasno**, na Moravě **občas přeháňky. Teploty** od osmi do třinácti **stupňů**. Na horách tři až pět stupňů...
Pavel	Dnes je hezky a teplo.
Olga	Ano, **svítí** slunce. Ale na Moravě **bude pršet**.
Pavel	**Neříkej.** Pršet? Hodně?
Olga	Ne, naštěstí mají být **jenom** přeháňky.
Pavel	Máš s sebou **deštník**?
Olga	Samozřejmě.

předpověď – прогноз
březen – март
polojasno – переменная облачность
občas – иногда
přeháňky – кратковременный дождь
teplota – температура
stupeň – градус

svítí – светит – форма глагола **svítit**
bude pršet – пойдёт дождь
Neříkej! – Да ты что! (досл.: не говори) – форма глагола **říkat**
Neříkejte! – Да что вы говорите!
jenom – только
deštník – зонт

Poslouchejte prosím

mrak – туча	Pavel	Na nebi jsou **mraky**, ale je hezky a teplo.
	Olga	Na Moravě ale mají být přeháňky.
déšť – дождь	Pavel	**Déšť**? To bude **všude** mokro.
všude – везде	Olga	Naštěstí mám s sebou deštník. A pršet má jen málo.
	Pavel	Co budeme dělat, když bude špatné počasí?
	Olga	Když bude pršet, můžeme jít do muzea nebo do kavárny.
	Pavel	A jak bude zítra?
	Olga	Zítra má být zase hezky.
jarní – весенний	Pavel	To je typické **jarní** počasí.

Opakujte prosím

možná – может быть	Olga	V Brně budou **možná** přeháňky.
	Pavel	Neříkej. Déšť? To bude všude mokro.
	Olga	Naštěstí mám s sebou deštník. Když bude špatné počasí, můžeme jít do muzea nebo do kavárny.
	Pavel	A jak bude zítra?
nejspíš – скорее всего	Olga	**Nejspíš** hezky.
	Pavel	Možná ani pršet nebude.
uvidíme – посмотрим	Olga	**Uvidíme.**

Poslouchejte prosím

leží – лежит – форма глагола **ležet**	Pavel	Tady svítí slunce, a v Petrohradě ještě **leží sníh**.
sníh – снег	Olga	Tady je **jaro**, a tam je ještě zima.
jaro – весна	Pavel	V Petrohradě **sněží** a je tam **pod nulou**.
sněží – идёт снег	Olga	Jak to víš?
pod nulou – ниже нуля	Pavel	Čtu noviny.
nula – ноль		

Opakujte prosím

Olga Tady je jaro, v Petrohradě je **však** ještě zima.

Pavel Kolik myslíš, že je dnes v Praze stupňů?

Olga Asi deset. Na Moravě mají být přeháňky.

Pavel Jak to víš?

Olga Poslouchám rádio a **dívám se** na televizi.

však – однако

dívám se – смотрю – форма глагола **dívat se**
ты – **díváš se**, он, она, оно – **dívá se**, мы – **díváme se**, вы – **díváte se**, они – **dívají se**

Poslouchejte prosím

Pavel Jaká je tvá oblíbená část **roku**?

Olga Líbí se mi léto. V létě jezdím na **dovolenou**.

Pavel Líbí se ti léto nebo dovolená?

Olga Líbí se mi, že je teplo a že se můžu koupat v řece nebo v moři.

Pavel Co ještě děláš v létě?

Olga Jezdím na kole.

Pavel Líbí se mi zima. V zimě **jezdím na lyžích**.

rok – год
dovolená – отпуск
na dovolené – во время отпуска

jezdit na lyžích – кататься на лыжах

Opakujte prosím

Pavel Který měsíc máš ráda?

Olga Mám ráda léto. V létě jezdím na dovolenou.

Pavel Líbí se ti léto nebo dovolená?

Olga Líbí se mi, že je teplo a že můžu plavat v řece, v moři nebo v jezeře.

Pavel Co ještě děláš v létě?

Olga Jezdím na kole.

Pavel Já mám rád zimu. Jezdím dobře na lyžích.

Olga Já na lyžích jezdím špatně.

prosinec – декабрь
leden – январь
únor – февраль
duben – апрель
květen – май
červen – июнь
červenec – июль
srpen – август
září – сентябрь
říjen – октябрь
listopad – ноябрь
podzim – осень
většina – большинство

je možné – возможно

dokonce – даже (усилительная частица; если в предложении есть отрицание, то она заменяется на **ani**)
krásně – хорошая погода, красиво
ošklivo – противно, плохая погода (наречия *(как?)* образуются от прилагательных *(какой?)* с помощью суффиксов **e/ě**, **o**, **y**, **u**: **krásný** – **krásně**, **ošklivý** – **ošklivo**, **hezký** – **hezky**, **pomalý** – **pomalu**)

foukat – дуть
studený vítr – холодный ветер
oblečen – одет

Poslouchejte prosím

Tomáš	**Prosinec**, **leden** a **únor** – to je zima.
Jan	**Březen**, **duben** a **květen** – to je jaro.
Helena	**Červen**, **červenec** a **srpen** – to je léto.
Tomáš	**Září**, **říjen** a **listopad** – to je **podzim**.

Opakujte prosím

Jan	V zimě jsou teploty pod nulou. Sněží. Na ulicích leží sníh a **většina** lidí je radši uvnitř než venku.
Helena	Na jaře už je teplo, ale ještě ne takové jako v létě. **Je možné** chodit jen ve svetru.
Tomáš	V létě je teplo. Teploty jsou **dokonce** přes třicet stupňů. Je **krásně**, ale občas prší.
Jan	Na podzim je počasí jako na jaře, ale často je **ošklivo**, prší a stromy nejsou zelené, ale hnědé a žluté.
Olga	Jakou část roku máme dnes, dvacátého třetího března?
Pavel	Teď je už jaro. Počasí je jako na jaře.

Poslouchejte prosím

Olga	Nádraží. Musíme vystoupit z tramvaje.
Pavel	**Fouká studený vítr**. Jsi teple **oblečena**?
Olga	Ano.
Pavel	Mám s sebou ještě svetr.
Olga	Zítra už má být zase docela teplo.

Pavel	Jarní počasí je opravdu **zvláštní**.	**zvláštní** – особенный
Olga	Mám s sebou oblečení do tepla i do zimy.	
Pavel	Naštěstí už za chvíli budeme sedět ve vlaku.	

Opakujte prosím

Olga	Nádraží. Musíme vystoupit z tramvaje.	
Pavel	Fouká studený vítr. Máš s sebou teplé oblečení?	
Olga	Ano.	
Pavel	Mám s sebou ještě svetr. Nechci **onemocnět**.	**onemocnět** – заболеть я – **onemocním**, ты – **onemocníš**, он, она, оно – **onemocní**, мы – **onemocníme**, вы – **onemocníte**, они – **onemocnějí**
Olga	Zítra už má být docela teplo.	
Pavel	Jarní počasí je opravdu zvláštní.	
Olga	Naštěstí už za chvíli budeme sedět ve vlaku. Pospěšme si.	

Упражнения

•••

1. Ответьте на вопросы к диалогу.

а. Mají s sebou Olga a Pavel deštník?
б. Jaké je počasí v Praze?
в. Jaké je počasí na Moravě?
г. Jaké je oblíbené počasí Olgy a Pavla?
д. Kam jezdí Olga a Pavel v létě na dovolenou?

2. Поставьте в правильном порядке фразы из диалога.

а. Samozřejmě.
б. Svítí slunce a je teplo.
в. Máš s sebou deštník?
г. Ano, nejspíš bude pršet.
д. Má ale pršet.
е. Jaké je počasí?

3. Расскажите о том, какая погода в вашем городе. Используйте следующие слова:

а. u nás, tady
б. většinou, občas, dnes, v létě, v zimě, na jaře, na podzim
в. prší, sněží, fouká, svítí slunce
г. teplo, zima, vítr, ošklivé, zvláštní, krásné počasí, hezky
д. a, taky, ale, ani
е. teploty

4. Заполните пропуски глаголом **být** в форме будущего времени.

а. _______ (já) zítra doma.
б. _______ (ty) zítra v práci?
в. _______ (ona) taky zítra v práci.
г. Tento týden _______ (my) v Praze.
д. Kde _______ (vy) zítra?
е. Zítra _______ (oni) v Moskvě.

5. Заполните пропуски глаголами **vědět, znát, umět** в нужных формах.

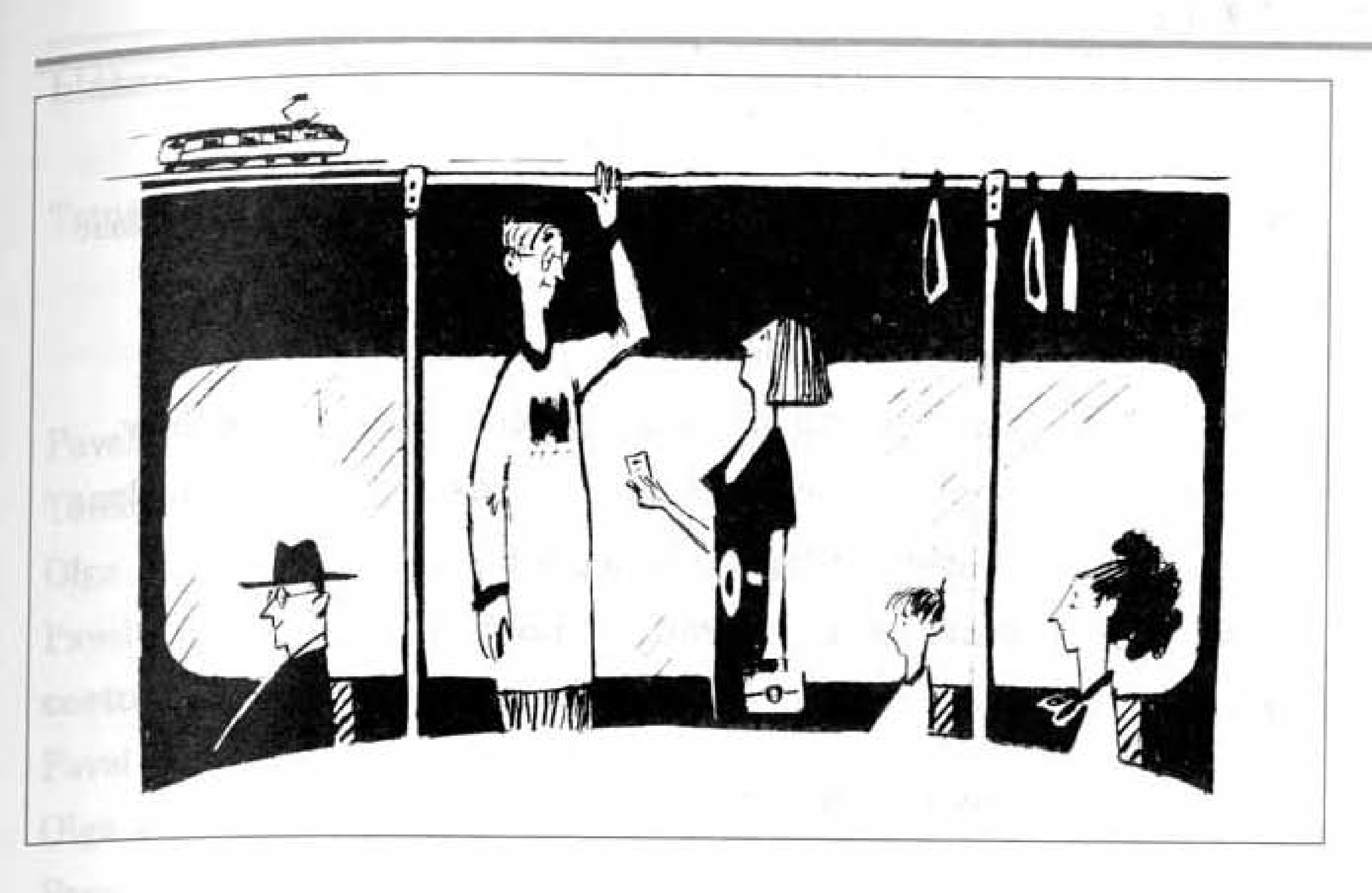
а. _______ (ty), kolik je hodin?
б. _______ (já) ho už dva roky.
в. Pavel vždy všechno _______.
г. _______ plavat, Michaelo?
д. _______ (vy) německy?
е. _______ (já) tu knihu, je dobrá.
ж. Co _______ (oni) o Austrálii?

6. Скажите по-чешски.

а. Что вы делаете завтра?
б. Я завтра работаю. А вы?
в. Я завтра уезжаю в отпуск.
г. Куда вы поедете?
д. Я еду на море.

7. Скажите по-чешски.

23.3., 11.8.1967, 6.2., 10.10.2004, 31.1., 14.12., 1.7.1972

LEKCE 12

VE VLAKU DO BRNA

НА ПОЕЗДЕ В БРНО

Pavel	Tomáš na nás má čekat u pokladen. Tamhle je.
Tomáš	Ahoj.
Olga a Pavel	Ahoj.
Tomáš	Rychle, musíme si koupit **jízdenky**.
	Dobrý den. Třikrát do Brna, prosím, a **pozítří** zase **zpátky**.
pokladní	Dobrý den. Máte nějakou **slevu**?
Tomáš	Jednu **kartu Z**.

jízdenka – билет
letenka – билет на самолёт
tramvajenka – месячный проездной на трамвай
pozítří – послезавтра
zpátky – обратно
pokladní – кассир
sleva – скидка
karta Z – проездной, дающий право на скидку

Poslouchejte prosím

zpět – обратно
intercity – тип скорого поезда
příplatek – доплата
kreditní karta – кредитная карточка

Tomáš	Dobrý den. Třikrát do Brna, prosím, a pozítří zase **zpět**.
pokladní	Dobrý den. Máte nějakou slevu?
Tomáš	Jednu kartu Z. Tam pojedeme vlakem **intercity**.
pokladní	Šest set osmdesát korun, prosím. Z Prahy do Brna se žádný **příplatek** neplatí.
Tomáš	Můžu zaplatit **kreditní kartou**?
pokladní	Samozřejmě. Zde se prosím podepište.

Opakujte prosím

pokladní	Třikrát do Brna a na pozítří zpátky do Prahy. Tady jsou vaše jízdenky a vaše kreditní karta.
Pavel	Kolik stojí jízdenka?
Tomáš	Dvě stě čtyřicet korun tam a zpátky. Dáte mi je ve vlaku.

Poslouchejte prosím

odjíždí – уезжает – форма глагола **odjíždět**
nástupiště – платформа
čekárna – зал ожидания
tudy – этим путём
rychlejší – быстрее
další – следующий
plný – полный

Olga	Odkud vlak **odjíždí**?
Tomáš	Musíme se podívat... Z druhého **nástupiště**.
Olga	Pospěšme si. Máme už jen deset minut.
Tomáš	Ne, tam je **čekárna**. Pojďte **tudy.** Tudy je to **rychlejší**.
Pavel	Opravdu... A tamhle stojí náš vlak. Rychle, **další** jede až za dvě hodiny.
Olga	Nastoupíme vpředu. Tady je všechno **plné**.

hlášení	**Pozor**, pozor. Vlak i intercity číslo dvacet do Brna u druhého nástupiště je připraven k odjezdu.	**hlášení** – сообщение **pozor** – внимание, осторожно (слово – предупреждение)
Tomáš	Rychle.	

Opakujte prosím

Pavel	Tady stojí náš vlak, na druhém nástupišti.	
Tomáš	Rychle.	
Olga	Nastoupíme vpředu, tam jsou volná místa.	
Pavel	Tady... Dobrý den, máte tu prosím volno?	
cestující	Dobrý den. Ano.	**cestující** – пассажир
Pavel	Chcete si někdo sednout k oknu?	
Olga a Tomáš	Ne.	
Pavel	Tak si tam sednu já. Chci všechno vidět.	

Poslouchejte prosím

průvodčí	Dobrý den. Vaše jízdenky, prosím.	**průvodčí** – кондуктор
cestující	Prosím vás, kdy bude Havlíčkův Brod?	
průvodčí	To je příští stanice. Za chvíli tam budeme. Na shledanou.	
cestující	Můžete mi prosím **pomoct** dát **dolů** kufr?	**pomoct** – помочь я – **pomůžu**, ты – **pomůžeš**, он, она, оно – **pomůže**, мы – **pomůžeme**, вы – **pomůžete**, они – **pomůžou** **dolů** – вниз
Pavel	Samozřejmě.	

Opakujte prosím

cestující	Teď bude Havlíčkův Brod?	
Tomáš	Ano.	
cestující	Můžete mi prosím pomoct dát dolů kufr?	
Pavel	Samozřejmě. Ten je **těžký**. Co to vezete?	**těžký** – тяжёлый

Jedu na návštěvu. – Еду в гости.
věc – вещь

Jste velmi laskav. – Вы очень любезны.

cestující	**Jedu na návštěvu** k dětem. Jsou tam moje **věci**.
Pavel	Počkejte, pomůžu vám s kufrem z vlaku.
cestující	**Jste velmi laskav.** Děkuju.

Poslouchejte prosím

přímý – прямой
někde – где-нибудь, где-то
přestupovat – делать пересадку
trvá – длится – форма глагола **trvat**

lepší – лучше

zvyklý – привыкший
horší – хуже
na druhou stranu – с другой стороны
nádherný – чудесный

Pavel	Tomáši, je to **přímý** vlak, nebo musíme **někde přestupovat**?
Olga	Je to přece přímý vlak. Jak dlouho **trvá** cesta?
Tomáš	Asi dvě a půl hodiny.
Olga	Jak je **lepší** jet z Prahy do Brna? Vlakem, nebo autobusem?
Tomáš	Já jsem **zvyklý** na vlak. Je to asi **horší**, ale **na druhou stranu** vidíte krásnou přírodu.
Olga	To je pravda. Ten les je **nádherný**.

Opakujte prosím

rychlý – быстрый

Pavel	Tomáši, je to přímý vlak, nebo musíme někde přestupovat?
Tomáš	Ten vlak jede až do Brna.
Olga	Cesta vlakem se mi líbí.
Tomáš	Z Prahy do Brna je asi lepší jet autobusem. Je **rychlý** a laciný. Z vlaku vidíte na druhou stranu krásnou přírodu.
Olga	To je pravda. Ten les je nádherný.

Poslouchejte prosím

Pavel	Co je to za velké město?

Tomáš To už je Brno. Budeme vystupovat.
Olga Má vlak zpoždění?
Tomáš Ne, jsme tu **včas**.
Pavel Jak se z nádraží dostaneme do centra?
Tomáš Můžeme jít pěšky, nebo jet tramvají.

včas – вовремя

Opakujte prosím

Pavel Co je to za velké město?
Tomáš To už je Brno. Musíme vystupovat.
Olga A teď rychle do centra.
Pavel Už **se těším**.

těším se – жду с нетерпением – форма глагола **těšit se**
ты – **těšíš se**, он, она, оно – **těší se**,
мы – **těšíme se**, вы – **těšíte se**, они – **těší se**

Упражнения

•••

1. Ответьте на вопросы к диалогу.

а. Čím jedou Pavel, Olga a Tomáš do Brna?
б. Jak kupujou v Praze jízdenky?
в. S kým se Pavel, Olga a Tomáš ve vlaku setkají?
г. Co si myslíte: jak je lepší jet do Brna? Vlakem, nebo autobusem?

2. Заполните пропуски глаголами potřebovat, přivézt, sejít se, platit, jezdit, zeptat se и pomoct.

а. ________ (vy) ho, v kolik hodin vlak odjíždí.
б. ________ mi, prosím tě?
в. ________ (my) zítra v osm ráno.
г. ________ (on) nám oběd.
д. Moje děti ________ do školy autobusem.
е. Tomáši, ________ za oběd kreditní kartou?

3. Образуйте повелительное наклонение от глаголов из упражнения 2.

4. Ниже даны некоторые употребительные выражения, с которыми вы уже встречались. Произнесите их по-чешски.

а. Скажите, пожалуйста, как пройти к вокзалу?
б. Извините, я спешу.
в. Есть у вас свободное место?
г. Мы уже знакомы.
д. Я еду в гости.
е. Вы очень любезны.
ж. Сколько (платить)?

5. Найдите русские эквиваленты чешских слов.

а. někde	и. jinak	1. кто-нибудь, кто-то	9. что-нибудь, что-то
б. nijak	к. všichni	2. какой-то	10. никак
в. jinde	л. nikde	3. никто	11. везде
г. někdo	м. někdy	4. несколько раз	12. где-нибудь, где-то
д. nic	н. některý	5. иногда	13. ничто
е. nějak	о. všude	6. все	14. как-нибудь, как-то
ж. několikrát	п. nikdo	7. в другом месте	15. по-другому, иначе
з. něco	р. nikam	8. нигде	16. никуда

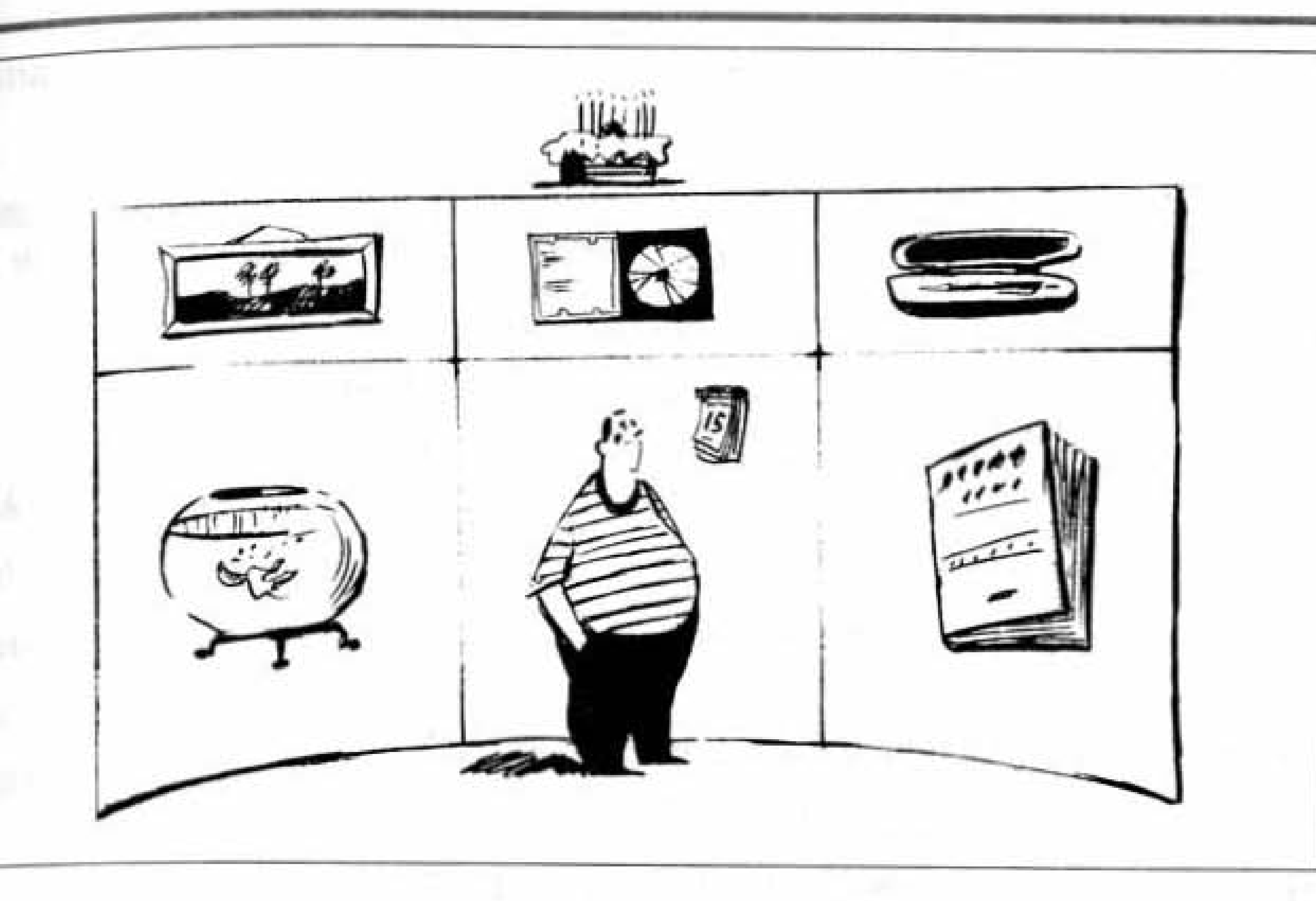
6. Вставьте пропущенное слово. Имейте в виду, что одно из семи слов – лишнее.

za, na, ve, k, na, za, do

а. Čeká _____ vlak.
б. Jana ještě chodí _____ školy.
в. Zaplatím _____ všechny.
г. Gratuluju vám _____ novému místu.
д. Chci se _____ něco zeptat.
е. Marek je _____ škole.

7. Перепишите предложения в нужном порядке, чтобы получилась беседа.

а. Mohl byste mi prosím pomoct s kufrem?
б. Budou za deset minut.
в. Jste velmi laskav.
г. Samozřejmě. Pomůžu vám s ním z vlaku.
д. To nic není.
е. Prosím vás, to už jsou Pardubice?

LEKCE 13

MŮJ DEN

МОЙ ДЕНЬ

Helena	Dobrý den.
Jan	Dobrý den. Včera **jsem** vám **telefonoval**, ale **nebyla jste** doma.
Helena	V kolik hodin to **bylo**?
Jan	Asi ve čtvrt na pět.
Helena	Byla jsem s Olgou nakupovat.
Jan	**Byly jste** spolu na nákupu?
Helena	Ano, a co jste potřeboval?
Jan	Byli jsme s Pavlem u Tomáše a nevěděli jsmě jak **přeložit** jedno ruské slovo do češtiny.

telefonoval jsem – я звонил (в прошедшем времени глаголы изменяются по родам и требуют вспомогательного глагола **být** для обозначения лица)
nebyla jste – вас не было (вежливая форма; досл.: вы не была / отсутствовала)
bylo – было
Для глаголов в 3-м лице (он, она, оно, они) вспомогательные формы глагола **být** не нужны
byly jste – вы были (окончание **-y** указывает на неодушевлённость)
přeložit – перевести

Poslouchejte prosím

říkal – говорил, сказал – форма глагола **říkat** (после него (в отличие от **mluvit** – говорить) идут придаточные предложения с союзом **že**)
úžasný – потрясающий
ruština – русский язык; ср.: **čestina**
než – чем (сравнительный союз)

Helena	Jaké slovo jste neznali?
Jan	Pavel **říkal**, že je jeden film »**úžasný**«, a já, že je »strašný«. Ale myslím, že »úžasný« znamená v **ruštině** něco jiného **než** v češtině.
Helena	»Úžasný« je rusky »strašný«!
Jan	Tak proto jsem mu nerozuměl!

Opakujte prosím

slovník – словарь
učebnice – учебник

Helena	O čem jste s Pavlem mluvil?
Jan	Mluvili jsme o filmech.
Helena	Rozuměl jste všemu, co Pavel říkal?
Jan	Jednomu slovu jsem nerozuměl.
Helena	Neměli jste **slovník** nebo **učebnici**?
Jan	Ne, bohužel neměli.

Poslouchejte prosím

Jan	Co jste s Olgou koupily?
Helena	Nejdřív jsme koupily nějaké jídlo a pak jsme šly každá do jiného obchodu.
Jan	Aha, nakupovat oblečení.
Helena	Já jsem potřebovala kalhoty a Olga si šla koupit nějaké boty.
Jan	Já si boty koupil před týdnem.

Opakujte prosím

Baťa – чешская фирма, изготавливающая и продающая обувь; сейчас это крупная транснациональная компания

Helena	Jsou to tyhle boty?
Jan	Ano, koupil jsem je u **Bati**.

Helena	Kolik stály?	
Jan	Nebyly drahé. Asi 1.000 Kč. A jsou teplé.	
Helena	Kupujete vždy u Bati?	
Jan	Ne, **předtím** jsem si kupoval boty jinde.	**předtím** – раньше

Poslouchejte prosím

Tomáš	V kolik hodin jsi včera vstal?	
Pavel	V půl osmé.	
Tomáš	V kolik hodin **ses** včera myl?	**ses** – **jsi se** (прошедшее время; возвратные частицы **se**, **si** всегда безударные; порядок слов фиксированный; отличайте от **sis** = **jsi** + **si**)
Pavel	Asi ve tři čtvrtě na devět.	
Tomáš	Co jsi včera snídala?	
Olga	Měla jsem čaj a koláč.	
Tomáš	Kde jsi včera obědval?	
Pavel	U McDonalda.	
Tomáš	Dívala ses včera na televizi?	
Olga	Jen chvíli. Nic zajímavého **nedávali**.	**dávat** – показывать (по телевидению)
Tomáš	V kolik hodin jsi šla včera spát?	
Olga	Po jedenácté. Ty jsi ale **zvědavý**!	**zvědavý** – любопытный **Jsem zvědav(-a)** – интересно (досл.: я интересуюсь)

Opakujte prosím

Tomáš	V kolik hodin jsi včera vstal?	
Pavel	V půl osmé. Nebo o něco **později**.	**později** – позже (сравнительная степень наречия **pozdě** – поздно)
Tomáš	Co jsi včera snídala?	
Olga	Měla jsem čaj a koláč.	
Tomáš	Co jsi dělala včera odpoledne?	
Olga	**Četla jsem detektivku**. A pak jsme šly s Helenou nakupovat, do **banky** a na poštu.	**četla jsem** – я читала **detektivka** – детектив (о книге, фильме) **banka** – банк

Poslouchejte prosím

Jan	Kde jsou dnes Olga a Pavel?
Helena	Jeli do Brna.
Jan	Jak dlouho tam budou?
Helena	Zítra se **prý** vrátí zpátky.

prý – будто, говорят, по некоторым данным

Opakujte prosím

Jan	Kde jsou dnes Olga a Pavel?
Helena	Jeli vlakem na výlet do Brna.
Jan	Cesta vlakem do Brna je hezká.
Helena	Já z Brna do Prahy vždy jezdila autem.
Jan	Jak dlouho tam budou?
Helena	Zítra se vrátí zpátky.

Poslouchejte prosím

narodit se – родиться

dřív – раньше

Olga	Tomáši, kdy **ses narodil**?
Tomáš	Narodil jsem se devatenáctého února devatenáct set šedesát pět.
Olga	Tak to jsi ryby.
Tomáš	Věříš na to?
Olga	**Dřív** jsem na to věřila, ale teď už ne.
Pavel	Já jsem se narodil dvaadvacátého září devatenáct set padesát čtyři.

Opakujte prosím

Kolik je vám let? – Сколько вам лет?
narozeniny – день рождения
svátek – именины, **slavit svátek** – отмечать праздник, справлять именины

Helena	**Kolik je vám let?**
Jan	Kdy máte **narozeniny**?
Helena	Kdy máte **svátek**?
Jan	Kdy jste měli svatbu?

Упражнения

• • •

1. Ответьте на вопросы к диалогу.

а. Co všechno dělala včera Olga?
б. O čem mluvili Helena a Jan?
в. Co dělal včera Pavel?
г. Proč včera telefonoval Jan Heleně?

2. Заполните пропуски подходящими вопросительными словами.

а. __________ jsi včera nebyl doma?
б. __________ jste včera šla?
в. __________ stojí tento koláč?
г. __________ byli v neděli Jan a Tomáš?
д. __________ mluvíš?

3. Вставьте глаголы в прошедшем времени в следующие фразы:

а. Helena (koupit si) ______________ novou detektivku.
б. Naše rodina (jít) ______________ v úterý do kina.
в. Co (mít, ty) ______________ k obědu?
г. Už (číst, vy) ______________ tu novou knihu?
д. Kde (být) ______________ včera Pavel?
е. Kdy (narodit se) ______________ Tomáš Straka?
ж. Já a moje žena (být) ______________ na výletě v Plzni.

4. Скажите по-чешски.

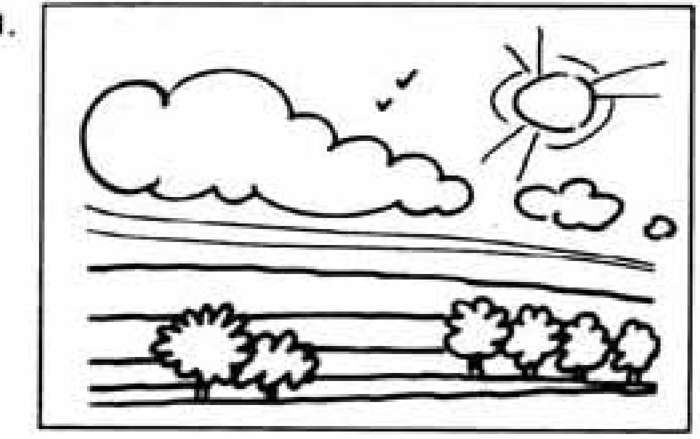
а. Где ты купила свитер?
б. В каком ресторане вы ужинали, Ян?
в. Куда поехали Ольга и Павел?
г. Где и когда вы встретились?
д. Какая была вчера погода?
е. О чём мы хотели его спросить?

5. Какие из глаголов возвратные, т. е. употребляются с se/si?

sednout, líbit, jmenovat, narodit, setkat, těšit, zeptat, dívat

6. Какая была вчера погода:

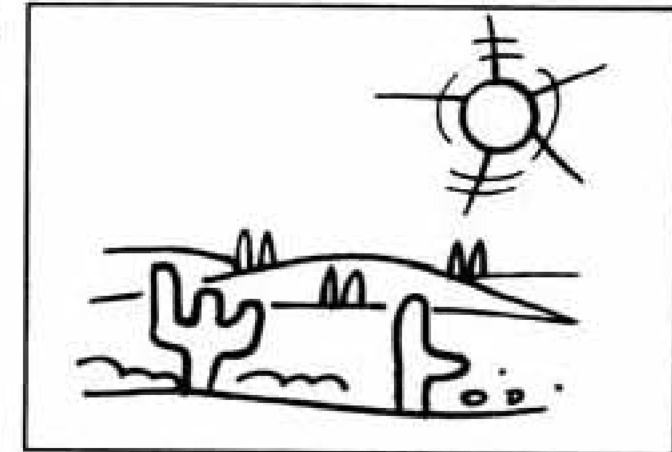
а.

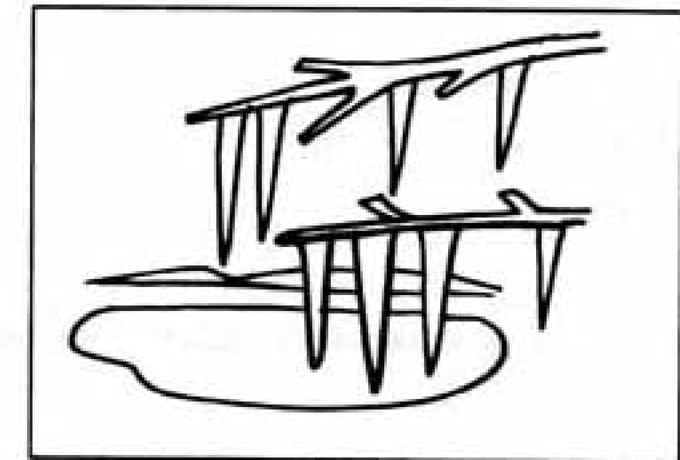
б.

в.

г.

Слова-подсказки: bouřka – гроза, horko – жарко, horký – горячий, sucho – засуха, chladno – холодно.

7. Расскажите о себе:

а. Когда вы родились?
б. В каком городе вы родились?
в. Где вы учились в школе?
г. Кем вы хотели работать?
д. Кем вы на самом деле стали?
е. Какие страны вы посетили?
ж. Когда вы начали учить чешский язык?

8. Как вы провели вчерашний день. Что делали?

LEKCE 14

VNA NÁVŠTĚVĚ

В ГОСТЯХ

návštěva – визит

Pavel	Co budeme dělat?
Tomáš	Půjdeme k jednomu mému kamarádovi. Ukáže nám Brno.
Olga	Kde bydlí tvůj kamarád?
Tomáš	Nedaleko odsud.
Pavel	Půjdeme k němu pěšky?
Tomáš	Ne, radši pojedeme tramvají.

Poslouchejte prosím

Tomáš	Ahoj Karle. Tak jsme tady. **Jak se ti daří?** **Představím** vás. To je Pavel, Karel, Olga.

Jak se ti daří? – Как дела?
představím – представлю (при знакомстве) – форма глагола **představit**

Nehledali jste to dlouho? – Вы не долго искали?
hledali jste – вы искали – форма глагола **hledat**
přece – ведь, всё-таки

dohodli jsme se – мы договорились – форма глагола **dohodnout (se)**
я – **dohodnu** (**se**), ты – **dohodneš** (**se**), он, она, оно – **dohodne** (**se**), мы – **dohodneme** (**se**), вы – **dohodnete** (**se**), они – **dohodnou** (**se**)

Pavel, Olga	Těší mě.
Karel	Mě taky. **Nehledali jste to dlouho?**
Tomáš	Ale ne. Našli jsme to hned. Už jsem u tebe **přece** několikrát byl.
Karel	Pojďte dál. Zvu vás na kafe.
Olga	Děkuju.
Tomáš	Ale jen na chvíli. **Dohodli jsme se** přece, že spolu půjdeme do města.

Opakujte prosím

Tomáš	Ahoj Karle. Tak jsme tady. To je Pavel, Karel, Olga. Pavel a Olga jsou z Petrohradu.
Karel	Těší mě.
Pavel	Nás taky.
Karel	Nehledali jste to dlouho?
Tomáš	Ale ne. Našli jsme to hned. Už jsem u tebe přece dvakrát byl.
Karel	Pojďte dovnitř. **Uvařím** vám kafe a pak se půjdeme projít po Brně.

uvařím – приготовлю, сварю – от глагола **vařit**

Poslouchejte prosím

posaďte se – садитесь (вежливое приглашение) – форма глагола **posadit se**
pes – собака
venkov – деревня, провинция (в обобщающем значении; о конкретном населённом пункте – **vesnice**)
moc – много
povídat si – разговаривать
povídat – рассказывать

Karel	**Posaďte se**. To je můj **pes**.
Olga	Děkuju. Ten je ale velký.
Karel	Jaká byla cesta?
Pavel	Líbí se mi český **venkov**. Lesy, **vesnice**...
Olga	Ale **moc** jsme toho neviděli. Celou cestu jsme **si povídali**.

Karel Jste v Česku poprvé?
Pavel Já ano.
Olga Už jsem tu byla několikrát. Ale v Brně jsem poprvé. Jak se žije v Brně?
Karel Brno je pěkné město. Je docela **klidné**. Tady je káva.

klidný – спокойный

Opakujte prosím

Karel Posaďte se. Hned vám **udělám** kávu a přinesu z lednice dort.

udělat – сделать

Olga Děkuju. To je tvůj pes?
Karel Ano. Viděli jste po cestě něco zajímavého?
Pavel Po cestě bylo hodně zajímavého. Vesnice, příroda...
Olga Ano, cesta byla pěkná. Ale **nedávali** jsme **pozor**. Povídali jsme si.

dávat pozor – обращать внимание

Karel Jste v Brně poprvé?
Pavel Ano. Jak se žije v Brně?
Karel Brno je **fajn** město. Je docela klidné. Tady je káva, mléko, cukr. Berte si **sušenky**.

fajn – хороший, приятный (заимствовано из английского языка)
sušenka – печенье

Poslouchejte prosím

Karel **Otevřu** okno. Nebude vám **vadit**, když **si zakouřím**?
Olga Mně ne.
Tomáš Prosím.
Karel Chcete někdo cigaretu?
Olga Já si jednu vezmu.
Tomáš Olgo, ty kouříš?

otevřu – открою – форма глагола **otevřít**
vadit – мешать (в этом значении глагол чаще употребляется в форме **vadí** – мешает)
to nevadí – это не важно, всё равно.
zakouřím si – покурю – форма глагола **zakouřit si**

Olga	Jen málo.
Pavel	Dřív jsem kouřil, ale teď už nekouřím.

Opakujte prosím

Karel	Chcete někdo cigaretu?
Tomáš	Ne, já nekouřím.
Olga	Já si jednu vezmu. Jaké jsou **vlastně** české cigarety?
Karel	**Průměrné**.
Olga	Ne, chci se zeptat, jaké jsou české **značky** cigaret.
Tomáš	**Třeba** Sparta nebo Petra. Nebude vám vadit, když zavřu okno? Už je tu zima.

vlastně – на самом деле

průměrný – средний, посредственный

značka – марка

třeba – например

Poslouchejte prosím

Karel	Vy oba jste z Petrohradě?
Olga	Ano. Už jste tam někdy byl?
Karel	Chci jet do Petrohradu v létě na dovolenou. Četl jsem zajímavý **inzerát**. Bohužel do Ruska potřebuju **vizum**.
Pavel	V Petrohradě ke mně můžete přijít na návštěvu.
Karel	Děkuju. Rád.

inzerát – объявление

vizum – виза

Opakujte prosím

Karel	Chci jet do Ruska na dovolenou. Četl jsem v jednom **časopise** zajímavý inzerát. Ale je to složité, do Ruska musím mít vizum.

časopis – журнал

magazín – иллюстрированный (глянцевый) журнал

Tomáš Opravdu chceš jet do Petrohradu? Pojedeme spolu.

Poslouchejte prosím

Karel Nechcete ještě kávu, Olgo? Máte **prázdný hrnek**.
Olga Ne, děkuju.
Tomáš Půjdeme.
Karel Vezmu s sebou plán města a **průvodce**.
Tomáš Bereš si taky deštník?
Karel Ne, neberu. Myslím, že dnes bude hezky.
Tomáš Centrum není daleko, **že ano**?
Karel Je blízko. Počkejte, vezmu s sebou psa.
Tomáš Karel vám může **odpovědět** na vaše **otázky** na Brno.

prázdný hrnek – пустая чашка

průvodce – путеводитель; экскурсовод, гид; проводник (в горах)

že ano? – не правда ли? (В конце подобного предложения может быть просто **že**.)
odpovědět – ответить
я – **odpovím**, ты – **odpovíš**, он, она, оно – **odpoví**, мы – **odpovíme**, вы – **odpovíte**, они – **odpovědí**
otázka – вопрос

Opakujte prosím

Karel Vezmi si ještě sušenku.
Pavel Ne, děkuju, už jsem měl.
Tomáš Půjdeme.
Karel Vezmu s sebou průvodce. Můžete si ho pak půjčit a vrátit mi ho zítra.
Tomáš Centrum není daleko, že ano?
Karel Je docela blízko. Podívejte se na mapu. Teď jsme tady. Počkejte, ještě vezmu psa.

Упражнения

• • •

1. Ответьте на вопросы к тексту.

а. Kde bydlí Karel?
б. O čem Tomáš, Olga a Pavel s Karlem mluvili?
в. Co jim Karel nabídl k jídlu a co k pití?
г. Co ještě víte o Karlovi?

2. Подберите к началу предложений (левый столбец) соответствующие окончания из правого столбца.

а. Nebude vám vadit,
б. Pamatuješ si,
в. Zeptej se ho,
г. Slíbil jsi nám,

1. jak daleko je to odsud do centra.
2. když otevřu okno?
3. že nám ukážeš město.
4. kam jsme dali plán města?

3. Заполните пропуски местоимениями в нужной форме.

а. Půjčil _______ (ona) svou knihu.
б. Kdy jsi _______ (oni) potkal?
в. Mluvila o _______ (ty) velmi dobře.
г. Napiš _______ (my) z dovolené.
д. Můžeš _______ (já) pomoct?
е. Vím to od _______ (on).
ж. Jsme s _______ (ony) dobří přátelé.

4. Заполните пропуски местоимениями в нужной форме.

а. Napíšeš o tom i ________ (můj) bratrovi?
б. Slyšeli jsme o ________ (jejich) krásné dovolené.
в. Už ti vrátil ________ (tvůj) průvodce?
г. Potkal jsem ji s ________ (její) kamarádkou.
д. Líbí se mi ve ________ (váš) městě.

5. Объедините в пары глаголы, близкие по значению, но различные по виду.

Пример: psát – napsat

а. telefonovat
б. vystupovat
в. jít
г. čekat
д. omlouvat se

1. přijít
2. počkat
3. omluvit se
4. vystoupit
5. zatelefonovat

6. Скажите по-чешски.

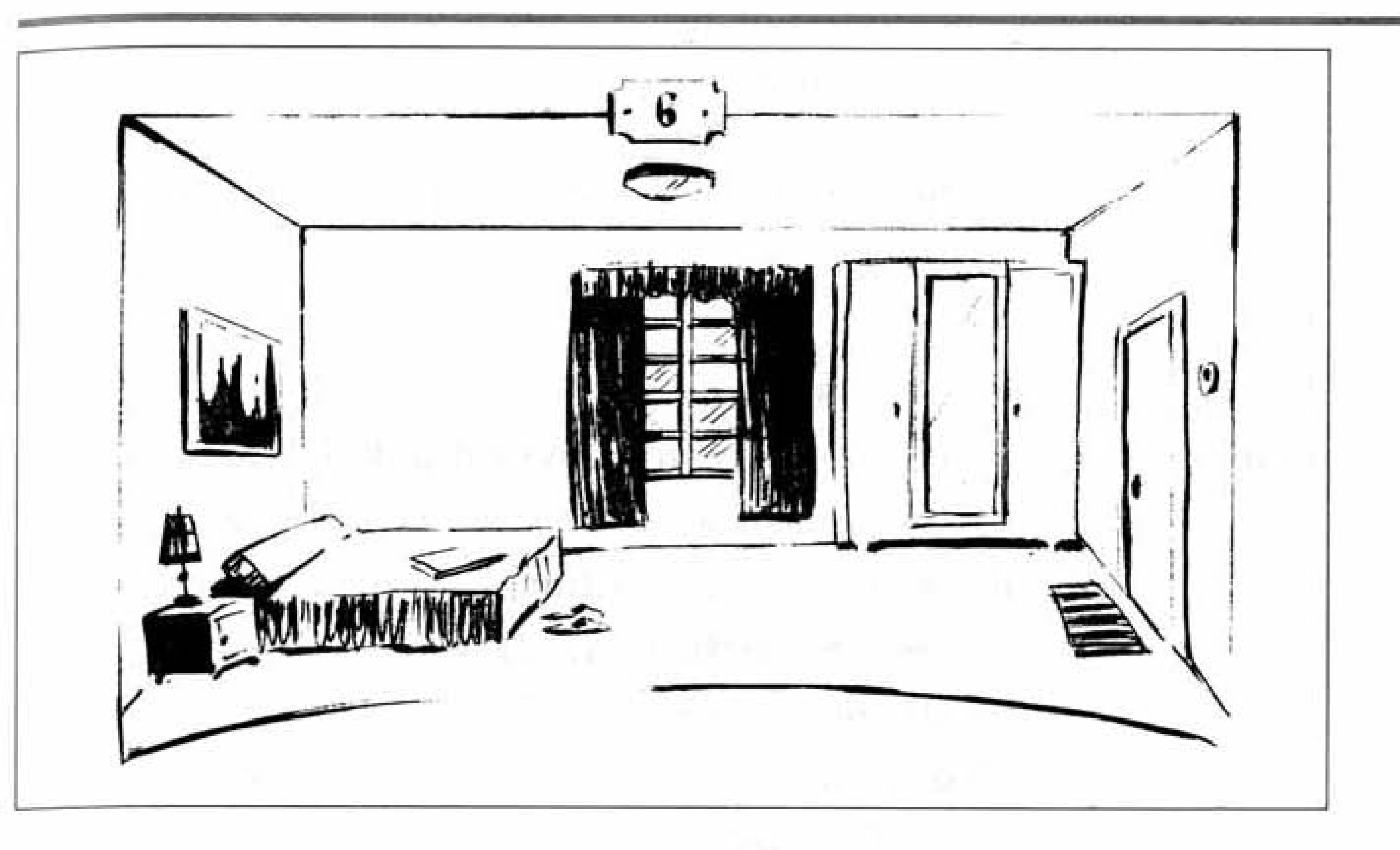
а. Проходите.
б. Где вы были в отпуске?
в. У меня здесь поблизости живёт подруга.
г. Можно открыть окно?
д. Пошли.
е. Как вам нравится в Брно?
ж. Одолжи мне, пожалуйста, зонт.

7. Правильно произнесите следующие слова. Что они означают?

а. tykat / vykat
б. naučit se
в. poprosit
г. snídat
д. umřít
е. vyhrát
ж. normální
з. mezinárodní
и. zlý
к. konkrétní
л. zahraniční
м. moment

8. Скажите по-чешски, какой город вы любите и что интересное там находится. Используйте эти слова:

hrad, autobus, pod, zelený, centrum, čtvrť, vedle, restaurace, procházka, řeka, kavárna, most, muzeum, nalevo, kostel, vpředu

LEKCE 15

MŮJ BYT — МОЯ КВАРТИРА

Olga	Líbil se mi váš **byt**, Karle.
Karel	Opravdu? A co se vám tam líbilo?
Olga	Je v hezké, klidné části města, ve staré **budově**. Je velký a světlý.
Karel	Ano. Můj **soused** však **hraje nahlas na klavír**.
Pavel	Bydlíte tam už dlouho?
Karel	**Teprve** rok.
Pavel	Kde jste bydlel předtím?
Karel	Daleko od centra, na konečné tramvaje.

byt – квартира

budova – здание

soused – сосед
hraje – играет – форма глагола **hrát**
hrát na klavír – играть на рояле
nahlas – громко (досл.: вслух)
teprve – только

Poslouchejte prosím

Tomáš Pavle, ty bydlíš v Petrohradě na Vasiljevském ostrově, že ano?

Pavel Ano.

Karel Jste tam **spokojen**?

Pavel Ano. Mám velký byt: **obývací pokoj**, **ložnici**, pokoj, kde bydlí naše dcera, kuchyni, koupelnu a **záchod**. Byt je bohužel trochu **tmavý**. V zimě musím většinou **rozsvítit** už ve tři hodiny.

Karel Ve kterém patře bydlíte?

Pavel Ve druhém, tedy - v ruském třetím patře.

Tomáš Máš v bytě balkon?

Pavel Ne, balkon nemáme.

spokojen – доволен
obývací pokoj (или **obývák** – разговорн.) – жилая комната
ložnice – спальня
záchod – туалет
tmavý – тёмный
rozsvítit – включить свет

Opakujte prosím

Karel Slyšel jsem, že bydlíte v hezké části Petrohradu.

Pavel Ano, na Vasiljevském ostrově. Mám velký byt: obývací pokoj, ložnici, dětský pokoj, kuchyni, koupelnu a záchod. Byt je bohužel tmavý. V zimě skoro nemůžeme **zhasnout**. Za Petrohradem mám **chatu**.

Tomáš Máš to daleko na metro?

Pavel Patnáct minut. Ale nejezdím **pokaždé** metrem.

zhasnout – выключить свет
я – **zhasnu**, ты – **zhasneš**, он, она, оно – **zhasne**, мы – **zhasneme**, вы – **zhasnete**, они – **zhasnou**
chata – дача
pokaždé – каждый раз

Poslouchejte prosím

Karel Olgo, vy bydlíte taky na Vasiljevském ostrově?

Olga Bydlím na **předměstí** Petrohradu.

předměstí – пригород

Karel Jste tam spokojena?
Olga Náš byt je hezký. Nedávno jsme si koupili nový nábytek.
Tomáš Co máte nového?
Olga **Skoro** všechno. Skříně, postele, stůl i židle, křesla v obývacím pokoji i lampy.
Tomáš Máte doma nějaké obrazy?
Olga Třeba jeden s mořem. Myslím, že je taky důležité, **aby** v domě bylo hodně **kytek**.

skoro – почти

aby – чтобы
kytka – цветок

Opakujte prosím

Karel Jak vypadá váš byt, Olgo?
Olga Náš byt je hezký. Koupili jsme si teď nový nábytek.
Tomáš Co jste si koupili?
Olga Skoro všechno. Skříně, postele, stůl i židle, křesla v obývacím pokoji i lampy.
Tomáš Máte doma nějaké obrazy?
Olga Třeba jeden s mořem. Myslím, že v domě musí být také hodně kytek.

Poslouchejte prosím

Tomáš Co všechno je v **okolí** tvého domu, Karle?
Karel Obchody, všechno **ostatní**..., kino – teď jsme **kolem** něho šli.
Pavel **Sportujete** taky?
Karel Ale ano. Nedaleko je **tělocvična**, tam chodíme s kamarády hrát fotbal nebo volejbal. Taky běhám.

okolí – окрестность
ostatní – остальной
kolem – мимо, вокруг

sportujete – занимаетесь спортом – форма глагола **sportovat**
tělocvična – спортзал

parkoviště – автостоянка
Слова на **-iště**, как правило, обозначают определённое место (**hřiště** – игровая площадка, **letiště** – аэродром и т. д.).
většinou – большей частью
hospoda – пивная
spíš – скорее

Olga	Po cestě jsme viděli i **parkoviště**.
Karel	Auto mám v garáži. Ale **většinou** jezdím na kole.
Pavel	Chodíte taky někam do **hospody**?
Karel	Tady na Moravě chodíme **spíš** na víno.

Opakujte prosím

moderní – современный

Tomáš	Co všechno je v okolí tvého domu, Karle?
Karel	Obchody, kino – teď jsme kolem něho šli.
Tomáš	Ještě hraješ fotbal?
Karel	Málo. Ale nedaleko je **moderní** tělocvična a tam chodíme s kamarády na volejbal, to je moje hobby.
Olga	A po cestě jsme viděli taky parkoviště.
Karel	Ano. Ale většinou jezdím na kole.
Pavel	Chodíte taky někam do hospody?
Karel	Tady na Moravě chodíme spíš na víno.

Poslouchejte prosím

státní – государственный

ani ... ani – ни ... ни (в предложении может быть только одна часть этого союза: **Nemám sestru ani bratra.** – У меня нет ни сестры, ни брата.)
pronajímat – сдавать (квартиру)
pronajímat si – снимать
nájem – аренда
nájemné – деньги за аренду квартиры

Pavel	Je váš byt **státní**, nebo je váš vlastní?
Karel	Není **ani** můj, **ani** státní. **Pronajímám si** ho.
Pavel	Není příliš drahý?
Karel	**Nájem** není nízký, ale mám dobrou práci. Můj starý byt na konečné byl opravdu levný. Podívejte, už jsme došli do centra!

Opakujte prosím

Pavel	Je váš byt státní, nebo je váš vlastní?

Karel	**Nepatří** mi a není ani státní. Je **soukromý**. Mám docela vysoký nájem.	**patří** – принадлежит – форма глагола **patřit** **soukromý** – частный
Olga	Já a Pavel máme vlastní byty.	
Karel	Podívejte, už jsme došli do centra!	

Упражнения

•••

1. Ответьте на вопросы к тексту.

а. Co víte o bytě Karla?
б. Jak vypadá byt Pavla?
в. Co všechno je v okolí bytu Karla?
г. Co si do svého bytu koupila Olga?

2. Найдите каждому чешскому слову его русский эквивалент.

а. ložnice
б. nájem
в. návštěva
г. panelák
д. pokoj
е. realitní kancelář
ж. tělocvična
з. kytka
и. obchod
к. palác
л. byt
м. skříň
н. předměstí
о. okolí
п. koupelna
р. výtah

1. риэлторское агенство
2. гости
3. дворец
4. спортзал
5. магазин
6. ванная
7. лифт
8. спальня
9. пригород
10. новостройка
11. окрестность
12. цветок
13. аренда
14. квартира
15. мебель
16. комната
17. шкаф

3. Замените в предложениях данные местоимения местоимениями se/svůj.

а. Vezmu se mnou mého bratra.
б. Je nudný. Mluví jenom o něm.
в. Obě rodiny tam přišly s jejich dětmi.
г. Mám to pro mého otce.
д. Mluvíme o našem bytě.

4. Выберите из скобочек подходящие по смыслу слова.

а. Je (hezky, chladno, vítr), svítí slunce, vzali jsme si na sebe letní oblečení.
б. Potřebuju (snídani, peníze, vstát), půjdu do banky.
в. Všechna muzea jsou (na předměstí, v centru, na úřadě) města.
г. Přijde až za hodinu. Budete (se těšit, rozumět, čekat)?
д. Michal je dělník. Pracuje (v továrně, na náměstí, na velvyslanectví).

5. Вставьте необходимые предлоги.

а. Můj byt je _____ čtvrtém patře.
б. _____ pravé stěně jsou dveře, _____ stěně uprostřed dvě okna.
в. Přesně _____ okny stojí můj stůl a židle.
г. Nalevo _____ stolu stojí moje postel.
д. _____ stěně _____ postelí je obraz.
е. _____ pokoje stojí ještě jeden stůl a dvě židle.
ж. Nalevo _____ dveří stojí dvě velké skříně, _____ kterých mám oblečení.
з. _____ stole _____ okny jsou knihy a časopisy.
и. _____ stolem _____ pokoje spí můj pes.

6. Подберите для каждого предложения подходящее по смыслу наречие: nahoře, ven, uprostřed, dolů.

а. Dej ten batoh ________ na zem.
б. Kniha je ________ na skříni.
в. Vidíš? Stojím na té fotografii ________.
г. Pojďte s námi ________ na procházku!

7. Нарисуйте комнату, описанную в упражнении 4.

8. Расскажите по-чешски, как выглядит ваша квартира.

LEKCE 16

JAK MALUJE MALÍŘ

Karel	Podívejte, tady je Moravská galerie.
Olga	Slyšela jsem, že je tam teď velmi zajímavá výstava **současného** českého **umění**.
Karel	To je pravda. Můžu vám ji doporučit.
Pavel	Už jste ji viděl?
Karel	Ano, **strávil** jsem tam před týdnem tři hodiny.
Olga	Ale se psem dovnitř **nesmíte**.
Karel	**Jestliže** vás **zajímá**, **rozloučím se** a sejdeme se **později**. V šest hodin na **Zelném trhu**.
Tomáš	Ukázal jsi nám toho dost. Děkujeme. Zatím ahoj.

КАК РИСУЕТ ХУДОЖНИК

současný – современный
umění – искусство
strávit – провести
smíte – смеете – форма глагола **smět** – иметь разрешение на какое-либо действие
я – **smím**, ты – **smíš**, он, она, оно – **smí**, мы – **smíme**, они – **smějí**
jestliže – если
zajímá – интересует – форма глагола **zajímat**
rozloučím se – попрощаюсь – форма глагола **rozloučit se**
později – позже
Zelný trh – название улицы
trh – рынок

Poslouchejte prosím

	Olga	Pojďme tedy do galerie.
	Pavel	Tamhle je pokladna.
lístek – билет	Tomáš	Dobrý den. Prosím tři **lístky**.
slečna – девушка	pokladní	Dobrý den. Pro **slečnu** studentský?
slečno – обращение к девушке **paní** – обращение к замужней женщине	Olga	Ne, už nestuduju a taky už jsem vdaná.
vstupenka – входной билет	pokladní	Tady jsou vaše **vstupenky**. Prosím sto osmdesát korun.
	Tomáš	Prosím.

Opakujte prosím

	Pavel	Tamhle je pokladna.
	Tomáš	Dobrý den. Třikrát prosím.
	pokladní	Dobrý den. Pro slečnu studentský?
obyčejný – обычный	Olga	Ne, **obyčejný**.
	pokladní	Tady jsou vaše vstupenky. Prosím sto osmdesát korun.
	Tomáš	Prosím.

Poslouchejte prosím

	Pavel	Kdo z vás dobře rozumí umění?
	Tomáš	Já moc ne. Ale rád chodím na výstavy.
vyznám se – разбираюсь – форма глагола **vyznat se**	Olga	Já **se** v umění trochu **vyznám**.
	Pavel	Líbí se vám tento obraz?

Tomáš	Jmenuje se »Portrét **zpěváka**«. Ale žádného zpěváka tam nevidím.	**zpěvák** – певец
Olga	To je jednoduché. Podívej se. Tady je jeho **obličej**: **oči**, vlasy, **ústa**, uši a nos.	**obličej** – лицо **oči** – глаза (слова, обозначающие парные части тела, склоняются по-особому под влиянием числительного **dva** (**dvě**): **oko** – **oči**, **ucho** – **uši**, **ruka** – **ruce**, **noha** – **nohy**)
Pavel	A tady jsou jeho ruce a nohy.	
Tomáš	A to červené uprostřed, to je jeho tělo?	
Olga	To je jeho **břicho**. **Zpívá** nějakou píseň.	**ústa** – рот **břicho** – живот **zpívá** – поёт – форма глагола **zpívat**

Opakujte prosím

Tomáš	Olgo, chodíš často na výstavy?	
Olga	Ano. Docela se vyznám v umění.	
Pavel	Líbí se vám tento obraz?	
Tomáš	Jmenuje se »Portrét zpěváka«. Ale žádného zpěváka na něm nevidím.	
Olga	To je jednoduché. Vidíš? Tady je jeho **hlava**: oči, vlasy, ústa, uši a nos.	**hlava** – голова
Pavel	A tady jsou jeho ruce a nohy.	
Tomáš	A to červené uprostřed, to je jeho tělo?	
Pavel	Myslím, že je to jeho břicho.	

Poslouchejte prosím

Tomáš	Kdo je tvůj oblíbený malíř, Olgo?
Olga	Líbí se mi Kandinskij.
Tomáš	Kandinskij se narodil v Petrohradě, že ano?

	Olga	Kandinskij je z Moskvy. V Petrohradě se narodil **například** Nikolaj Rerich.
například – например		
	Tomáš	Jsou v Rusku **známi** nějací čeští malíři?
znám – известен – краткая форма прилагательного **známý** – известный **známa** – известна **známo** – известно **známi/y/a** – известны	Olga	Já jich několik znám. **Známý** je třeba Alfons Mucha.

Opakujte prosím

Tomáš	Kdo je tvůj oblíbený malíř, Olgo?
Olga	Líbí se mi Kandinskij.
Tomáš	Kandinskij se narodil v Petrohradě, je to tak?
Olga	Kandinskij je Moskvan. V Petrohradě se narodil třeba Nikolaj Rerich.
Tomáš	Jsou v Rusku známi nějací čeští malíři?
Olga	Já jich několik znám. Známý je například Alfons Mucha.

Poslouchejte prosím

	Olga	Tohle je zajímavý obraz. Vypadá jako jeden obraz od Hieronyma Bosche, ale je docela abstraktní.
	Tomáš	Jací jsou lidé na tom obraze?
šťastný – счастливый	Pavel	Tento muž je veselý a **šťastný**.
smutný – грустный	Olga	Nesouhlasím. Myslím, že je **smutný**.
štíhlý – стройный, тонкий	Pavel	Tato žena je **štíhlá**.
naopak – наоборот	Olga	A já **naopak** myslím, že je tlustá.
špinavý – грязный	Pavel	Tyto děti jsou **špinavé**.

Olga	Ale tento **chlapec** je čistý.	**chlapec** – мальчик
Pavel	Tento starý muž vypadá **hloupě**.	**hloupě** – глупо
Olga	Myslím si, že je velmi chytrý.	
Tomáš	Nic **nechápu**. Ničemu nerozumím.	**chápu** – понимаю – форма глагола **chápat**

Opakujte prosím

Tomáš	Jací jsou lidé na tom obraze?	
Pavel	Tento muž je veselý, šťastný a bohatý.	
Olga	Nesouhlasím. Myslím, že je smutný.	
Pavel	Tato žena je štíhlá.	
Olga	A já myslím, že je naopak tlustá.	
Pavel	Tyto děti jsou špinavé.	
Olga	**Podle mě** je tento **kluk** čistý.	**podle mě** – по-моему **kluk** – мальчик
Pavel	To je **silný** muž.	**silný** – крепкий
Olga	Není tak silný jako tenhle muž. Je slabý.	
Tomáš	Nic jsem nepochopil. Může mi to někdo **vysvětlit**? Mám radši konkrétní obrazy.	**vysvětlit** – объяснить я – **vysvětlím**, ты – **vysvětlíš**, он, она, оно – **vysvětlí**, мы – **vysvětlíme**, вы – **vysvětlíte**, они – **vysvětlí**

Poslouchejte prosím

Pavel	Podívejte, tady je **socha** kočky!	**socha** – скульптура, статуя
Tomáš	Máte doma nějaké **zvíře**?	**zvíře** – животное
Pavel	Máme **právě** takovou kočku.	**právě** – именно
Olga	My nemáme žádné zvíře. Měli jsme psa.	
Tomáš	Ta socha se mi líbí.	

Opakujte prosím

Pavel Podívejte, tady je socha kočky! Vypadá jako živá. Mám doma právě takovou kočku.

Olga My žádné zvíře nemáme. Měli jsme psa.

Tomáš Ta socha se mi líbí. Půjdu se podívat do obchodu v muzeu, **jestli** tam mají **pohledy**.

jestli – если (чаще переводится как «ли»)
pohled – открытка

Poslouchejte prosím

Tomáš Tak co, Olgo, jak se ti líbilo v galerii?

Olga Moc.

Pavel Taky mně se tam líbilo. Dobře že jsme tam šli.

Tomáš Já mám **přece jen** radši klasické umění.

přece jen – всё-таки

Opakujte prosím

Tomáš Jak se vám líbilo v galerii?

Olga Velmi.

Pavel Byl to dobrý nápad.

Tomáš Já mám přece jen radši klasické umění.

Упражнения

•••

1. Ответьте на вопросы к тексту.

а. Na jaké výstavě byli Olga, Pavel a Tomáš?
б. Proč s nimi nešel Karel?
в. Jak se Olze, Pavlovi a Tomášovi výstava líbila?
г. Kdy a kde se narodil který ruský malíř?

2. Объедините в группы одинаковые по значению русские и чешские слова. Одно слово лишнее.

а. глаза	д. голова	1. ústa	5. noha	9. obličej
б. нога	е. волосы	2. hlava	6. uši	
в. лицо	ж. живот	3. nos	7. oči	
г. рот	з. уши	4. vlasy	8. břicho	

3. Вставьте слова в предложения.

známými, veselí, smutnému, zajímavou, chytré

а. Už jsi četl tu ________ knihu od Markova?
б. Mluvíte ještě o té ________ dívce?
в. Dal jsi tomu ________ dítěti něco dobrého?
г. Moji bratři jsou velmi ________ lidé.
д. Setkám se se svými ________.

4. Заполните пропуски. Имейте в виду, что одно слово лишнее.

bouřka, venku, uvnitř, dovnitř, vlastně, vadit, asi

а. Nebude vám ________, když si zakouřím?
б. Zítra má být ________. Budeme radši doma.
в. ________ ho ani neznám.
г. Budu sedět ________ na zahradě.
д. Pojď ________, už je zima.
е. Přijdu ________ za hodinu.

5. Объедините в группы слова с противоположным значением.

а. čistý
б. smutný
в. slabý
г. chytrý
д. vysoký
е. nudný
ж. ošklivý
з. jednoduchý
и. pomalý

1. veselý
2. krásný
3. rychlý
4. špinavý
5. hloupý
6. složitý
7. bohatý
8. silný
9. nízký
10. zajímavý

6. Пронумеруйте строчки так, чтобы получился диалог.

а. Ukažte mi nějakou legitimaci.
б. Jste studenti?
в. Tady je.
г. Prosím tři vstupenky.
д. Ano, studujeme na univerzitě.
е. Děkuju. Šedesát korun.

7. Поставьте в форму прошедшего времени глаголы: а. kupovat, б. jet, в. povídat, г. mýt se, д. nesmět, е. mít

já ______________________________
ty ______________________________
on, ona ______________________________
my ______________________________
vy ______________________________
oni, ony ______________________________

8. Дополните предложения подходящими по смыслу словами.

а. Tahle židle je __________, má jen tři __________.
б. Dnes __________ být ošklivo. Vezmi si s sebou __________.
в. Karel dovnitř __________, __________ má s sebou psa.
г. Podzimní __________ jsou __________, __________ a listopad.
д. Je pozdě. __________ tramvaj už nejede. Půjdeme __________.
е. Nemáš __________? __________ si něco napsat.
ж. Ve svém rusko-českém __________ jsem to slovo bohužel __________.
з. __________ to těžké, je to __________!
и. Můj byt je __________, nesvítí __________ tam __________.
к. Máte __________ kalhoty o __________ větší? Ne, máme už jen __________.

9. Что значат следующие чешские слова?

vstoupit, nést, končit, svléknout se, neznámý

10. Опишите своего лучшего друга.

LEKCE 17

SLUŽBY — УСЛУГИ

Helena	Jane, můžete mi pomoct?	
Jan	Samozřejmě. A s čím?	
Helena	Mám teď málo času a potřebuju vyřídit **různé** důležité věci.	**různý** – разный
Jan	Jaké věci?	
Helena	**Poslat balík**, nechat si v **trafice vyvolat** film, vyměnit peníze...	**poslat** – отправить **balík** – посылка **trafica** – табачный, газетный киоск **vyvolat** – проявить (плёнку) я – **vyvolám**, ты – **vyvoláš**, он, она, оно – **vyvolá**, мы – **vyvoláme**, вы – **vyvoláte**, они – **vyvolají**
Jan	Můžu vám poslat ten balík. Chtěl jsem jít na poštu poslat **dopis** a pohledy.	**dopis** – письмо
Helena	Děkuju. Tady je. Sejdeme se v pět hodin a pak vás pozvu na zmrzlinu.	
Jan	**Platí.**	**Platí.** – Договорились (досл.: действует).

Poslouchejte prosím

Helena	Dobrý den. Můžete mně vyvolat film?
prodavač	Chcete všechny fotografie, nebo jen dobré?
Helena	Jen ty dobré.
prodavač	Dobře. Vaše fotky budou hotovy pozítří.
Helena	Kolik stojí jedna fotografie?
prodavač	Čtyři koruny. Tady je lístek na fotografie.

Opakujte prosím

Helena	Dobrý den. Můžete mně vyvolat film?
prodavač	Chcete všechny fotografie, nebo jen ty dobré?
Helena	Jen ty dobré.
prodavač	Dobře. Budete je mít pozítří.
Helena	Kolik stojí jedna fotografie?
prodavač	Čtyři koruny. Tady máte lístek na fotografie.

Poslouchejte prosím

Jan	Aha, dopis a pohledy můžu poslat tady a s balíkem musím jít nahoru...
úřednice	Dobrý den.
Jan	Dobrý den. Prosím dvě **známky** po Česku a jednu do **ciziny**.
úřednice	Dvacet dva korun. Můžete mi tu ten dopis a pohledy nechat.
Jan	Děkuju.

známka – марка
cizina – заграница

Opakujte prosím

Jan — Tak... Balíky se posílají tady. Dobrý den.
úředník — Dobrý den.
Jan — Prosím tento balík do **Spojených států**.
úředník — **Obyčejně**, nebo **letecky**?
Jan — Jak dlouho půjde obyčejně?
úředník — Asi měsíc.
Jan — Tak radši letecky.
úředník — Balík **váží** kilogram. Bude stát čtyři sta sedmdesát čtyři koruny.
Jan — Tady jsou. To je ale drahé!

Spojené státy – США
obyčejně – обычно
letecky – авиапочтой
váží – весит – форма глагола **vážit**

Poslouchejte prosím

Helena — Dobrý den, chtěla bych vyměnit sto dolarů na koruny. Máte nějaký **poplatek**?
pokladní — Bereme si dvě **procenta**. **Dostanete** dva tisíce šest set třicet korun.
Helena — Dobře. Děkuju.

poplatek – сбор (комиссионный)
procento – процент
dostanete – получите – форма глагола **dostat**

Opakujte prosím

Helena — Dobrý den, chtěla bych vyměnit dolary na koruny. Máte nějaký poplatek?
pokladní — Kolik dolarů si chcete vyměnit?
Helena — Sto.
pokladní — Bereme si dvě procenta. Dostanete dva tisíce šest set třicet korun.
Helena — Dobře. Děkuju. Teď musím jít ještě do **čistírny**.

čistírna – химчистка

Poslouchejte prosím

holič – парикмахер в мужском зале
kadeřnictví – женская парикмахерская
kadeřník – дамский парикмахер
ostříhat – подстричь

v pořádku – в порядке

Jan	Mám ještě hodinu času. Půjdu tamhle k **holiči**.
holič	Dobrý den. Sedněte si prosím. Jak to bude?
Jan	Prosím umýt hlavu a **ostříhat**.
holič	O tolik?
Jan	Trochu míň.
holič	Tak?
Jan	Víc.
holič	Tak je to **v pořádku**?
Jan	Ano, děkuju.

Poslouchejte prosím

holič	Dobrý den. Sedněte si prosím. Jak to bude?
Jan	Prosím umýt hlavu a ostříhat.
holič	O tolik?
Jan	Trochu míň.
holič	Tak?
Jan	Víc.
holič	Tak je to v pořádku?
Jan	Ano, asi o tolik. Tak je to lepší.

Poslouchejte prosím

smát se – смеяться
я – **směju se**, ты – **směješ se**, он, она, оно – **směje se**, мы – **smějeme se**, вы – **smějete se**, они – **smějou se**
čokoládový – шоколадный

Helena	Co to máte s vlasy?
Jan	**Nesmějte se**. Byl jsem u holiče.
Helena	Opravdu, sluší vám to. Pojďte, tamhle naproti mají dobrou zmrzlinu.
Jan	Děkuju. Mně chutná **čokoládová**.

Opakujte prosím

Helena	Byl jste u holiče?
Jan	Ano, měl jsem ještě trochu času.
Helena	Sluší vám to. Tamhle naproti mají dobrou čokoládovou zmrzlinu.
Jan	Děkuju.

Poslouchejte prosím

Helena	A, **zapomněla** jsem. Ještě musím jít vrátit knihy do **knihovny**. A pak jít do **lékárny**. Musím ještě **zařídit** několik věcí.
Jan	Ještě dnes?
Helena	Zítra už budu platit **pokutu**. Kolik stál balík?
Jan	Skoro pět set. Poslal jsem ho letecky.
Helena	To je v pořádku. Tady máte peníze.
Jan	Bohužel vás už nemůžu **doprovodit**. Mám ještě hodně práce.

zapomenout – забыть
я – **zapomenu**, ты – **zapomeneš**, он, она, оно – **zapomene**, мы – **zapomeneme**, вы – **zapomenete**, они – **zapomenou**
Nezapomeň! – Не забудь!
knihovna – библиотека
lékárna – аптека
zařídit – устроить; сделать; организовать
pokuta – штраф
doprovodit – проводить

Opakujte prosím

Helena	A, zapomněla jsem. Musím ještě zařídit několik věcí: vrátit knihy do knihovny. A pak jít do lékárny.
Jan	Bohužel vás už nemůžu doprovodit. Mám dnes ještě práci.
Helena	Zatím na shledanou.
Jan	Mějte se pěkně.

Упражнения

•••

1. Ответьте на вопросы к тексту.

а. O co poprosila Helena Jana?
б. Co dělá Helena a co Jan?
в. Na co pozvala Helena Jana?
г. Kam jde ještě Helena? Proč?

2. Какое из слов не подходит по смыслу?

а. jízdenka, lístek, výtah, průvodčí
б. třešně, hruška, palačinka, pomeranč
в. tu, už, zde, tady
г. balík, dopis, vyvolat, poslat
д. umýt, holič, ostříhat, obchod
е. vyzkoušet, vyvolat, film, vyfotografovat

3. Заполните пропуски глаголами.

brát si, strávit, stihnout, zaplatit, vadit, vyzkoušet si, přijít, sníst

а. _____________ tam přijít včas, pane profesore?
б. Už _____________ to _____________, Moniko?
в. Kde jste _____________ (vy) dovolenou?
г. _____________ i Milena a Radek?
д. Co _____________ (ty) s sebou na výlet?
е. Děti _____________ jen polovinu večeře.
ж. _____________ vám _____________, když otevřu okno?
з. Ty kalhoty _____________ (vy) vzadu v v kabince.

4. Ответьте на вопросы, используя глаголы mít, moct, chtít, muset, smět.

Образец: Proč s námi nejdeš do kina? Musím se učit.

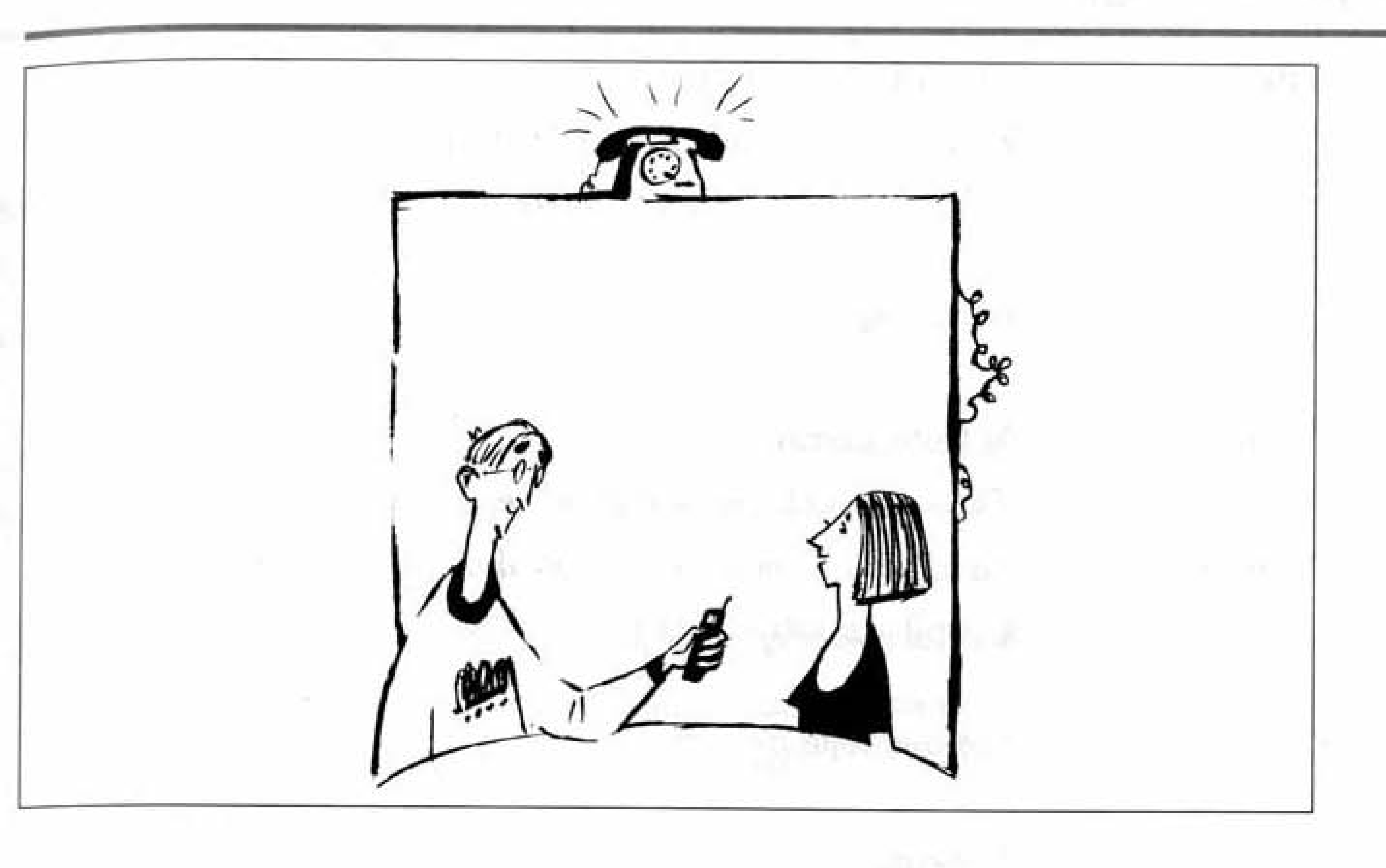
а. Vezmeš si kus pomeranče?
б. Co ode mě chtěla?
в. Sejdeme se ve čtvrt na devět?
г. Budou se tvoje děti taky dívat na tu detektivku?
д. Můžu to přinést až zítra?

5. Правильно расставьте фразы диалога.

а. Tady jsou.
б. Jistě, co potřebuješ?
в. Ne, děkuju.
г. Přijdu k tobě dnes večer a vrátím ti je.
д. Prosím tě, Karle, můžeš mi pomoct?
е. Budu doma od sedmi.
ж. Můžeš mi půjčit sto korun? Zapomněl jsem si s sebou vzít peníze.
з. Samozřejmě. Nepotřebuješ víc?

6. Скажите по-чешски.

514, 48, 13.5., 6.11.1936, 2031, 27.2., 904, 19.10.1968, 92

LEKCE 18

MUSÍM SI ZATELEFONOVAT

МНЕ НАДО ПОЗВОНИТЬ

Olga	Už je za pět minut šest.
Pavel	Přijdeme pozdě.
Tomáš	A **zdá se**, že jsme **zabloudili**.
Pavel	**Ztratili** jsme se. Musíme Karlovi **zavolat**.
Olga	Máš jeho telefonní číslo?
Tomáš	Ano, napsal jsem si ho.
Olga	Máš mobil? Můžu ti půjčit **telefonní kartu**.
Tomáš	Děkuju. Mám mobil. **Doufám**, že si Karel vzal svůj mobil s sebou.

Poslouchejte prosím

Tomáš	Má obsazeno.

zdá se – кажется – форма глагола **zdát se**
zdá se (mi) – снится (мне)
zabloudit – заблудиться
ztratit (se) – потерять
я – **ztratím (se)**, ты – **ztratíš (se)** он, она, оно – **ztratí (se)**, мы – **ztratíme (se)**, вы – **ztratíte (se)**, они – **ztratí (se)**
zavolat – позвонить; позвать
telefonní karta – телефонная карта
doufám – надеюсь – форма глагола **doufat**
ты – **doufáš**, он, она, оно – **doufá**, мы – **doufáme**, вы – **doufáte**, они – **doufají**

zkus – попробуй – форма глагола **zkusit**

Olga	**Zkus** to ještě jednou.
Tomáš	Za chvíli. Zatelefonuju teď Janovi, jestli pro nás koupil na zítra lístky do divadla.

Opakujte prosím

Tomáš	Má obsazeno.
Olga	Zkus mu zatelefonovat ještě jednou.
Tomáš	Za chvíli. Zavolám nejdřív Janovi, jestli pro nás koupil na zítra lístky do divadla.

Poslouchejte prosím

hlas – голос

vyřídit – передать
я – **vyřídím**, ты – **vyřídíš**, он, она, оно – **vyřídí**, мы – **vyřídíme**, вы – **vyřídíte**, они – **vyřídí**

hlas	Prosím.
Tomáš	Dobrý den. Tady je Tomáš Straka. Prosím vás, je doma Jan?
hlas	Můžete mluvit nahlas? Špatně vás slyším.
Tomáš	Tady je Tomáš Straka. Prosím vás, je tam Jan?
hlas	Bohužel tu není. Můžu mu něco **vyřídit**?
Tomáš	Ne, děkuju. Zavolám mu na mobil.

Opakujte prosím

hlas	Prosím.
Tomáš	Dobrý den. Tady je Tomáš Straka. Prosím vás, můžete mně zavolat Jana?
hlas	Můžete mluvit nahlas? Špatně vás slyším.
Tomáš	Tady je Tomáš Straka. Prosím vás, je tam Jan?
hlas	Bohužel není doma. Můžu mu něco vyřídit?
Tomáš	Ne, děkuju. Zavolám mu na mobil.

Poslouchejte prosím

Jan	Jan Novák, prosím.
Tomáš	Dobrý večer. Tady je Tomáš Straka.
Jan	Dobrý večer. Jak se máte? Voláte z Brna?
Tomáš	Ano. Jak se daří vám?
Jan	Učím se u kamaráda. Zítra píšeme test.
Tomáš	**Držím vám palce.** Chtěl jsem se zeptat, jestli měli v divadle lístky.
Jan	Ano. Koupil jsem pět vstupenek na druhý balkon. Nebyly drahé a já mám studentskou slevu.
Tomáš	V kolik začíná **představení**?
Jan	V sedm hodin.
Tomáš	Sejdeme se ve tři čtvrtě před divadlem.
Jan	**Dobrá.**
Tomáš	Na shledanou zítra.
Jan	Zatím na shledanou.

držím vám palce – ни пуха, ни пера
držím – держу – форма глагола **držet**
ты – **držíš**, он, она, оно – **drží**, мы – **držíme**, вы – **držíte**, они – **drží**
palec – большой палец

představení – спектакль, сеанс, представление

dobrá – хорошо (разговорн.)
dobře – более официальноая форма выражения согласия

Opakujte prosím

Jan	Jan Novák, prosím.
Tomáš	Dobrý večer. U telefonu Tomáš Straka.
Jan	Dobrý večer. Jak se máte? Voláte z Brna?
Tomáš	Ano. Jak se daří vám?
Jan	Učím se. Zítra píšeme na univerzitě test.
Tomáš	Držím vám palce. Chtěl jsem se zeptat, jestli měli v divadle ještě lístky.
Jan	Ano. Koupil jsem pět vstupenek na druhý balkon. Nebyly drahé a já mám studentskou slevu.

navštívit – посетить
provést – провести
я – **provedu**, ты – **provedeš**, он, она, оно – **provede**, мы – **provedeme**, вы – **provedete**, они – **provedou**
vynikající – прекрасный

kopec – холм
Špilberk – название холма и замка, расположенного на этом холме (в Брно)

povíme – расскажем – форма глагола **povědět**
ты – **povíš**, он, она, оно – **poví**, мы – **povíme**, вы – **povíte**, они – **povědí**

Tomáš	Sejdeme se tedy ve tři čtvrtě na sedm před divadlem.
Jan	Dobrá. Jak se v Brně líbí Olze a Pavlovi?
Tomáš	Počkejte, dám vám Pavla.
Pavel	Haló.
Jan	Dobrý den. Jak se vám líbí v Brně?
Pavel	Velmi. Je to pěkné město. **Navštívili** jsme kamaráda Tomáše Karla, který nás tu **provedl**, a byli jsme na **vynikající** výstavě.
Jan	Uvidíme se zítra večer před divadlem.
Pavel	Budu vám o všem vyprávět. Zatím na shledanou.

Poslouchejte prosím

Tomáš	Zkusím ještě jednou zatelefonovat Karlovi.
Karel	Prosím, Karel Veverka.
Tomáš	Ahoj, Karle, tady je Tomáš.
Karel	Myslel jsem, že jsi to ty. Kde jste?
Tomáš	Zabloudili jsme.
Karel	A v jaké ulici stojíte?
Tomáš	Počkej... Jsme v Pekařské ulici. Nahoře vidíme **kopec Špilberk**.
Karel	Můžete se vrátit na křižovatku tramvají? Přijdu tam. Není to daleko.
Tomáš	Dobře. Budeme tam za několik minut.
Karel	A jak se vám líbilo v galerii?
Tomáš	Výstava byla dost zvláštní. Potom ti o ní **povíme**.

Opakujte prosím

Tomáš	Zkusím ještě jednou zatelefonovat Karlovi.

Karel	Prosím, Karel Veverka.
Tomáš	Ahoj, Karle, tady je Tomáš.
Karel	Myslel jsem, že jste to vy. Kde jste?
Tomáš	Ztratili jsme se.
Karel	A odkud voláte?
Tomáš	Počkej... Jsme v Pekařské ulici. Nahoře vidíme kopec Špilberk.
Karel	Můžete se vrátit na křižovatku tramvají? Půjdu vám naproti. Není to daleko.
Tomáš	Dobře. Budeme tam za několik minut.
Karel	Vezmu vás pak **do** pěkného **sklípku na víno.**

sklípek – винный погреб
do sklípku na víno – (сходить) в винный погреб, чтобы выпить

Упражнения

•••

1. Ответьте на вопросы к тексту.

а. Komu Tomáš telefonoval a proč?
б. Co řekl Tomášovi Jan?
в. Kde se sejde Jan s Pavlem, Tomášem a Olgou?
г. Kam půjdou s Karlem Pavel, Olga a Tomáš?

2. Измените порядок слов в строчках так, чтобы получились предложения. Помните: в каждой строке одно слово лишнее!

а. rovně, asi, pod, křižovatku, metrů, vraťte se, sto, přes, přejděte, jděte, a
б. doma, a, mobil, číslo, kamarád, obsazený, není, můj, Jirka, pořád, jeho, je
в. je, mi, na, a, hodně, pokojů, velký, tvůj, je, něm, se, byt, líbí, v
г. vás, slyším, dobře, prosím, špatně, říkala, jste, můžete, co, opakovat
д. představení, lístky, bohužel, na, nebyly, ještě, volné, už, v, divadle, žádné

3. Раскройте скобки, поставив подходящее по смыслу слово в нужную форму.

а. To maso mi chutná. Dej mi prosím (velmi, víc, žádný).
б. Na kopci u města stojí (starý) (zastávka, vlak, kostel).
в. To představení bylo (úžasný, strašný, nudný). Moc se mi líbilo.
г. Mám (velký) (žízeň, hlad, židle). Dej mi prosím napít.
д. Vidíš ten obraz nahoře nad (můj) (noviny, postel, nástupiště)?
е. Budeš mi (mluvit, malovat, vyprávět), co jste v Brně viděli?
ж. Přejdeme po mostě (přes, nad, na) (řeka).
з. Kde jste byli? (Volat, počkat, čekat) na vás už dvacet minut.
и. (Tamhle, zde, odsud) půjdeme rovně na náměstí T. G. Masaryka.

4. Измените порядок предложений, чтобы получилась беседа.

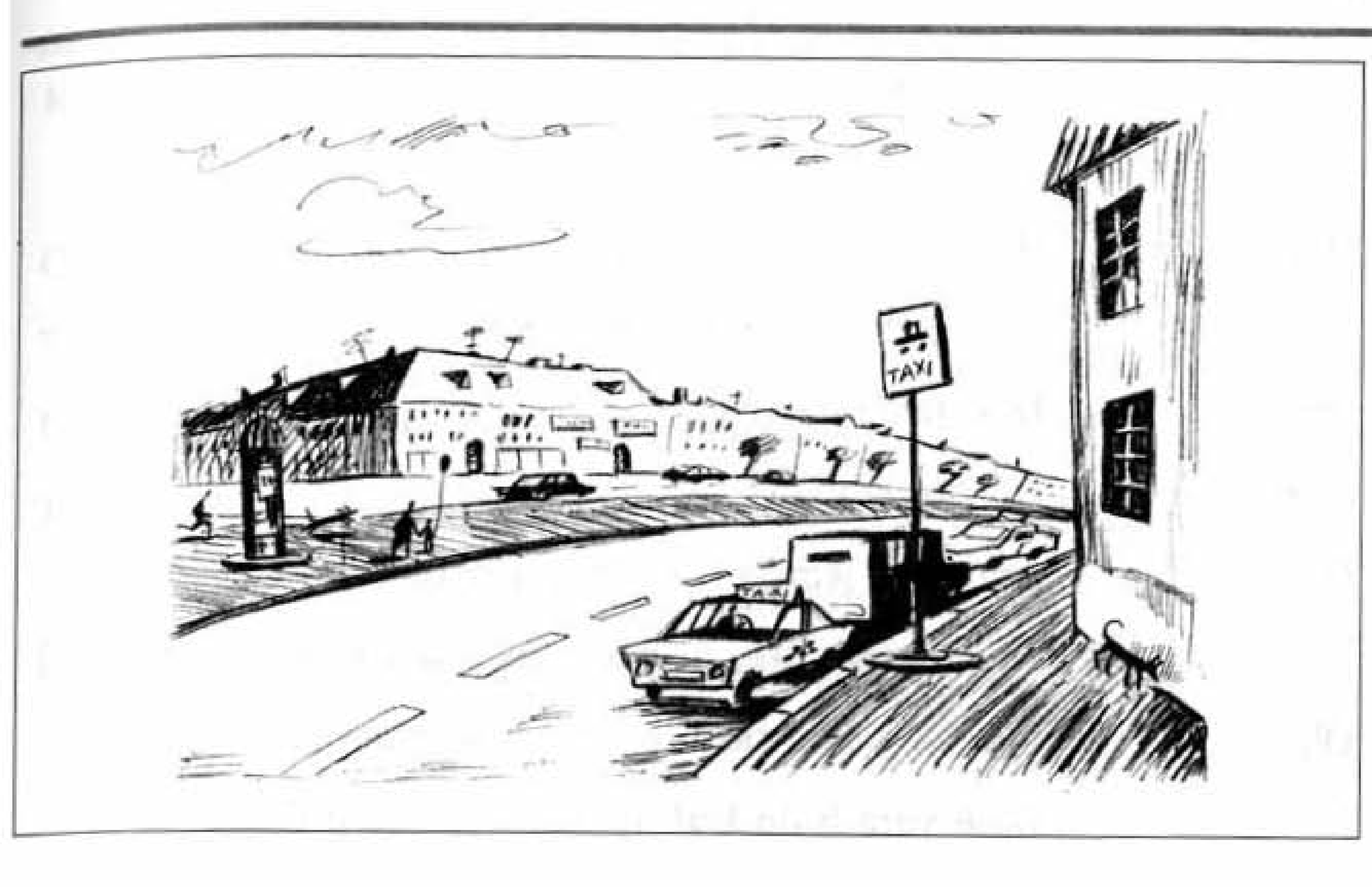
а. Můžete jí tedy prosím něco vyřídit?
б. Řekněte jí, že volal Pavel Ivanov a že ji prosím, aby mi zatelefonovala.
в. Bohužel ne. Přijde asi za půl hodiny.
г. Tady je Pavel Ivanov. Prosím vás, je doma Helena?
д. Samozřejmě.

5. Ниже даны некоторые употребительные выражения, с которыми вы уже встречались. Произнесите их по-чешски.

а. Мне жаль.
б. Выставка мне очень понравилась.
в. В порядке.
г. Можете передать Яну, что я звонила?

6. Как вы спросите по-чешски о:

а. дороге на Шпилберк?
б. номере телефона Карела?
в. том, что надо увидеть в городе Кутна Гора?
г. времени?
д. месте, где вы должны встретить Карела?

LEKCE 19

CESTA AUTEM

ПОЕЗДКА НА МАШИНЕ

Karel	Mám pro vás dobrou **zprávu**. Zítra pojedu na **služební cestu** do Plzně. Můžete jet do Prahy se mnou.
Tomáš	To je ale náhoda. Pojedeš autem?
Karel	Ano. Z Brna **vyjedu** asi v osm ráno.
Tomáš	**To se nám hodí.** Ale máme už jízdenky.
Olga	Můžeme je vrátit.
Karel	**Rozhodněte se**, co je pro vás lepší.
Tomáš	Tak domluveno. Sejdeme se v osm u tebe.

zpráva – сведения, новость

služební cesta – командировка
jet služebně – ехать в командировку

vyjet – выехать – от глагола **jet**

To se nám hodí. – Это нам подходит.

rozhodnout (se) – решить
я – **rozhodnu (se)**, ты – **rozhodneš (se)**, он, она, оно – **rozhodne (se)**, мы – **rozhodneme (se)**, вы – **rozhodnete (se)**, они – **rozhodnou (se)**

Poslouchejte prosím

Olga Dobré ráno!
Karel Dobré ráno. Jak jste se vyspali?
Pavel Děkujeme, dobře.
Karel Už jste snídali?
Olga Ano, byli jsme na snídani v hotelu.
Karel Tak **nasedněte**, pojedeme. Máte nějaká **zavazadla**?
Olga Mám s sebou tašku. Kam si ji můžu dát?
Karel Dám vám ji do **kufru**. Zavřete dobře dveře.

nasednout – сесть (в машину); здесь: садитесь и поедем!
zavazadla (мн. ч.) – багаж
zavazadlo (ед. ч.) – багаж (используется редко)
kufr – чемодан, багажник (в машине – разговорн.)

Opakujte prosím

Olga Dobré ráno!
Karel Dobré ráno. Je **přesně** osm. Jak jste se vyspali?
Pavel Děkujeme, dobře.
Karel Nastupte si, pojedeme. Máte nějaké kufry?
Olga Mám s sebou **tašku**.
Tomáš Já mám batoh.
Karel Dám vám je do auta. Zavřete dobře dveře.

přesně – ровно (досл.: точно)

taška – сумка
náprsní taška – бумажник

Poslouchejte prosím

Pavel Jak dlouho trvá cesta z Brna do Prahy?

Karel — Asi hodinu a půl. Je to dvě stě kilometrů. Pojedeme **stále** po **dálnici**.

stále – постоянно
dálnice – автострада

Olga — Jak rychle smíte jezdit v České republice?

Tomáš — Maximálně sto třicet kilometrů za hodinu.

Pavel — Je po cestě něco zajímavého?

Tomáš — Města, **městečka**, vesnice a v kopcích na hranici Čech a Moravy krásné lesy.

městečko – городок (не более 5000 жителей)

Karel — Pojedeme taky po mostech přes několik řek.

Opakujte prosím

Pavel — Jak dlouho se jede autem z Brna do Prahy?

Karel — Asi hodinu a půl. Je to dvě stě kilometrů. Pojedeme stále po této **silnici**.

silnice – шоссе

Olga — Jak rychle se smí jezdit v České republice?

Tomáš — Maximálně sto třicet kilometrů za hodinu. Jestliže jedete rychleji, dostanete pokutu.

Pavel — Je po cestě něco zajímavého?

Tomáš — Města, městečka, vesnice a v kopcích mezi Čechami a Moravou krásné lesy.

Karel — Pojedeme taky po mostech přes několik řek a po cestě uvidíme několik zámků.

Poslouchejte prosím

přestávka – перерыв

Karel Uděláme si **přestávku**. Máte chuť na kafe?

Olga Tady?

zastavím – остановлю – форма глагола **zastavit**

Karel **Zastavím** o kus dál na parkovišti a můžeme jít do bufetu.

Olga To je dobrý nápad.

oheň – огонь

Karel Nemáte někdo **oheň**?

zapalovač – зажигалка

Olga Já mám **zapalovač**.

Opakujte prosím

řídí – водит (машину) – форма глагола **řídit** – водить, управлять
я – **řídím**, ты – **řídíš**, мы – **řídíme**, вы – **řídíte**, они – **řídí**
naposled – в последний раз
Vánoce (всегда во мн. ч.) – Рождество

Olga Karel **řídí** dobře. Jezdíte často do Plzně?

Karel **Naposled** jsem tam byl na **Vánoce**... Uděláme si malou přestávku. Zahnu na parkoviště a můžeme jít do bufetu na kafe. Nebo se můžete projít po parkovišti.

Olga Radši půjdu na kafe.

Pavel I já si dám kafe. Ráno se mi vždy chce spát.

Karel Nemáte někdo oheň?

Olga Já mám s sebou zapalovač.

Poslouchejte prosím

Pavel Jak daleko jsme od Prahy?

Tomáš Asi šedesát kilometrů.

Karel Za půl hodiny tam budeme.

Olga Co je to za zvláštní zvuk?

Karel Musím zastavit. Máme **poruchu**.

porucha – поломка

Pavel Je to něco **vážného**?

vážný – серьёзный

Karel Podívám se... Ne, naštěstí to není nic vážného.
Můžu to **opravit** sám. Za deset minut budu hotov.

opravit – исправить

Olga Karel je velmi **šikovný**.

šikovný – досл.: ловкий, проворный, расторопный; употребляется и для положительной характеристики умственных способностей человека

Opakujte prosím

Pavel Jak daleko jsme od Prahy?

Tomáš Už je to jen šedesát kilometrů.

Olga Co je to za zvláštní zvuk?

Karel Musím zastavit. Něco **se rozbilo**... Naštěstí to není nic vážného. Opravím to za deset minut.

rozbít – разбить
я – **rozbiju**, ты – **rozbiješ**, он, она, оно – **rozbije**, мы – **rozbijeme**, вы – **rozbijete**, они – **rozbijou**

Olga Karel je velmi praktický.

Poslouchejte prosím

Tomáš Kam jedeš v Praze?

Karel	Můžu vás vzít do centra.
Tomáš	To budeš hodný.
Karel	**Zatočím** doprava. Dál můžete jet metrem.
Olga a Pavel	Děkujeme. Na shledanou.
Karel	Na shledanou. Tady je má vizitka. Když budete někdy v Brně, přijďte na návštěvu.

zatočím – поверну – форма глагола **zatočit**

Opakujte prosím

Karel	Můžete vystoupit tady a **pokračovat** metrem nebo tramvají.
Olga a Pavel	Děkujeme. Na shledanou.
Karel	Na shledanou. Tady je má **adresa**. Když budete někdy v Brně, můžete přijít na návštěvu.

pokračovat – продолжать
я – **pokračuju**, ты – **pokračuješ**, он, она, оно – **pokračuje**, мы – **pokračujeme**, вы – **pokračujete**, они – **pokračujou**

adresa – адрес

Упражнения

• • •

1. Ответьте на вопросы по тексту.

а. Jak chtěli jet Olga, Pavel a Tomáš do Prahy, a jak pojedou?
б. Co je možné uvidět po cestě mezi Brnem a Prahou?
в. Co dělali Karel, Olga, Pavel a Tomáš po cestě?
г. Kam vzal Karel Olgu, Pavla a Tomáše v Praze?

2. Подберите к вопросу подходящий ответ.

а. V kolik hodin se sejdeme?	1. Za deset minut.
б. Za jak dlouho pojedeme?	2. Už je to jen kousek.
в. Jak dlouho trvá cesta?	3. V půl deváté.
г. Jak je ještě daleko do Prahy?	4. Tři hodiny.

3. Заполните пропуски подходящими словами. Имейте в виду, что одно слово лишнее.

za, pomohl, sedl, vyjel, šel, do, stojí, z, levný, odjížděl, nástupiště, odešel, drahý, nastoupil, volná, koupil, cesta, s

а. Chtěl jsem jet ___________ Berlína.
б. ___________ jsem na informace, kolik ___________ jedna ___________.
в. Autobus byl ___________, ale už nebyla ___________ místa.
г. Koupil jsem si tedy ___________ lístek na vlak.
д. Vlak ___________ ___________ druhého ___________.
е. ___________ jsem do vlaku a ___________ jsem si na své místo.
ж. Starému pánovi jsem ___________ ___________ kufrem.
з. ___________ pět minut vlak ___________.

4. Соедините части предложений из левого и правого столбцов.

а. O dovolené budeme u	1. ven.
б. Auto muselo zastavit. Má	2. inzerát.
в. Pojďte se mnou	3. přízemí.
г. Můj byt je v	4. poruchu.
д. Dám si do novin	5. jezera.

5. Составьте предложения.

а. (smět, ty) ______________________________?
б. (potřebovat, vy) ______________________________?
в. (chtít, oni) ______________________________.
г. (umět, on) ______________________________.
д. (vědět, ony) ______________________________?
е. (nebýt, ona) ______________________________.

6. Решите кроссворд – получите название чешского города.

окрестность
рубашка
бутерброд
полдень
ветер
худой
работа

7. Найдите к русским предложениям их перевод на чешский язык.

а. Она обязательно придёт.
б. Сколько тебе лет?
в. У кого мы встретимся?
г. Интересно, придет ли он.
д. На завтрак я пью чай.
е. Как ваши дела?
ж. Что вам нужно в этом магазине?
з. Сейчас принесу кофе.
и. Я ложусь спать. Спокойной ночи.

1. Jsem zvědavý/á, jestli přijde.
2. Jdu spát. Dobrou noc.
3. Určitě přijde.
4. K snídani piju čaj.
5. Kafe bude za chvíli.
6. Jak se vám daří?
7. U koho se setkáme?
8. Kolik je ti let?
9. Co potřebujete v tomhle obchodě?

8. Расскажите историю по упражнению 3.

LEKCE 20

CO BUDETE DĚLAT V LÉTĚ?

ЧТО ВЫ БУДЕТЕ ДЕЛАТЬ ЛЕТОМ?

Olga	Dnes svítí slunce a je docela teplo.
Pavel	Pojďte tamhle do parku. Podíváme se na řeku.
Olga	A můžeme si tam na chvíli sednout. Už jsem unavená.
Pavel	Celé dopoledne jsi seděla v autě!
Olga	Ale teď jsme dlouho chodili po městě. **Bolí mě nohy.**
Pavel	S Janem a Helenou se setkáme až večer?
Tomáš	Zatelefonuju jim a zeptám se, co dělají odpoledne. Jestliže mají čas, domluvím s nimi schůzku.

Bolí mě nohy. – У меня болят ноги.
bolet – болеть

Poslouchejte prosím

Pavel	Přijdou?
Tomáš	Jan přijde, ale Helena nemůže. Přijde až do divadla.
Olga	Kde se máme s Janem setkat?
Tomáš	Na tomto místě. Za půl hodiny.
Pavel	Je to pěkná zahrada. Brzy tu bude všechno krásně zelené.
Olga	Vltava je tu široká. Má tady **aspoň** sto metrů. Ale je taky hluboká?
Tomáš	Ani ne. Několik metrů.
Pavel	Vím, že Vltava je **nejdelší** česká řeka.

aspoň – по крайней мере, хотя бы

nejdelší – самая длинная (превосходная степень прилагательного **dlouhý** – длинный, долгий)

Opakujte prosím

Pavel	Mají čas?
Tomáš	Jan přijde, ale Helena nemůže. Přijde až do divadla.
Olga	Kde se s Janem máme setkat?
Tomáš	Tady v parku. Za půl hodiny.
Pavel	Vltava je zde široká.
Tomáš	V tomto místě má aspoň sto metrů.
Pavel	Slyšel jsem, že Vltava je nejdelší česká řeka.
Olga	Je to pěkný park. Brzy bude všechno krásně zelené.
Tomáš	**Jaro je za dveřmi.**

Jaro je za dveřmi. – Скоро начнётся весна.

Poslouchejte prosím

prázdniny – каникулы

Pavel	Tomáši, co budeš dělat o **prázdninách**?

Tomáš	Nemám už prázdniny. Mám jen krátkou dovolenou.	
Pavel	A o dovolené?	
Tomáš	**Vloni** jsem byl na **chalupě**, opravoval ji a hledal **houby**, **letos** chci jet do ciziny. Chci poznat **cizí** země.	**vloni** – в прошлом году **chalupa** – дача **houba** – гриб **letos** – в этом году **cizí** – чужой, иностранный
Olga	Jakým **směrem** pojedeš?	**směr** – направление
Tomáš	Nejdřív na **jih** do **Rakouska**. Potom na západ a na sever do Německa a **nejen** tam, **ale i** do **Holandska**. Na **východ** do Polska. Dolů na Slovensko. A zpátky.	**jih** – юг **Rakousko** – Австрия **nejen** ... **ale i** – не только ... но и **Holandsko** – Голландия **východ** – восток
Pavel	Navštívíš všechny sousední země.	
Tomáš	Už jsem v nich byl, ale chci je poznat líp.	

Opakujte prosím

Pavel	Tomáši, co budeš dělat o dovolené?	
Tomáš	**Minulý rok** jsem byl na chalupě, letos chci jet do ciziny. Chci jet autem z jednoho **státu** do druhého.	**minulý rok** – в прошлом году **stát** – государство
Olga	Jakým směrem pojedeš?	
Tomáš	Nejdřív na jih do Rakouska. Potom na západ a na sever do Německa. Možná do Holandska. Na východ do Polska. A pak dolů na Slovensko a zpátky.	
Pavel	Hodně toho uvidíš.	

Poslouchejte prosím

Tomáš	A co budete v létě dělat vy?	
Olga	Chci na týden **buď** letět k moři, **nebo** jet k jezeru.	**buď** ... **nebo** – или ... или

Tomáš: Budeš se koupat?

Olga: Vezmu si **plavky** a **brýle proti slunci** a budu ležet na **ručníku** na slunci. Líbí se mi, když je člověk **opálený**. Samozřejmě budu taky plavat.

plavky – купальный костюм, плавки
brýle proti slunci – солнцезащитные очки
ručník – полотенце
opálený – загорелый

Tomáš: A večer?

Olga: Vezmu si **tričko**, **šortky** a sandále a budu chodit s rodinou na procházky nebo hrát tenis.

tričko – майка
šortky – шорты

Tomáš: Hraješ dobře?

Olga: **Kdysi** jsem hrála. Ale znovu jsem **začala** až vloni na podzim.

kdysi – когда-то (**si** придаёт наречию **kdy** оттенок неопределённости)
začít – начать
я – **začnu**, ты – **začneš**, он, она, оно – **začne**, мы – **začneme**, вы – **začnete**, они – **začnou**

Opakujte prosím

Tomáš: A co budete v létě dělat vy?

Olga: Buď budu u moře, nebo u nějakého jezera.

Tomáš: Budeš se koupat?

Olga: Vezmu si plavky a **lehnu si** na ručník na slunce. Budu pěkně opálená. Budu taky plavat v moři.

lehnu si – лягу – форма глагола **lehnout si**

Tomáš: A večer?

Olga: Budu chodit s rodinou na procházky, hrát tenis nebo tancovat venku pod stromy s mým mužem. Tam, kam chceme jet, skoro nikdy neprší.

Tomáš: Hraješ dobře tenis?

Olga: Teď už ne, ale **snažím se**.

snažím se – стараюсь – форма глагола **snažit se**

Poslouchejte prosím

Tomáš: Jaký **typ** dovolené máš rád, Pavle?

typ – вид

Pavel	Jsem rád, když **se** můžu v létě něco **dozvědět**. Zajímají mě **památky**, **prohlídky** s průvodcem, evropská architektura patnáctého **století**.	**dozvědět se** – узнать – от глагола **vědět** – знать **památka** – памятник **prohlídka** – осмотр **století** – век
Tomáš	Aha, renesance.	**odpočinout si** – отдохнуть
Pavel	Letos **si** však nejspíš pojedu **odpočinout** na týden do **lázní**.	**lázně** – курорт
Olga	Týden je **krátká doba**.	**krátký** – короткий **doba** – время, период

Упражнения

•••

1. Ответьте на вопросы к тексту.

а. Kam šli Tomáš, Pavel a Olga?
б. Na koho čekají?
в. Kam pojedou v létě Tomáš, Pavel a Olga?
г. Jaký typ dovolené se líbí Pavlovi?

2. Найдите русские эквиваленты чешских слов.

а. kalhoty	з. košile	1. босоножки	8. юбка	15. свитер
б. tričko	и. batoh	2. рюкзак	9. майка	
в. zavazadla	к. boty	3. багаж	10. одежда	
г. kufr	л. vyzkoušet si	4. ботинки	11. шорты	
д. šortky	м. oblečení	5. примерить	12. брюки	
е. sukně	н. svetr	6. шарф	13. чемодан	
ж. sandále	о. čepice	7. шапка	14. рубашка	

3. Измените порядок слов в строчках так, чтобы получились предложения. В каждой строке одно слово лишнее!

а. čisté, dovolená, jsme, hezky, počasí, jezero, líbila, bylo, teplo, se, mi, měli, pěkné, a
б. v, v, řeky, odpočineme, si, kavárně, parku, pojďte, tomto, krásném
в. s, prosím, z, ven, těmi, mi, zastávky, kufry, pomoct, můžete, těžkými, vlaku
г. cestu, na, ale, na, peníze, pojedu, protože, chalupu, houby, k, létě, v, moři, na, nemám
д. sem, řeknu, ať, rychlý, zavolat, mu, přijde, zkusím, Mirkovi

4. Объедините соответствующие колонки и закончите предложения.

а. Máme se sejít	1. fotky.
б. Zítra večer nemůžu. Mám už	2. do sklípku.
в. Ukážu ti své	3. až za hodinu.
г. Mám velkou	4. schůzku.
д. Pojďte, půjdeme tady	5. žízeň.

5. Заполните пропуски подходящими формами прилагательных.

а. Čekám tu už __________ (celý) hodinu?
б. Přišel zase v __________ (ta zelenočervený) čepici.
в. Podívej se do __________ (ten velký) slovníku.
г. Nastoupili jsme na __________ (konečná) stanici.
д. Jeho __________ (malý) synovi přineseme zmrzlinu.

6. Укажите правильный порядок строчек, чтобы получился небольшой диалог.

а. Nejdřív bylo hezky, ale pak foukal vítr a byla zima.
б. Ano, právě jsem se vrátila od moře.
в. Jste hezky opálená.
г. Jaké jste měli počasí?
д. Chci jet taky na dovolenou k moři.

7. Расскажите по-чешски, что вы делали прошлым летом и что собираетесь делать следующим летом.

LEKCE 21

U LÉKAŘE

У ВРАЧА

Helena	Dobrý den, **pane doktore.**
zubař	Dobrý den. Posaďte se prosím. Jak se cítíte?
Helena	Bolí mě zub vpravo nahoře.
zubař	Hodně?
Helena	Ano.
zubař	Bolí vás už dlouho?
Helena	Asi tři dny.
zubař	Podíváme se na to.
	Poslouchejte prosím
Helena	Je s ním něco?
zubař	Ano, máte tam **kaz**. Budu vás muset **vrtat**.

pane doktore – обращение к врачу
doktor – доктор, врач
zubař – стоматолог, дантист

kaz – кариес
vrtat – сверлить

	Helena	Nebude to bolet?
bát se – бояться я – **bojím se**, ты – **bojíš se**, он, она, оно – **bojí se**, мы – **bojíme se**, вы – **bojíte se**, они – **bojí se** **injekce** – укол	zubař	Ale ne. **Nebojte se**. Dám vám **injekci**... Nesmíte aspoň dvě hodiny jíst. Jestli vás zub bude ještě bolet, přijďte na kontrolu.

Opakujte prosím

	Helena	Je s ním něco?
	zubař	Ano, je tam kaz. Budu vás muset vrtat.
	Helena	Nebude to bolet?
ucítíte – почувствуете – форма глагола **ucítit**	zubař	Ale ne. Dám vám injekci a nic **neucítíte**... Teď nesmíte dvě hodiny jíst. Jestli vás ten zub bude ještě bolet, přijďte na kontrolu.

Poslouchejte prosím

zdravotní sestra – медсестра **pojišťovna** – страховая компания **pojištění** – страхование **průkaz** – полис (досл.: удостоверение) **zadarmo** – бесплатно	**zdravotní sestra**	U které **pojišťovny** máte **pojištění**?
	Helena	Tady je **průkaz** mé pojišťovny. Musím něco doplatit?
	zdravotní sestra	Ne, máte to **zadarmo**.

Opakujte prosím

	zdravotní sestra	U které pojišťovny máte pojištění?
	Helena	Tady je její průkaz. Musím něco doplatit?
	zdravotní sestra	Ne, máte to zadarmo.

Poslouchejte prosím

konečně – наконец (-то)	Helena	Jsem ráda, že vás **konečně** vidím. Byla jsem u lékaře.

Olga	Ahoj. Co ti bylo?	
Helena	Byla jsem u zubaře. Vrtal mně zub. Ale ani trochu to nebolelo.	
Pavel	Volal jsem domů a dozvěděl se, že má žena Natálie onemocněla.	
Helena	Je to něco vážného?	
Pavel	Má **horečku** a byla dva dny v **nemocnici**, ale už je zase doma.	**horečka** – высокая температура **nemocnice** – больница

Opakujte prosím

Helena	To jsem ráda, že vás **opět** vidím. Promiňte, že jdu až teď. Byla jsem u lékaře.	**opět** – опять
Olga	Ahoj. A co ti bylo?	
Helena	Byla jsem u zubaře. Vrtal mě, ale naštěstí to nebolelo.	
Pavel	Volal domů a dozvěděl se, že je má žena **nemocná**.	**nemocný** – больной
Helena	Co má za nemoc?	
Pavel	Má vysokou teplotu a **chřipku** a strávila dva dny v nemocnici, ale už je zase doma.	**chřipka** – грипп

Poslouchejte prosím

Helena	Co je tvé ženě, Pavle?	
Pavel	Je nemocná. Má horečku.	
Helena	Kolik má stupňů?	
Pavel	Včera měla devětatřicet. Ale už je jí líp.	**lék** – лекарство
Tomáš	To je tím počasím.	**užívá** – принимать – форма глагола **užívat**
Helena	Jaké **léky užívá**?	я – **užívám**, ты – **užíváš**, мы – **užíváme**, вы – **užíváte**, они – **užívají**

antibiotikum – антибиотик
nastydlý – простужен

zdravý – здоровый

naposled – в последний раз

rýma – насморк

To já nedokážu. – Я не сумею.
dokážu – сумею – форма глагола **dokázat**
ты – **dokážeš**, он, она, оно – **dokáže**, мы – **dokážeme**, вы – **dokážete**, они – **dokážou**
cvičím – делаю зарядку – форма глагола **cvičit**
příklad – пример

Pavel	**Antibiotika**. Je mi to líto. Byla hodně **nastydlá**, a proto se mnou nejela do Prahy.
Helena	Mně je to taky líto. Uvidíš, že bude brzy zase **zdravá**.

Opakujte prosím

Helena	Co je tvé ženě, Pavle?
Pavel	Onemocněla. Má chřipku.
Helena	Kolik má stupňů?
Pavel	Včera měla přes devětatřicet. Ale už je jí líp.
Tomáš	To je tím počasím.
Helena	Jaké léky užívá?
Pavel	Antibiotika. Mluvil jsem s ní **naposled** před dvěma dny. Měla silný kašel a **rýmu**. Ale nemyslel jsem si, že bude muset do nemocnice.
Helena	To je mi líto. Uvidíš, že až se vrátíš, bude už zase zdravá.

Poslouchejte prosím

Jan	Každé ráno se myju studenou vodou, protože nechci onemocnět.
Olga	**To já nedokážu.**
Jan	Nemám auto...
Tomáš	A tak jezdíte hodně na kole nebo chodíte pěšky?
Jan	Ano. A taky **cvičím**. A hraju fotbal.
Pavel	Musím si z vás vzít **příklad**.

Opakujte prosím

Jan	Každé ráno se myju studenou vodou, protože chci být zdravý.
Olga	Já se myju jen teplou.
Jan	Nemám auto...
Tomáš	A tak jezdíte hodně na kole nebo chodíte pěšky?
Jan	Ano. A taky cvičím. Hraju fotbal a volejbal.
Pavel	Musíme si z vás vzít příklad.

Poslouchejte prosím

Tomáš	Vyřiď své ženě, že jí přeju, aby **se** brzy **uzdravila**.
Pavel	Děkuju, vyřídím.

uzdravit se – выздороветь

Opakujte prosím

Tomáš	Vyřiď své ženě, že jí přeju, aby se rychle uzdravila.
Pavel	Děkuju. Určitě jí to vyřídím.

Упражнения

• • •

1. Ответьте на вопросы к тексту.

а. Kde byla Helena?
б. Kolik stojí Helenu návštěva u zubaře?
в. Co je se ženou Pavla?
г. Co dělá Jan, aby byl zdravý?
д. Co má vyřídit Pavel své ženě?

2. Заполните пропуски подходящими словами. Образуйте правильные формы. Имейте в виду, что одно слово лишнее.

chřipka, brát, nemocný, injekce, nemocnice, my, lékař, cítit se, zdravý, lék, bolet, zubař

а. Když je člověk __________, má jít k __________.
б. Doktor Novák __________ poslal do __________.
в. Dali mu __________ a hned __________ líp.
г. U _______ jsem byl naposledy před dvěma lety a teď mě _______ zub.
д. Jaké __________ __________ proti __________?

3. Постройте фразы.

а. ________________________, aby ____________________.
б. Jestli ____________________, ____________________.
в. Protože ____________________, ____________________.
г. ____________________________, o kterém __________?
д. Jestliže ____________________, ____________________.
е. Když ____________________, ____________________.

4. Перепишите строчки в таком порядке, чтобы получился небольшой диалог.

а. Bolí mě hlava, pane doktore.
б. Jaké máte pojištění?
в. Dobrý den, co je vám?
г. Děkuju.
д. Bohužel žádné nemám.
е. Dostanu od vás sto deset korun. Tady je váš lék.
ж. Vypadáte opravdu nezdravě. Budete brát tento lék.

5. Назовите по-чешски следующие числа:

40, 92, 153, 12., 1781, 21, 1., 28., 10 423, 14, 903

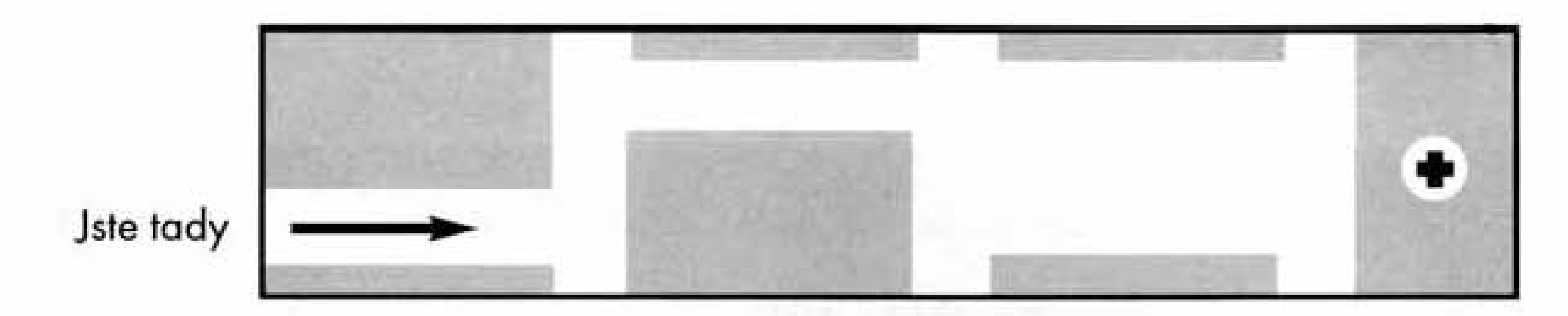
6. К следующим прилагательным напишите подходящие по смыслу существительные:

šestý, nejhorší, nezdravá, klidné, legrační, bramborová, hodný, další, minulý, nějaké

7. Переведите на русский (в скобках находятся слова-подсказки).

а. začátek (začít)
б. přemýšlet (myslet)
в. hůř (horší)
г. vybírat (brát)
д. peněženka (peníze)
е. pravděpodobně (pravda, podobný)
ж. změna (změnit)
з. skončit (konec)
и. kuchař (kuchyně)
к. lépe (líp)
л. život (živý)
м. pracovník (práce)
н. recepce (recepční)

8. Расскажите подруге, как ей пройти к больнице.

9. Переведите на чешский язык.

а. У меня болит зуб, пойду к зубному врачу.
б. Как он себя чувствует? Уже лучше?
в. У меня есть страховка для такого случая.
г. Ян высокий и стройный, он занимается спортом.
д. У Павла болит голова.
е. У Елены насморк и кашель.
ж. Мне жаль, что твой муж болеет.
з. Здравствуйте, доктор!

LEKCE 22

JEDNÁNÍ

ПЕРЕГОВОРЫ

Helena	Olgo, Dlouhá ulice 13 je tady.
Olga	Děkuju ti, **žes** mi to pomohla najít.
Helena	Jak dlouho bude trvat to jednání?
Olga	Asi hodinu. Musíme **projednat** několik věcí.
Helena	Počkám tu pak na tebe a můžeme jít spolu **pomalu** k divadlu a ještě se projít po městě.
Olga	To budeš hodná. Zatím na shledanou.
Helena	**Hodně úspěchů.**

Poslouchejte prosím

Olga	Je **zamčeno**. Tady je zvonek. Zkusím **zazvonit**.
hlas	Dobrý den.

žes = **že** + **jsi** – досл.: что ты...

projednat – обговорить
я – **projednám**, ты – **projednáš**, он, она, оно – **projedná**, мы – **projednáme**, вы – **projednáte**, они – **projednají**
pomalu – медленно

Hodně úspěchů! – Успехов!
Более формальное пожелание удачи, чем **Držím vám palce!**

zamčeno – закрыто (кто закрыл – неважно)
zazvonit – позвонить

setkání – встреча
ředitel – директор

Olga	Dobrý den. Tady je Olga Petrovová z Petrohradu. Mám domluveno **setkání** s panem **ředitelem** Vachkem.
hlas	Pan ředitel už na vás čeká. Otevřu vám. Pojďte nahoru do druhého patra. Můžete jet i výtahem.

Opakujte prosím

zamčený – закрытый

Olga	Dveře jsou **zamčené**. A, tady je zvonek.
hlas	Dobrý den.
Olga	Dobrý den. Tady je Olga Petrovová z Petrohradu. Mám domluvenu schůzku s panem ředitelem Vachkem.
hlas	Otevřu vám. Pojďte nahoru.

Poslouchejte prosím

odložte si – разденьтесь (русские чаще говорят в подобных случаях «раздевайтесь»)
odložit – снять
nabídnout – предложить
pracovna – кабинет

Vítám vás. – Добро пожаловать.
vítat – приветствовать
ты – **vítáš**, он, она, оно – **vítá**, мы – **vítáme**, вы – **vítáte**, они – **vítají**

nabídka – предложение

sekretářka	Dobrý den, paní Petrovová. **Odložte si**. Pojďte tudy. Co vám můžu **nabídnout**?
Olga	Kávu.
sekretářka	A tady je **pracovna** pana ředitele. Pane řediteli, paní Petrovová už je tady.
Vachek	**Vítám vás.** Velmi mě těší.
Olga	Dobrý den. Těší mě.
Vachek	Sedněte si prosím. Vaši firmu znám. Četl jsem vaši **nabídku** i fax, který jste mi poslali před týdnem.

Opakujte prosím

sekretářka	Dobrý den, paní Petrovová. Odložte si. Pojďte tudy. Co vám můžu nabídnout k pití?

Olga	Prosím kávu s mlíkem.	
sekretářka	Tady je pracovna pana ředitele. Pane řediteli, paní Petrovová z Petrohradu už je tady.	
Vachek	Vítám vás. Velmi mě těší.	
Olga	Dobrý den. Těší mě.	
Vachek	Sedněte si prosím. Vaši firmu znám. Četl jsem vaši nabídku i fax, v kterém nám **nabízíte** své **zboží**.	**nabízíte** – предлагаете – форма глагола **nabízet** я – **nabízím**, ты – **nabízíš**, он, она, оно – **nabízí**, мы – **nabízíme**, они – **nabízejí** **zboží** – товары
	Poslouchejte prosím	
Vachek	Za chvíli přijde ještě pan Karas. To je můj **zástupce**. Jak se vám líbí v Praze?	**zástupce** – заместитель; представитель
Olga	Děkuju. Je to krásné město. Ale nejsem tu poprvé.	
Karas	Dobrý den.	
Vachek	**Dovolte mi, abych vás představil.** To je můj kolega Karas, paní Petrovová.	**Dovolte (mi), abych vás představil.** – Разрешите мне вас представить. **dovolit** – разрешить **s dovolením** – с вашего позволения (когда формальное разрешение не требуется)
Karas	Rád vás poznávám.	
	Opakujte prosím	
Vachek	Za chvíli přijde ještě můj zástupce inženýr Karas. Jak se vám líbí v České republice?	
Olga	Děkuju. Praha je krásné město. Ale už jsem tu byla.	
Karas	Dobrý den.	
Vachek	Dovolte mi, abych vás představil. To je můj kolega Jiří Karas, paní Petrovová.	
Karas	Rád vás poznávám.	**podnik** – предприятие **výrobek** – товар **zbývá** – остаётся – форма глагола **zbývat** (чаще используется в безличных конструкциях типа **nezbývá nic jiného, než...** – не остаётся ничего другого, кроме как...)
	Poslouchejte prosím	
Vachek	**Podnik** a **výrobek** známe a vaše nabídka nás zajímá. O tom jsme vám už psali. **Zbývá** několik	

otázek. Může nám vaše společnost nabídnout slevu, jestliže strojů odebereme více?

Olga — Nad pět set kusů vám můžeme **poskytnout** slevu deset procent.

poskytnout – предоставить
я – **poskytnu**, ты – **poskytneš**, он, она, оно – **poskytne**, мы – **poskytneme**, вы – **poskytnete**, они – **poskytnou**

Karas — Za jakou dobu jste **schopni** stroje **dodat**?

schopen – способен
dodat – доставить

Olga — Za čtyři týdny po **železnici**.

železnice – железная дорога

Vachek — Váš **návrh smlouvy** jsme dostali. Doplním tam jen několik detailů. **Počet** kusů a cenu. Pak můžeme smlouvu podepsat.

návrh – предложение, проект
smlouva – договор
počet – число

Olga — **Jsem potěšena**, že vaše společnost odebere strojů více, než jste **navrhovali**.

jsem potěšena – я рада
navrhovat – предлагать
я – **navrhuju**, ты – **navrhuješ**, он, она, оно – **navrhuje**, мы – **navrhujeme**, вы – **navrhujete**, они – **navrhujou**

Opakujte prosím

Vachek — Podnik a výrobek známe a vaše nabídka nás zajímá. O tom jsme si už psali. Zbývá několik otázek. Může nám vaše firma nabídnout slevu, jestliže strojů odebereme více?

Olga — Jestliže odeberete více než pět set kusů, můžeme vám poskytnout slevu deset procent.

Karas — Za jakou dobu nám můžete stroje dodat?

Olga — Za čtyři týdny po železnici.

Vachek — Váš návrh smlouvy jsme dostali. Doplním tam počet kusů a cenu. Pak můžeme smlouvu podepsat.

Olga — Jsem potěšena, že vaše společnost odebere strojů více, než jste navrhovali.

Vachek — Teď si můžeme **připít** na další **spolupráci**. **Na zdraví!**

připít (si) – выпить, произнести тост – от глагола **pít**
spolupráce – сотрудничество
Na zdraví! – (За) Ваше здоровье!

Olga — Na zdraví!

Poslouchejte prosím

Helena	Ahoj Olgo. Jak **dopadlo** jednání?	**dopadnout** – получиться (досл.) **dopadlo** – получилось
Olga	Výborně. Objednali víc zboží, než jsem myslela. Ve firmě budou spokojeni.	
Helana	**Gratuluju**! Jsi úspěšná podnikatelka!	**gratuluju** – поздравляю – форма глагола **gratulovat**

Opakujte prosím

Helena	Ahoj Olgo. Jak dopadlo tvé jednání?	
Olga	Výborně. Udělali větší **objednávku**, než jsem myslela.	**objednávka** – заказ, заявка
Helena	Gratuluju! Možná budeš jezdit **častěji** do Prahy.	**častěji** – чаще

Упражнения

•••

1. Ответьте на вопросы к тексту.

а. Kam a proč šly Olga s Helenou?
б. O čem jednala Olga?
в. Jak dlouho jednání trvalo?
г. Na čem se Olga dohodla?
д. Co znamenalo jednání pro Olgu?

2. Сгруппируйте слова в пары.

а. скидка	з. проект	1. smlouva	8. návrh
б. отобрать	и. обговорить	2. prodat	9. zboží
в. предложение	к. продать	3. odebrat	10. sleva
г. заказ	л. товар	4. výrobek	11. projednat
д. товары	м. купить	5. nabídka	12. dodat
е. доставить	н. компания	6. objednávka	13. koupit
ж. договор		7. společnost	

3. Составьте диалог, изменив порядок реплик.

а. Dobrý den, děkuju. Přinesl jsem vám návrh smlouvy, jak jsme se dohodli.
б. Dobrý den, pane doktore, posaďte se prosím.
в. Pojďte dál, pane doktore, pan ředitel už na vás čeká.
г. Ano, kávu s mlíkem.
д. Dobrý den. Mám domluvenu schůzku s panem ředitelem.
е. To je výborné. Zavolám kolegu Růžičku. Můžu vám zatím nabídnout něco k pití?

4. Вставьте глаголы vědět, znát, umět в следующие фразы:

а. __________ (ty), jak dopadlo jednání?
б. Promiňte, anglicky __________ (já). __________ (vy) německy?
в. Vaši firmu __________ (já).
г. Kdo __________, kolik kusů jsme objednali?
д. __________ (ty) detaily toho setkání?

5. Вставьте окончания в следующие фразы:

Olg__ byl__ v Praz__ už na třet__ obchodn__ jednán__. Setkal__ se s ředitel__ jedn__ česk__ společnost__ pan__ Vachk__ a v jeho pěkn__ pracovn__ s n__ jednal__ o dodávc__ stroj__. Nabídk__ firm__, ve kter__ Olg__ pracuj__, ředitel__ Vachk__ zaujal__, a jeho firm__ chc__ odebra__ rusk__ stroj__ více. Do Česk__ bud__ dopraven__ po železnic__.

6. Скажите по-чешски:

а. Извините меня за опоздание.
б. Вы уже читали наш проект договора?
в. Надо обсудить детали контракта.
г. Когда вы сможете осуществить доставку товара?
д. Мы хотим подписать договор.
е. Переговоры прошли успешно.

LEKCE 23

V DIVADLE

В ТЕАТРЕ

Helena	Už jsme tady. Nečekáte dlouho?
Tomáš	Ale ne. Jdete včas.
Helena	Kdo má lístky?
Jan	Já.
Tomáš	Pojďte rychle, ukážu vám ještě divadlo.
Pavel	Díky. Kde si můžu nechat **kabát**?
Helena	Pojďte tudy. **Šatny** jsou dole pod námi.
Olga	Ještě máme patnáct minut čas.
Tomáš	Už se těším na operu.

kabát – пальто

šatna – гардероб
В русском языке в этом значении мн. ч. (гардеробы) не употребляется.

Poslouchejte prosím

šaty (всегда во мн. ч.) – платье

Tomáš	Máš hezké **šaty**, Heleno.
Helena	Děkuju.
Jan	Sedíme nahoře na druhém balkoně.
Olga	Na našem místě už někdo sedí!
Jan	Dobrý večer. Promiňte, ale tohle jsou naše místa.
host	Podívejte, mám vstupenku na místo šestnáct.
Jan	To je pravda, ale do **řady** před námi.
host	Promiňte, **nevšiml** jsem si toho.
Jan	Nic se nestalo.

řada – ряд (в чешском относится к женскому роду)
všimnout si – заметить
я – **všimnu si**, ты – **všimneš si**, он, она, оно – **všimne si**, мы – **všimneme si**, вы – **všimnete si**, они – **všimnou si**

Opakujte prosím

kravata – галстук
dárek – подарок

Helena	Máš elegantní **kravatu**, Tomáši.
Tomáš	Děkuju. To je **dárek** od ženy.
Jan	Sedíme nahoře na druhém balkoně.
Olga	Naše místa jsou už obsazena!
Jan	Dobrý večer. Promiňte, ale to jsou naše místa.
host	Podívejte, mám vstupenku na místo šestnáct.
Jan	Ukažte? Opravdu, ale do řady před námi.
host	Promiňte, nevšiml jsem si toho.
Jan	Nic se nestalo.

Poslouchejte prosím

překvapen – удивлён

Tomáš	To už je přestávka?
Helena	Také jsem **překvapena**. Nevšimla jsem si, jak čas letí. Hráli velmi dobře. Líbilo se vám to?

Pavel	**Chtěl bych** se na něco zeptat.	**chtěl/a bych** – я хотел(-а) бы **chtěl/a bys** – ты хотел(-а) бы **chtěl/a by** – он(-а) хотел(-а) бы **chtěli/y bychom** – мы хотели бы **chtěl/a/i/y byste** – вы хотели бы **chtěli/y by** – они хотели бы
Helena	Jistě, ale pojďte do kavárny. Můžeme si tam sednout, než bude představení pokračovat.	

Opakujte prosím

Tomáš	To už je přestávka?	
Helena	Taky jsem si skoro nevšimla, jak ten čas letí. Nebylo to špatné. Líbí se vám představení?	
Pavel	Chtěl bych se na něco zeptat.	
Helena	Jistě, ale pojďte si popovídat **raději** do kavárny.	**raději** – лучше

Poslouchejte prosím

Pavel	Kdo napsal »**Prodanou nevěstu**«?	**»Prodaná nevěsta«** – «Проданная невеста»
Helena	**Hudbu** Bedřich Smetana, text Karel Sabina.	**hudba** – музыка
Tomáš	Tady je **program**.	**program** – программа
Pavel	Je to vážná věc?	
Olga	Já myslím, že je to komedie. Má to **vtip**.	**vtip** – остоумие; шутка
Pavel	Něco jako Švejk?	
Jan	Já mám na to trochu jiný **názor**.	**názor** – мнение

Opakujte prosím

Pavel	Kdo je autorem »Prodané nevěsty«?	
Helena	Hudbu napsal Bedřich Smetana, text Karel Sabina.	
Tomáš	Dám ti program.	
Pavel	Je to vážná věc?	
Olga	Podle mě je to **tak trochu** komedie. Je to **legrační**.	**tak trochu** – немножко
Pavel	Něco jako Švejk?	**legrační** – смешной

	Jan	Podle mě je to trochu jinak.
	Pavel	Každopádně se mi opera líbí.

Poslouchejte prosím

Kecal – персонаж в опере «Проданная невеста»	Olga	Líbí se mi, jak zpívá **Kecal**.
slavný – известный	Tomáš	Hraje ho **slavný** český zpěvák.
	Pavel	A zpěváci jsou pěkně oblečeni.
	Helena	Opravdu, vypadají jako v devatenáctém století.
	Tomáš	Chodíte v Petrohradě často do divadla?
	Olga	Ano, ale raději chodím na balet.
světoznámý – всемирно известный	Helena	Petrohradský balet je **světoznámý**.

Opakujte prosím

	Olga	Kecal je sympatický. A dobře zpívá.
	Tomáš	Je to slavný český zpěvák.
	Pavel	A zpěváci jsou hezky oblečeni.
	Helena	Opravdu, vypadají jako v devatenáctém století.
	Tomáš	Chodíte v Petrohradě často do divadla?
	Olga	Ano, ale radši chodím na balet.
svět – мир	Helena	Petrohradský balet je známý po celém **světě**.

Poslouchejte prosím

	Pavel	Děkujeme za pozvání!
	Tomáš	Není zač.
květina – цветок	Olga	Chceme vám dát malý dárek na památku. Tady jsou **květiny** pro Helenu, knížka pro Tomáše a tohle je pro Jana.

Jan	Díky. Ale ještě se uvidíme. Co je to?	
Olga	To je **budík** s obrazem Petrohradu.	**budík** – будильник
Jan	Každé ráno **si** na vás **vzpomenu**!	**vzpomenu si** – вспоминаю – форма глагола **vzpomenout si**
Pavel	Jak se teď dostaneme do hotelu?	
Tomáš	Doprovodím vás na tramvaj. Uvidíte z ní noční Prahu. Škoda, že nemůžete **zůstat déle**.	**zůstat** – остаться я – **zůstanu**, ты – **zůstaneš**, он, она, оно – **zůstane**, мы – **zůstaneme**, вы – **zůstanete**, они – **zůstanou** **déle** – дольше

Opakujte prosím

Pavel	Děkujeme za pozvání!	
Tomáš	Rádo se stalo.	
Olga	Chceme vám za všechno **poděkovat**. To je na památku pro Helenu, knížka o Petrohradu pro Tomáše a toto je pro Jana.	**poděkovat** – поблагодарить – от глагола **děkovat**
Jan	Děkuju. Hned se podívám. Co je to?	
Olga	To je budík s obrazem Petrohradu.	
Jan	Každé ráno si na vás vzpomenu!	
Pavel	Jak teď dojedeme do hotelu? Musíme jet taxíkem?	
Tomáš	Půjdu s vámi na tramvaj. Uvidíte z ní noční Prahu.	

Упражнения

•••

1. Ответьте на вопросы к тексту.

а. Kde byli Helena, Olga, Jan, Pavel a Tomáš?
б. Jaký měli na začátku problém a co udělali?
в. Jaké představení viděli?
г. Jak se jim představení líbilo?

2. Подберите пары слов с противоположным значением. Имейте в виду, что одно слово лишнее.

а. rychlý	е. bez	1. s	6. vlevo
б. drahý	ж. poslední	2. první	7. naštěstí
в. každý	з. vpravo	3. zajímavý	8. laciný
г. brát	и. bohužel	4. dát	9. žádný
д. nudný		5. pomalý	10. složitý

3. Ответьте отрицательно на следующие вопросы:

Образец: Půjdeš se mnou do obchodu?
Ne, nepůjdu. Bohužel nemám čas.

а. Počkáte na nás ještě čtvrt hodiny?
б. Máš hlad? Mám tu čokoládu.
в. Bolí tě hlava? Jdi si lehnout.
г. Můžeš mně prosím půjčit padesát korun?
д. Víte kolik je hodin?
е. Nechceš jít s námi dnes večer na večeři?

4. Расположите слова со значением меры по порядку: от меньшей к большей.

nikdo všichni mnoho dost málo většina maximum docela hodně

5. Расставьте предложения так, чтобы получилась беседа.

а. Jste si jistá? Mám na toto místo vstupenku.
б. Opravdu, promiňte. Měla jsem se raději dvakrát podívat na svou vstupenku.
в. Ne, to je devatenáctá řada. Sedíte přede mnou.
г. Ale tohle je osmnáctá řada.
д. Podívejte, tady je moje vstupenka.
е. Promiňte, ale tohle je moje místo.

6. Что вы скажете своему другу, если

а. спектакль вам очень понравился?
б. хотите, чтобы друг объяснил вам что-то непонятное в спектакле?
в. думаете о спектакле иначе, чем ваш друг?
г. считаете спектакль хорошим, но немножко скучным?
д. хотите уйти из театра после антракта?

LEKCE 24

NA SHLEDANOU V PETROHRADĚ

Pavel	Olgo, zítra **odlétáme** do Petrohradu.
Olga	Ano, **letenky** mám u sebe. **Chtěl bys** svoji?
Pavel	Ne, to je v pořádku. V kolik letíme?
Olga	Je to **ranní linka** v devět třicet. Na **letišti** bychom měli být o hodinu dříve.
Pavel	Jak se dostaneme na letiště?
Helena	Na letiště jezdí autobus. Nebo **by** nás tam **mohl odvézt** Tomáš.
Pavel	Ano, měli bychom se s ním domluvit.

ДО СВИДАНИЯ В ПЕТЕРБУРГЕ

odlétáme – улетаем – форма глагола **odlétat**
letenka – билет на самолёт
chtěl bys – ты хотел бы

ranní linka – утренний рейс
letiště – аэропорт

mohl by odvézt – (он) мог бы отвезти
я – **odvezu**, ты – **odvezeš**, он, она, оно – **odveze**, мы – **odvezeme**, вы – **odvezete**, они – **odvezou**

Poslouchejte prosím

Olga — Tomáši, mohl bys nás zítra ráno odvézt na letiště?
Tomáš — Samozřejmě, odvezu vás. V kolik hodin tam musíte být?
Olga — V půl deváté ráno.
Tomáš — Letíte domů **přímo**?
Olga — Ne, bohužel musíme **přesedat** ve Frankfurtu.
Tomáš — Přijedu před hotel v půl osmé.
Olga — Díky, budeme na tebe čekat.

přímo – прямо
přesedat – делать пересадку

Opakujte prosím

Olga — Můžeš nás, prosím tě, odvézt zítra ráno na letiště?
Tomáš — Samozřejmě. V kolik hodin tam máte být?
Olga — V osm třicet.
Tomáš — Přijedu před hotel v půl osmé.
Olga — Díky. Nechceš přijet už v sedm? Mohli bychom se spolu ještě nasnídat.
Tomáš — Dobře. Sejdeme se v sedm dole v restauraci.

Poslouchejte prosím

Pavel — Dobrý večer. Zítra odjíždíme. **Mohla byste** mi prosím **připravit** účet?
recepční — Za pět minut bude hotov.

mohla byste – вы могли бы
připravit – подготовить
я – **připravím**, ты – **připravíš**, он, она, оно – **připraví**, мы – **připravíme**, вы – **připravíte**, они – **připraví**

Pavel	Počkám tady v křesle.
recepční	Tady je váš účet.
Pavel	Můžu zaplatit kartou?
recepční	Samozřejmě, tady se prosím podepište.
Pavel	Mohla byste připravit účet i pro Olgu Petrovovou?
recepční	Hned bude hotov.
Pavel	A objednejte nám na zítra na sedm třicet taxi na letiště.

Opakujte prosím

Pavel	Dobrý večer. Zítra odjíždíme. Mohla byste mi prosím připravit účet?
recepční	Prosím.
Pavel	Můžu zaplatit kartou?
recepční	Samozřejmě, tady se prosím podepište.
Pavel	Připravte prosím účet také pro Olgu Petrovovou a objednejte nám na zítra na půl osmou taxi na letiště.

Poslouchejte prosím

Pavel	Olgo, objednal jsem na **zítřek** taxík.
Olga	A já se domluvila s Tomášem, že pro nás přijede v sedm hodin a ještě se s námi nasnídá.
Pavel	To je výborné, tak tedy taxi **zruším**.

zítřek – завтрашний день

zruším – отменю – форма глагола **zrušit**

Opakujte prosím

Pavel — Olgo, objednal jsem na zítra taxík.
Olga — A já se domluvila s Tomášem, že pro nás přijede v sedm hodin a ještě se s námi nasnídá.
Pavel — To je výborné. Půjdu a zruším to taxi.

Poslouchejte prosím

recepční — Přejete si ještě něco, pane Ivanove?
Pavel — Ano, přijede pro mě zítra kamarád, **takže bych rád zrušil** to taxi.
recepční — Dobře. Určitě ho nebudete potřebovat?

takže – итак, так что
rád bych zrušil – я хотел бы отменить

Opakujte prosím

recepční — Přejete si ještě něco, pane Ivanove?
Pavel — Ano, mohla byste zrušit to taxi?
recepční — Dobře. Určitě ho nebudete potřebovat?

Poslouchejte prosím

Olga — Už je sedm dvacet pět. Tomáš ještě nepřijel.
Pavel — Volala jsi mu?
Olga — Doma není a mobil **nebere**.
Pavel — Tomáš by nám zavolal. Nestalo se mu nic?
Olga — Doufám, že ne. Už jsem docela nervózní. **Mám strach**, že přijedeme pozdě.
Pavel — Počkáme ještě pět minut. **Kdyby** Tomáš nepřijel, měli bychom si objednat taxík.

brát – принимать, брать
я – **beru**, ты – **bereš**, он, она, оно – **bere**, мы – **bereme**, вы – **berete**, они – **berou**
mít strach – бояться

kdyby – если бы (союз **kdy** в сочетании с частицей **by** изменяется по лицам)

Poslouchejte prosím

Olga — Už je tady. Ahoj Tomáši!

Tomáš — Promiňte, že jdu pozdě. Měl jsem poruchu.

Pavel — To je mi líto. Co se stalo?

Tomáš — Povím vám to po cestě. A teď rychle na letiště! Zavazadla si dejte do kufru a pojedeme.

Poslouchejte prosím

Tomáš — Máte štěstí! Stihli jsme to.

policista — Vaše letenky, prosím. Sem už bez letenky nesmíte.

Tomáš — Já **se** s vámi **loučím**. Mám vám vyřídit **pozdrav** od Jana a od Heleny. Přeju vám **šťastnou cestu**! **Příště** přijeďte na více dní!

Pavel — Na shledanou, Tomáši, a děkujeme!

Olga — Na shledanou v Petrohradě!

loučím se – прощаюсь – форма глагола **loučit se**
pozdrav – привет
šťastnou cestu – счастливого пути
příště – в следующий раз

Poslouchejte prosím

Tomáš — Máte štěstí! Jsme tu včas. **Letadlo** vám **neuletí**.

policista — Vaše pasy a letenky, prosím.

Tomáš — Já se s vámi loučím. Mám vám vyřídit pozdrav i od Jana a od Heleny. Přeju vám šťastnou cestu!

Olga — Na shledanou v Petrohradě!

letadlo – самолёт
uletí – улетит – форма глагола **uletět**

ОТВЕТЫ К УПРАЖНЕНИЯМ

●●●

УРОК 1

1. а. нет, б. да, в. нет
2. Произвольные ответы.
3. кошка, они, река, выход, хоккей, она, твёрдый, вход, ситуация
4. а. mě, б. pane, в. není, г. se, д. jste, е. ráda
5. в, д, а, е, б, г
6. а. rozumím, -íš, -í, -íme, -íte, -ějí; б. jsem, -i, je, -me, -te, -ou; в. umím, -íš, -í, -íme, -íte, -ějí; г. jmenuju/ -i se, -eš, -e, -eme, -ete, -ou/-í; д. nejsem, -i, není, -me, -te, -ou; е. znám, -áš, -á, -áme, -áte, -ají
7. а. Россия, русский/русская, по-русски, б. Чехия, чех/чешка, по-чешски, в. Италия, итальянец/-ка, по-итальянски, г. Франция, француз/-женка, по-французски, д. Германия, немец/-ка, по-немецки, е. Испания, испанец/-ка, по-испански, ж. Украина, украинец/-ка, по-украински, з. Беларусь, белорус/-ка, по-белорусски, и. Словакия, словак/-чка, по-словацки, к. США, американец/-ка, по-английски, л. Польша, поляк/-ька, по-польски, м. Греция, грек/-чанка, по-гречески

УРОК 2

1. а. Произвольные ответы, б. ne, в. bílý svetr a čepici, г. knedlíky a pivo
2. Jiří, Kateřina, Josef, Václav, Lucie, Anna, Antonín, Jan
3. а. 8, б. 4, в. 1, г. 10, д. 2, е. 7, ж. 5, з. 9, и. 3
4. а. máte/-š, б. její, в. jako, г. velcí/vysocí, д. ráda, е. mají, nemá, ж. vím, з. ho, и. vaši, й. není, к. její, její
5. а. novou sukni, hezkou přítelkyni, dvě dcery, mladého otce, velmi starou babičku, б. mě/mne, nás, ho, ji, je, mého bratra, naši dceru, в. sympatické ženy, hezké děti, inteligentní studentky, moji/mí kamarádi, г. tohoto pána, tu paní, tohle dítě, ta auta, д. jeho auta, naši synové, ty Němky, moji/mí přátelé, ty hezké svetry, ti dva bratři
6. malířka, Ivana, příbuzná, tchýně, Švédka, Pavla, tlumočnice, paní Horáková
7. Произвольные ответы.

УРОК 3

1. а. 40, б. 36, в. 66, г. 1, д. 13
2. а. нет, б. да, в. да
3. а. dvě hodiny, б. sedm hodin, в. jedenáct hodin, г. pět hodin
4. а. umějí, б. musí/musejí, в. není, г. chci, д. máš, е. nevědí
5. а. kolik, б. co, в. až, г. že, д. tedy, е. proto
6. б, г, в, а
7. čtvrt na sedm, tři čtvrtě na devět, deset hodin a osm minut, půl druhé, půl čtvrté a dvě minuty, za pět minut devět, za osm minut půl jedenácté/čtvrt na jedenáct a sedm minut

УРОК 4

1. a. Dobrý den, budete mít nějaký volný stůl?, б. Máte tu prosím volno?, в. Potřebujeme stůl pro dva., г. Jaké máte pivo?, д. Prosím jídelní lístek., e. Počkejte prosím, ještě si vybereme., ж. Polívku nebudu., з. Dám si..., и. Dáme si něco sladkého., к. Jaké máte dorty?, л. Nemáme jednu skleničku., м. Pane vrchní, zaplatím. н. Prosím účet.
2. Произвольные ответы.
3. a. Zaplatíme., б. Nebude pít kávu., в. Budeme mít dítě. Bude se jmenovat Jana, г. Budou muset přijít., д. Budu potřebovat účet., e. Budeš tam ještě?, ж. Proč nebudeš moct přijít? Nebudu mít čas. Proto nebudu moct., з. Nebude jíst sladké.
4. a. ale, moct, б. proč, do, в. mám, je, г. se, už
5. a. jednoho bratra, pět sester, velkou dceru, bílý svetr, tu hezkou fotografii, dva syny, б. Česka, Francie, Prahy, Petrohradu, Tokia, Voroněže, Kyjeva, в. francouzskou polívku, řízek, ovocný salát, vepřo-knedlo-zelo, г. mou/svou/moji/svoji sestru, našeho dědečka, tu dívku, jednoho mého kamaráda, ty Čechy, dobrý nápad, д. hrušky, té dobré okurky, jablka, milionu, mé porce, našich třešní, e. našich kamarádů Italů, Tomáše, jejich kamarádky Řekyně, těch Francouzek
6. e, б, к, a, и, з, н, o, г, п, д, в, л, р, м, ж
7. a. čtyři, devadesát sedm/sedmadevadesát, devět set devadesát devět/...devětadevadesát, dvacet tři/třiadvacet, tisíc čtyři sta/čtrnáct set devatenáct, čtyřicet jedna/jedenačtyřicet, pět, devadesát dva/dvaadevadesát, sto padesát tři/...třiapadesát, čtyřicet osm/osmačtyřicet, patnáct, devět, pět set třicet čtyři/...čtyřiatřicet, dva tisíce sedmnáct, б. jedna koruna, pět korun, dvě stě tři korun/y, dvě koruny, tisíc pět set/patnáct set korun, čtyři koruny, devět korun

УРОК 5

1. a. Jdou do centra Prahy. б. Metrem nebo tramvají. в. Произвольные ответы., г. Obraz Pražského hradu a Malé Strany.
2. a. stůl, б. ryba, в. stejně, г. restaurace
3. Půjdu rovně, na druhé křižovatce zahnu doprava, pak ještě jednou doprava, potom doleva a budu na náměstí.
4. a. Praze, Německu, Petrohradě, tom muzeu, domě, hezké zahradě, б. schůzku, Staroměstské náměstí, Slovensko, Ukrajinu, Karlův most, в. Pražském hradě, Ukrajině, ulici, Slovensku, tom mostě, Malé Straně, г. kostela, hradu, restaurace, zahrady, té čtvrti, toho krásného paláce, д. před zámkem, českou restaurací, tím domem, tou zahradou, úřadem arcibiskupa, u zámku, české restaurace, toho domu, té zahrady, úřadu arcibiskupa, e. mým/se svým kamarádem, tvou sestrou, těmi veslými Francouzi, Jirkou, panem Horákem
5. в, б, e, a, г, д
6. a. ještě, jet, zastávek, б. na, budovu, в. jít, rovně, nezahýbat, г. tady, před

УРОК 6

1. Произвольные ответы.
2. a. Dobrý den, б. Dobré ráno, в. Dobrý večer
3. a. za, б. od, do, в. v, г. před, д. po, e. o
4. a. chci, -eš -e, -eme, -ete, chtějí; б. jdu, -eš, -e, -eme, -ete, -ou; в. nejsem, -i/-eš, není, -me, -te, -ou; г. najím se, -íš, -í, -íme, -íte, -edí; д. vím, -íš, -í, -íme, -íte, vědí; e. dám, -áš, -á, -áme, -áte, -ají
5. a. Прага, пражанин/-ка, пражский, б. Брно, житель/-ница Брно, брненский, в. Острава, житель/-ница Остравы, остравский, г. Москва, москвич/-ка, московский, д. Петербург, петербуржец, петербургский, e. Киев, киевлянин/-ка, киевский.
6. a. kterém, б. které
7. a. Římě, té staré ulici, Paříži, tom městě, Vídni, jednom starém domě, Hradci, б. té hezké ženy, nich, těch mladých Moskvanů, těch Brňaček, naší učitelky, něho, в. tom tlustém Američanovi, mé babičce, tvém lékaři, té hezké Řekyni, jeho bratrech, г. město, tenhle vysoký strom, školu, nimi, tuto restauraci, náš dům, д. zelené kalhoty, pěknou košili, ten bílý svetr, červenou čepici, e. maso, ryby, zelená jablka, italskou zmrzlinu, okurky, smažený řízek
8. Произвольные ответы.
9. a. 5, б. 1, в. 6, г. 2, д. 4, e. 3

УРОК 7

1. а. Olga je zaměstnána v jedné obchodní firmě, v Praze je pracovně., б. Tomáš je podnikatel, prodává nábytek., в. Novinářem, г. Aleš je programátor, Marie a Eva jsou studentky.
2. а. полицейский, б. продавец, в. секретарша, г. рабочий, д. чиновник, е. адвокат, ж. техник, з. инженер, и. архитектор, к. посол
3. а. ne, б. Bratislava, в. v USA, Velké Británii, Irsku, Indii..., г. taky, ale žijou ve Francii
4. а. ulici, našeho domu, б. tramvají, Zelené ulice, в. Staroměstské náměstí, г. stole, kuchyni, д. mého auta, tvým domem, е. Prahou, ж. městem, řekou, з. námi, и. tebe, к. protože, л. nové počítače
5. Произвольные ответы.

УРОК 8

1. а. Н, б. С, в. Н, г. Н
2. Произвольные ответы.
3. а. za pět minut tři čtvrtě na čtyři, б. devět deset, в. čtvrt na tři a pět minut, г. půl dvanácté, д. za deset minut pět
4. а. mému otci, Karlu Horákovi, tomu pánovi, Evě Černé, naší učitelce, Tomášovi, б. hlavnímu nádraží, Heleně, tvým sestrám, našemu lékaři, Marii, těm lidem, tobě, němu
5. 1. т, 2. г, 3. в, 4. ж, 5. н, 6. с, 7. б, 8. ф, 9. м, 10. е, 11. о, 12. у, 13. и, 14. ц, 15. ш, 16. з, 17. х, 18. п, 19. д, 20. к, 21. р, 22. л, 23. а, 24. ч
6. Произвольные ответы.
7. а. Prosím vás, máte volný jednolůžkový pokoj?, б. Chci si objednat pokoj na jméno Pavel Ivanov., в. Máme zde příjemnou restauraci., г. Omluvte nás prosím za zdržení.
8. а. Jak se jmenujete/eš?, б. Které auto je vaše/tvoje?, в. Kdy můžete/budete moct/můžeš/budeš moct přijít?, г. Proč s námi nepůjdete/eš?, д. Odkud jste/i?, е. Jaké je vaše/tvoje auto?, ж. Kdo je to?, з. Kolik je hodin?
9. Произвольные ответы.

УРОК 9

1. а. Helena a Olga jdou na nákup., б. Chtějí si koupit jídlo a oblečení., в. Helena si kupuje kuře, dvě housky, pět rohlíků, 10 deka šunky, 20 deka salámu, půl litru mlíka a kalhoty, Olga – pět banánů, půl kila pomerančů, okurku, láhev koly, chlebíček, boty, tenisky a ponožky., г. Helena platí 1262, Olga více než 2800 korun.
2. а. Prosím vás, můžete mi ukázat tamten červený svetr., б. Kalhoty jsou mi pohodlně, ale košile je krátká., в. Tyhle ponožky jsou mi malé, potřebuju/i o číslo větší., г. Modrá (zelená) barva vám sluší stejně jako zelená (modrá)., д. Sukně se mi líbí, ale je moc drahá.
3. а. mně, ní, nás, tomto člověkovi, nich, tobě, něm, vás, tvém/svém dědečkovi, té fotce, б. brambor, pomerančů, těch žlutých banánů, džusu, tohohle vína, в. tomu cizinci, mé/své kamarádce Alici, panu Pokornému, Janě, mým/svým studentům, г. kapry, hrušky, červených jablek, okurek, ovocných zmrzlin, д. divadlem, malým domkem, dveřmi, Pražským hradem, naším dvoulůžkovým pokojem.
4. а. nejlíp/nejlépe, б. větší, в. míň/méně, г. hezčí
5. д, б, г, в, а
6. а. Promiňte, že jdu pozdě., б. Jsem rád/a, že..., в. Sluší vám to., г. Dobrou chuť., д. Ne, děkuju, nechci., е. Jaký je dnes den? Kolik je hodin?, ж. Dobrý den, mám tu objednaný pokoj., з. Bohužel nevím, nejsem odsud./Myslím, že je tamhle., и. Těší mě./Rád/a jsem se s vámi seznámil/a.

УРОК 10

1. а. V půl osmé., б. Do deseti hodin., в. Olga si dává koláč, rohlík s máslem a džemem, Pavel kávu, rohlík se sýrem a koláč., г. Pavel a Olga pojedou tramvají na nádraží, potom vlakem do Brna., д. Произвольные ответы.
2. а. 5, б. 8, в. 1, г. 2, д. 9, е. 3, ж. 6, з. 4, и. 10, к. 7
3. а. komu, koho, koho, kom, б. těchto, tuto/tyto, těmito, těchto, в. pěti, pět, pěti, pěti, г. čím, čem, čeho, co
4. а. půl osmé, б. ten nápoj, в. salámem, г. cukrem
5. Произвольные ответы.

6. a. Podejte mi/mně prosím sůl., б. Přines mi/mně klíč., в. Jděte doleva., г. Počkej prosím., д. Podej mi prosím víno., e. Přijď do mého pokoje v osm hodin., ж. Promiňte.

УРОК 11

1. a. ano, б. polojasno, fouká vítr, в. občasné přeháňky, г. Olze se líbí počasí v létě, Pavlovi počasí v zimě., д. Olga jezdí na dovolené na kole a koupe se, Pavel lyžuje.
2. e, б, д, г, в, a
3. Произвольные ответы.
4. a. budu, б. budeš, в. bude, г. budeme, д. budete, e. budou
5. a. víš, б. znám, в. ví, г. umíš/-íte, д. umíte, e. znám, ж. vědí
6. a. Co budete dělat/děláte zítra?, б. Zítra pracuju/i. A vy?, в. Zítra pojedu na dovolenou., г. Kam po/jedete?, д. Jedu k moři.
7. dvacátého třetího/třiadvacátého března, jedenáctého srpna devatenáct set/tisíc devět set šedesát sedm, šestého února, desátého října dva tisíce čtyři, třicátého prvního/jedenatřicátého ledna, čtrnáctého prosince, prvního července devatenáct set/tisíc devět set sedmdesát dva

УРОК 12

1. a. vlakem intercity, б. u pokladny na nádraží, Tomáš, který má sám slevu, je platí kreditní kartou., в. s průvodčím a s cestujícím: Pavel mu pomáhá s kufrem, г. Произвольные ответы.
2. a. zeptejte se, б. pomůžeš, в. sejdeme se, г. přiveze, д. jezdí, e. zaplatíš/-íte
3. a. zeptejte se, б. pomoz, в. sejděme se, г. ať nám přiveze, д. ať jezdí, e. zaplať/-te
4. a. Prosím vás, jak se dostanu na nádraží?, б. Promiňte, pospíchám., в. Máte tu volné místo?, г. Už se známe., д. Jedu na návštěvu., e. Jste velmi laskav/a., ж. Kolik to stojí/dělá?
5. a. 12, б. 10, в. 7, г. 1, д. 13, e. 14, ж. 4, з. 9, и. 15, к. 6, л. 8, м. 5, н. 2, o. 11, п. 3, p. 16
6. a. na, б. do, в. za, г. k, д. na, e. ve
7. e, б, a, г, в, д

УРОК 13

1. a. Произвольные ответы., б. o jazyce, tom, co Helena včera dělala, a o botách, в. Произвольные ответы., г. Chtěl se zeptat jak přeložit jedno ruské slovo.
2. a. proč, б. kam, в. kolik, г. kde, д. o kom/s kým
3. a. si koupila, б. šla, в. jsi měl/a, г. jste četl/a/i/y, д. byl, e. se narodil, ж. jsme byli
4. a. Kde sis koupila svetr?, б. V které restauraci jste večeřel, Jane?, в. Kam jeli Olga a Pavel?, г. Kde a kdy jste se setkali?, д. Jaké bylo včera počasí?, e. Na co jsme se ho chtěli zeptat?
5. Все.

6., 7., 8. Произвольные ответы.

УРОК 14

1. a. v Brně, б. o cestě, o Brně, cigaretách a dovolené, в. sušenky, dort a kávu, г. Произвольные ответы.
2. a. 2, б. 4, в. 1, г. 3
3. a. jí, б. je, в. tobě, г. nám, д. mi/mně, e. něho, ж. nimi
4. a. mému, б. jejich, в. tvého, г. její, д. vašem
5. a. 5, б. 4, в. 1, г. 2, д. 3
6. a. Pojďte dál., б. Kde jste byli na dovolené., в. Nedaleko odsud bydlí moje kamarádka, г. Nebude vám vadit, když otevřu okno?, д. Pojďme., e. Jak se vám líbí v Brně?, ж. Půjč mi/mně prosím deštník.

7. а. говорить на «ты»/«вы», б. научиться, в. попросить, г. завтракать, д. умереть, е. выиграть, ж. нормальный, з. международный, и. злой, к. конкретный, л. иностранный, зарубежный, м. минуточку
8. Произвольные ответы.

УРОК 15

1. a. Je ve staré budově v hezké, klidné části města. Je velký a světlý., б. Je to velký, ale trochu tmavý byt. Je v druhém patře v ulici Ševčenka., в. kino, tělocvična, parkoviště, obchody a všechno ostatní, г. nový nábytek
2. a. 8, б. 13, в. 2, г. 10, д. 16, е. 1, ж. 4, з. 12, и. 5, к. 3, л. 14, м. 17, н. 9, о. 11, п. 6, р. 7
3. a. s sebou, svéno, б. sobě, в. se svými, г. svého, д. svém
4. a. hezky, б. peníze, в. v centru, г. čekat, д. v továrně
5. a. ve, б. na, na, в. mezi, г. od, д. na, nad, е. uprostřed, ж. ode, ve, з. na, mezi, и. pod, uprostřed
6. a. dolů, б. nahoře, в. uprostřed, г. ven
7. Произвольные ответы.
8. Произвольные ответы.

УРОК 16

1. a. na výstavě současného českého umění, б. nemohl, měl s sebou psa, в. velmi, ale Tomáš ne všemu rozuměl, г. Произвольные ответы.
2. a. 7, б. 5, в. 9, г. 1, д. 2, е. 4, ж. 8, з. 6
3. a. zajímavou, б. chytré, в. smutnému, г. veselí, д. známými
4. a. vadit, б. bouřka, в. vlastně, г. venku, д. dovnitř, е. asi
5. a. 4, б. 1, в. 8, г. 5, д. 9, е. 10, ж. 2, з. 6, и. 3
6. г, б, д, а, в, е
7. a. kupuju/i, -eš, -e, -eme, -ete, -ou/-í; б. jedu, -eš, -e, -eme, -ete, -ou; в. povídám, -áš, -á, -áme, -áte, -ají; г. mýt se, -yju/i, -eš, -e, -eme, -ete, -ou/-í; д. nesmím, -íš, -í, -íme, -íte, -ějí; е. mám, -áš, -á, -áme, -áte, -ají
8. a. rozbitá, nohy, б. má, deštník, в. nesmí/nemůže/nejde, protože, г. měsíce, září, říjen, д. žádná, pěšky, е. tužku/propisovačku/papír, chci/potřebuju/i/musím, ж. slovníku, nenašel/-šla, з. není, lehké, и. tmavý, mně/mi, slunce, к. ty/tyhle/nějaké/stejné, číslo, menší/tyhle/tyto.
9. вступить (войти), нести, кончаться, раздеться, незнакомый
10. Произвольные ответы.

УРОК 17

1. a. o pomoc (chtěla, aby jí poslal balík), б. Helena jde dát vyvolat film, do směnárny a do čistírny, Jan na poštu a k holiči., в. na čokoládovou zmrzlinu, г. Helena jde ještě do knihovny (musí vrátit knihy, aby neplatila pokutu) a do lékárny.
2. a. výtah, б. palačinka, в. už, г. vyvolat, д. obchod, е. vyzkoušet
3. a. stihnete, б. jsi zaplatila, в. strávili, г. přijde/ou, д. si bereš, е. snědly, ж. nebude vadit, з. si vyzkoušejte
4. Произвольные ответы.
5. д, б, ж, з, в, а, г, е
6. pět set čtrnáct, čtyřicet osm/osmačtyřicet, třináctého května, šestého listopadu devatenáct set/tisíc devět set třicet šest, dva tisíce třicet jedna, dvacátého sedmého února, devět set čtyři, devatenáctého října devatenáct set/tisíc devět set šedesát osm, devadesát dva/dvaadevadesát

УРОК 18

1. a. Janovi (jestli koupil vstupenky do divadla) a Karlovi (že se s Helenou a Pavlem ztratili), б. vstupenky koupil na druhý balkon, představení začíná v sedm hodin, в. ve tři čtvrtě na sedm před divadlem, г. do moravského sklípku na víno

2. a. Vraťte se, přejděte přes křižovatku a jděte asi sto metrů rovně., б. Můj kamarád Jirka není doma a jeho mobil je pořád obsazený., в. Tvůj byt se mi líbí: je velký a je v něm hodně pokojů., г. Špatně vás slyším. Můžete prosím opakovat, co jste říkala?, д. Na představení v divadle už bohužel nebyly žádné volné lístky.
3. a. víc, б. starý kostel, в. úžasné, г. velkou žízeň, д. mou postelí, e. vyprávět, ж. přes řeku, з. čekám, и. odsud
4. г, в, а, д, б
5. a. Je mi to líto., б. Výstava se mi velmi líbila., в. V pořádku., г. Můžete vyřídit Janovi, že jsem volala/telefonovala?
6. a. Jak se, prosím vás, dostanu na Špilberk?, б. Jaké je telefonní číslo Karla? , в. Co musím vidět v Kutné Hoře?, г. Kolik je hodin?, д. Kde se máme setkat s Karlem?

УРОК 19

1. a. Chtěli jet vlakem, pojedou však s Karlem autem., б. lesy, vesnice, zámky, řeky..., в. Dali si kávu v bufetu a potom měli poruchu., г. do centra, na stanici metra
2. a. 3, б. 1, в. 4, г. 2
3. a. do, б. šel, stojí, cesta, в. levný, volná, г. drahý, д. odjížděl, z, nástupiště, e. nastoupil, sedl, ж. pomohl, s, з. za, vyjel
4. a. 5, б. 4, в. 1, г. 3, д. 2
5. a. smíš, б. potřebuješ, в. chtějí, г. umí, д. vědí, e. není
6. Liberec
7. a. 3, б. 8, в. 7, г. 1, д. 4, e. 6, ж. 9, з. 5, и. 2
8. Произвольные ответы.

УРОК 20

1. a. do parku k Vltavě, б. na Jana, в. Tomáš do sousedních zemí, Pavel do lázní a Olga k moři nebo k jezeru, г. aktivní, kde se může něco dozvědět
2. a. 12, б. 9, в. 3, г. 13, д. 11, e. 8, ж. 1, з. 14, и. 2, к. 4, л. 5, м. 10, н. 15, о. 7
3. a. Dovolená se mi líbila, měli jsme pěkné počasí a jezero bylo hezky čisté., б. Pojďte, odpočineme si v kavárně v tomto krásném parku., в. Můžete mi prosím pomoct s těmi těžkými kufry ven z vlaku?, г. V létě pojedu na chalupu na houby, protože nemám peníze na cestu k moři., д. Zkusím zavolat Mirkovi, řeknu mu, ať sem přijde.
4. a. 3, б. 4, в. 1, г. 5, д. 2
5. a. celou, б. té zelenočervené, в. toho velkého, г. konečné, д. malému
6. в, б, г, а, д
7. Произвольные ответы.

УРОК 21

1. a. u zubaře, б. nic, в. má horečku, byla v nemocnici, ale už je doma, г. každé ráno se myje studenou vodou, cvičí a sportuje, д. přání, ať se brzy uzdraví
2. a. nemocný, lékaři, б. nás, nemocnice, в. injekci, se cítil, г. zubaře, bolí, д. léky, berete, chřipce
3. Произвольные ответы.
4. в, а, ж, г, б, д, е
5. čtyřicet, devadesát dva/dvaadevadesát, sto padesát tři/sto třiapadesát, dvanáctý, sedmnáct set/tisíc sedm set osmdesát jedna, dvacet jedna/jedenadvacet, první, dvacátý osmý/osmadvacátý, deset tisíc čtyři sta dvacet tři, čtrnáct, devět set tři
6. Произвольные ответы.
7. а. начало, б. размышлять (думать), в. хуже, г. выбирать, д. кошелёк, е. правдоподобно, ж. перемена, з. окончиться, и. повар, к. лучше, л. жизнь, м. работник, н. администрация
8. Jdi rovně, pak zahni doleva, jdi první ulicí doprava, dojdeš na náměstí, přejdeš přes ně a před sebou budeš mít nemocnici.

9. a. Bolí mě zub, půjdu k zubaři., б. Jak se cítí? Už lépe?, в. Mám pro takový případ pojištění., г. Jan je vysoký a štíhlý, sportuje., д. Pavla bolí hlava., e. Jelena má rýmu a kašel., ж. Je mi líto, že je tvůj muž nemocný., з. Dobrý den, pane doktore.

УРОК 22

1. a. Helena ukázala Olze cestu do Dlouhé ulice, kde měla Olga obchodní jednání., б. Olga jednala ve firmě, které chce její firma prodat stroje., в. asi hodinu, г. pražská firma odebere strojů více, se slevou, д. Olga bude možná jezdit do Prahy častěji.
2. a. 10, б. 3, в. 5, г. 6, д. 9, e. 12, ж. 1, з. 8, и. 11, к. 2, л. 4, м. 13, н. 7
3. д, в, б, a, e, г
4. a. víš, б. neumím, umíte, в. znám, г. ví, д. znáš
5. Olga byla v Praze už na třetím obchodním jednání. Setkala se s ředitelem jedné české společnosti panem Vachkem a v jeho pěkné pracovně s ním jednala o dodávce strojů. Nabídka firmy, ve které Olga pracuje, ředitele Vachka zaujala, a jeho firma chce odebrat ruských strojů více. Do Česka budou dopraveny po železnici.
6. a. Promiňte, že jdu pozdě., б. Už jste četl/a návrh smlouvy?, в. Musíme projednat detaily smlouvy., г. Kdy jste schopni zboží dodat?, д. Chceme podepsat smlouvu., e. Jednání bylo úspěšné.

УРОК 23

1. a. v divadle na opeře, б. Na jejich místě seděl někdo jiný. Řekli mu, že má vstupenku do řady před nimi., в. »Prodanou nevěstu« Bedřicha Smetany, г. velmi
2. a. 5, б. 8, в. 9, г. 4, д. 3, e. 1, ж. 2, з. 6, и. 7
3. Произвольные ответы.
4. nikdo, málo, dost, docela hodně, většina, mnoho, maximum, všichni
5. e, a, д, г, в, б
6. a. Velmi se mi/mně to líbilo., б. Rozuměl jsi tomuto místu?..., в. A já si myslím, že.../Podle mě.../Mám na to jiný názor:..., г. Bylo to pěkné, ale trochu nudné., д. To představení je strašné. Nepůjdeme po přestávce pryč?

УРОК 24

1. a. Tomáš Olze slíbil, že ji a Pavla odveze na letiště., б. objednal taxi, в. protože měl poruchu, г. včas
2. a. 4, б. 1, в. 5, г. 6, д. 3, e. 2
3. hlavního města, nás, jezdí; připijme; přijede, sedmého listopadu, půl třetí a pět minut; dovolenou, Řecka, moři; jsi o tom mluvil/a, mým otcem; mu, němu, rychle, přišel
4. a. 2, б. 9, в. 7, г. 8, д. 5, e. 3, ж. 1, з. 6, и. 4
5. Произвольные ответы.

ГРАММАТИКА

• • •

ПРОИЗНОШЕНИЕ

Прослушав диалоги, вы смогли убедиться в том, что чешский язык красив и мелодичен. Научитесь правильно произносить те звуки, которых нет в русском языке, и ваш чешский тоже будет приятно слушать.

Гласные

Краткость и долгота гласных играют в чешском смыслоразличительную роль: **pas** (паспорт) – **pás** (пояс). Долгие гласные звучат почти в два раза дольше кратких.

Ударение в чешском языке постоянное, оно всегда падает на первый слог: **voda**, **ruka**. В словосочетаниях с односложными предлогами ударение переходит на предлог: **do školy**.

Безударные гласные звучат так же чётко, как и ударные: **okno**, **léto**, **obchod**, **mýdlo**.

Дифтонги – двугласные звуки – произносятся слитно и образуют один слог: **bouřka**, **auto**, **eukalypt**.

Звук, близкий русскому [и], передаётся в одних случаях буквой **i(í)**, в других – буквой **y(ý)**.

Согласные

Чешские согласные делятся на:
- твёрдые – **h**, **ch**, **g**, **k**, **r**, **d**, **n**, **t**;
- мягкие – **ž**, **š**, **č**, **c**, **ř**, **j**, **ď**, **ň**, **ť** (звуки [ž], [š] мягче русских [ж], [ш]);
- нейтральные – **b**, **f**, **l**, **m**, **p**, **s**, **v**, **z** (звук [l] мягче русского [л]).

[**r**], [**l**], [**m**] – слоговые, т. е. образуют слоги без гласных: **krk**, **vlk**, **osm**.

[**h**] – гортанный звук, произносится как глубокое украинское [г]; по-русски на письме передаётся как [х] (**Helsinky** – Хельсинки) или как [г] (**Havel** – Гавел).

В конце слова звонкие согласные становятся глухими: **kov** [kof], **zub** [zup], **had** [hat], **grog** [grok], **sníh** [sních], **obraz** [obras].

[**ř**] – дрожащий, является:
- звонким [рж]: в начале слова – **řeka**, между двумя гласными – **moře**, после звонких согласных – **břeh**;
- глухим [рш]: в конце слова – **tvář**, после глухих согласных – **třída**, перед глухими согласными – **rybářský**.

Буквосочетания:
- **dě**, **tě**, **ně**, **di**, **ti**, **ni** читаются (с исключением иностранных слов) как в русских словах **дети** – **děti**, **тело** – **tělo**, **на стене** – **na stěně**, **люди** – **lidi**, **книга** – **kniha**;
- **bě**, **vě**, **pě** произносятся как русские **бье**, **вье**, **пье**: **oběd**, **Věra**, **pět**;
- **mě** читается как русское **мне**: **město**, **náměstí**.

В определённых позициях чередуются как согласные, так и гласные (долгие гласные могут сокращаться, отбрасывается **е** и т. д.). Одни чередования в чешском и русском языках совпадают, а другие следует запомнить:

ů/o	dům – domy	sůl – soli
r/ř	bratr – bratři	sestra – sestře
k/c	kluk – kluci	holka – holce
h(g)/z	pstruh – pstruzi	kniha – knize
ch/š	hoch – hoši	socha – soše
d/ď	kamarád – kamarádi	třída – třídě
t/ť	student – studenti	fakulta – fakultě
n/ň	slon – sloni	jídelna – jídelně

ИМЕНА СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫЕ

Имена существительные делятся по родам. Существительные мужского рода могут выражать одушевлённость.

Мужской	Одушевлённые	student, muž, kolega, soudce, génius
	Неодушевлённые	sešit, pokoj
Женский		žena, růže, skříň, místnost
Средний		okno, pole, nádraží, muzeum

Целый ряд имён существительных имеет иную, чем в русском языке, родовую принадлежность:

tramvaj (ж. р.) – трамвай (м. р.), **garáž** (ж. р.) – гараж (м. р.), **skříň** (ж. р.) – шкаф (м. р.), **muzeum** (ср. р.) – музей (м. р.).

В словаре используется латинское обозначение рода: *m* – мужской, *f* – женский, *n* – средний.

Склонение существительных

В чешских учебниках используются латинские названия падежей или их порядковый номер:

1.	**Nominativ** – Именительный	**kdo? co?** – кто? что?
2.	**Genitiv** – Родительный	**koho? čeho?** – кого? чего?
3.	**Dativ** – Дательный	**komu? čemu?** – кому? чему?
4.	**Akuzativ** – Винительный	**koho? co?** – кого? что?
5.	**Vokativ** – Звательный	в русском языке не выделяется
6.	**Lokál** – Предложный	**(o) kom? (o) čem?** – (о) ком? (о) чём?
7.	**Instrumentál** – Творительный	**kým? čím?** – кем? чем?

Употребление звательной формы обязательно. **Pane profesore! Vážený pane Nováku! Aleši! Slečno!** – звательный падеж образуется от части существительных мужского и женского рода единственного числа.
Склонение зависит от рода существительного и конца основы (мужские типа **student -e** (после **k**, **g**, **h**, **ch**, **-u**), типа **muz -i**, существительные, оканчивающиеся на **-a** – **-o**).

Мужской род

единственное число

	одушевлённые		неодушевлённые	
1. N	**student**	**muž**	**sešit**	**pokoj**
2. G	student-**a**	muž-**e**	sešit-**u**, sýr-**a**	pokoj-**e**
3. D	student-**ovi**, **-u**	muž-**ovi**, **-i**	sešit-**u**	pokoj-**i**
4. A	student-**a**	muž-**e**	sešit	pokoj
6. L	o student-**ovi**, **-u**	o muž-**ovi**, **-i**	o sešit-**u**, **-ě**	o pokoj-**i**
7. I	student-**em**	muž-**em**	sešit-**em**	pokoj-**em**

2-й (родит.) падеж у географических названий и некоторых общеславянских слов имеет окончание **-a**: **(z) Londýna**, **Říma** – (из) Лондона, Рима; **(bez) chléba** – (без) хлеба.
В 3-м (дат.) и 6-м (предл.) падежах окончание **-ovi** имеют имена собственные: **Nesu to Petrovi. Napsal knihu o Karlu Čapkovi.**, но также многие другие существительные: **Dal to psovi. Řekli to panu profesorovi.**
В 6-м (предл.) падеже возможны иногда параллельные окончания **-u**, **-e(ě)**: **(v) autobusu/autobuse** – (в) автобусе.
Существительные типа **kolega** имеют окончание **-y** во 2-м (родит.) падеже и **-ou** в 7-м (творит.).
При склонении существительных типа **génius**, **cyklus** **-us** отбрасывается.

множественное число

	одушевлённые		неодушевлённые	
1. N	student-**i**	muž-**i**	sešit-**y**	pokoj-**e**
2. G	student-**ů**	muž-**ů**	sešit-**ů**	pokoj-**ů**
3. D	student-**ům**	muž-**ům**	sešit-**ům**	pokoj-**ům**
4. A	student-**y**	muž-**e**	sešit-**y**	pokoj-**e**
6. L	student-**ech**	muž-**ích**	sešit-**ech**, slovníc-**ích**	pokoj-**ích**
7. I	student-**y**	muž-**i**	sešit-**y**	pokoj-**i**

В 1-м (именит.) падеже наряду с окончанием **-i** (перед ним происходит чередование) употребляются окончания **-ové** и **-é**: **Češi** (чехи), **Rusové** (русские), **Američané** (американцы), **ekonomové** (экономисты), **učitelé** (учителя).
4-й (винит.) падеж в чешском языке одушевлённость не выражает: **Vidím studenty (slovníky).** – Я вижу студентов (словари).

Женский род

У этих существительных три основных типа склонения (в зависимости от окончания): на **-a**, на **-e** , на согласный (твёрдый или мягкий).
Одушевлённость у имён существительных женского рода грамматически не выражается.

	единственное число			множественное число		
1. N	žen-**a**	růž-**e**	skříň, místnost	žen-**y**	růž-**e**	skřín-**ě**, místnost-**i**
2. G	žen-**y**	růž-**e**	skřín-**ě**, místnost-**i**	žen	růž-**í**, ulic	skřín-**í**, ístnost-**í**
3. D	žen-**ě**	růž-**i**	skřín-**i**, místnost-**i**	žen-**ám**	růž-**ím**	skřín-**ím**, místnost-**em**
4. A	žen-**u**	růž-**i**	skříň, místnost	žen-**y**	růž-**e**	skřín-**ě**, místnost-**i**
6. L	o žen-**ě**	o růž-**i**	o skřín-**i**, místnost-**i**	o žen-**ách**	o růž-**ích**	o skřín-**ích**, místnost-**ech**
7. I	žen-**ou**	růž-**í**	skřín-**í**, místnost-**í**	žen-**ami**	růž-**emi**	skřín-**ěmi**, místnost-**mi**

В 3-м (дат.) и 6-м (предл.) падежах перед окончанием **-e(-ě)** происходит чередование: **Praha – v Praze** (в Праге), **střecha – na střeše** (на крыше), **kabelka – v kabelce** (в сумке), **sestra – k sestře** (к сестре), **Olga – k Olze** (к Ольге).

Средний род

	единственное число				множественное число			
1. N	okn-**o**	pol-**e**	nádraž-**í**	muze-**um**	okn-**a**	pol-**e**	nádraž-**í**	muze-**a**
2. G	okn-**a**	pol-**e**	nádraž-**í**	muze-**a**	oken	pol-**í**	nádraž-**í**	muze-**í**
3. D	okn-**u**	pol-**i**	nádraž-**í**	muze-**u**	okn-**ům**	pol-**ím**	nádraž-**ím**	muze-**ím**
4. A	okn-**o**	pol-**e**	nádraž-**í**	muze-**um**	okn-**a**	pol-**e**	nádraž-**í**	muze-**a**
6. L	okn-**ě**	pol-**i**	nádraž-**í**	muze-**u**	okn-**ech**	pol-**ích**	nádraž-**ích**	muze-**ích**
7. I	okn-**em**	pol-**em**	nádraž-**ím**	muze-**em**	okn-**y**	pol-**i**	nádraž-**ími**	muze-**i**

В 6-м (предл.) падеже существительные на **-sko**, **-ko** имеют в ед. ч. окончание **-u**: **v Polsku** (в Польше), **ve městečku** (в городке), во мн. ч. **-ích** или **-ách**: **ve střediscích** (в центрах), **v jablkách** (в яблоках).
У существительных, склоняющихся по типу **pole**, удлиняются основы: **dítě – dítěte, dítěti** и т. д.
Если заимствованные существительные не полностью адаптированы чешским языком, то некоторые их формы не совпадают с основными типами, представленными в таблицах.

ГЛАГОЛЫ

Чешские глаголы изменяются по лицам, числам, временам (настоящее, будущее, прошедшее) и обозначают действия, в том числе возможные (условное наклонение) и необходимые (повелительное наклонение). По сравнению с русским языком имеются различия в наборе глагольных форм и их функционировании.

В настоящем времени обязательно употребляются личные формы глагола **být** «быть», «есть». Личные местоимения при этом, как правило, опускаются:

(já)	jsem	nejsem	(my)	jsme	nejsme
(ty)	jsi (jseš)	nejsi (nejseš)	(vy)	jste	nejste
(on) (ona) (ono)	je	není	(oni) (ony) (ona)	jsou	nejsou

Jsem doma. – Я дома.
Evo a Tomáši, vy jste doma? – Ева и Томаш, вы дома?
Pane profesore, vy jste doma? – Господин профессор, вы дома?

Отрицание **ne** всегда стоит рядом с глаголом, пишется с ним слитно и не меняет именительный падеж подлежащего на родительный:

Sestra je doma. – Сестра дома. **Sestra není doma.** – Сестры нет дома.

Возвратные глаголы

Во всех славянских языках есть возвратные глаголы, получившие своё название по частице со значением «себя». В русском она всегда пишется с глаголом слитно и представлена в виде **-ся/-сь**. В чешском языке два возвратных компонента: **-se** и **-si**. Они всегда пишутся отдельно, занимают вторую позицию в предложении и выражают действие, направленное на самого деятеля.

Есть глаголы **всегда возвратные**: **smát se** (смеяться), **bát se** (бояться), **líbit se** (нравиться), **zdát se** (казаться); **всегда невозвратные**: **vědět** (знать), **mluvit** (говорить), **zvonit** (звонить); а есть глаголы, которые могут быть **и возвратными, и невозвратными**:

Matka myje syna.	**Myju se.**	**Myju si ruce.**
Мама моет сына.	Я моюсь (умываюсь).	Я мою (себе) руки.

Возвратность у русских и чешских глаголов не всегда совпадает: **doufat** (надеяться), **ptát se** (спрашивать). Заучивайте возвратные глаголы по словарю!
se и **si** часто имеют значение «друг друга»:

Vy se znáte? – Вы знаете друг друга?/ Вы знакомы друг с другом?
Dopisujete si? – Вы пишете друг другу письма?/ Вы переписываетесь?

Модальные глаголы

Эти глаголы выражают действие в связи с отношением к нему говорящего и обозначают долженствование, возможность, желание и т. п. Изменяются они по общим правилам, но полное значение приобретают только в особых конструкциях – обычно с инфинитивом (неопределённой формой) смыслового глагола.

muset	долженствовать	**musím nemusím**	**-ím, -íš, -í, - íme,-íte, -í (ejí)**
chtít	хотеть	**chci nechci**	**-i, -eš, -e, -eme, -ete, chtějí**
smět	сметь/мне можно	**smím nesmím**	**-ím, -íš, -í, - íme, -íte, smějí**
mít	мне нужно/следует	**mám nemám**	**-ám, -áš, -á, -áme, -áte, -ají**
moct	мочь	**můžu nemůžu**	**-u, -eš, -e, -eme, -ete, -ou**
umět	уметь/знать	**umím neumím**	**-ím, -íš, -í, -íme, -íte, umějí**

Настоящее время

Глаголы в настоящем времени указывают на то, что действие совершается в момент речи тем или иным лицом (лицами). Изменение глагола по лицам и числам (я, ты, он/она/оно, мы, вы, они) называется спряжением.

Практически все глаголы спрягаются по приведённым ниже образцам:

Класс глаголов	Личные окончания		Примеры
I. **нерегулярные формы**	**-u**	**-eme**	jít, jet, číst, psát, brát, nést, pít, vést, přát si, smát se, umřít, hrát, zavřít, vzít, poslat, stát se, ukázat, zvát, žít
	-eš	**-ete**	
	-e	**-ou**	
II. -nout **nout → n** **rozhodnout – rozhodnu**	**-nu**	**-neme**	dohodnout (se), nabídnout, prohlédnout (si), prominout, rozhodnout (se), stihnout, vypnout
	-neš	**-nete**	
	-ne	**-nou**	
III. -ovat **ova → uj** **studovat – studuju**	**-uju (uji)**	**-ujeme**	studovat, nakupovat, děkovat, pracovat, telefonovat, jmenovat se, fungovat, navrhovat, kupovat, potřebovat, sportovat
	-uješ	**-ujete**	
	-uje	**-ujou(ují)**	
IV. -at/-át	**-ám**	**-áme**	dělat, obědvat, snídat, čekat, dát, hledat, vstávat, odpočívat, ptát se, znát, chutnat, nechat, podívat se, poslouchat, překládat
	-áš	**-áte**	
	-á	**-ají**	
V. -et/-ět/-it	**-ím**	**-íme**	ležet, bydlet, myslet, rozumět, vidět, končit, mluvit, doprovodit, koupit, líbit se, narodit se, přeložit, rozloučit se, skončit
	-íš	**-íte**	
	-í	**-í (ejí)**	

Прошедшее время

Формы прошедшего времени в чешском и русском языках очень похожи. Основное различие в том, что в чешской конструкции обязательно используется вспомогательный глагол **být** – во всех лицах, кроме третьего. Формы прошедшего времени смыслового глагола (так называемого причастия на **-l**) изменяются по родам, лицам, числам и могут выражать одушевлённость. Род и число выражает также вежливая форма: **Dělal/a jste.** – Вы делали.

(já)	dělal jsem dělala jsem	nedělal jsem nedělala jsem	(my)	dělali jsme dělaly jsme	nedělali jsme nedělaly jsme
(ty)	dělal jsi dělala jsi	nedělal jsi nedělala jsi	(vy)	dělal/a jste dělali/y jste	nedělal/a jste nedělali/y jste

(on) (ona) (ono)	dělal dělala dělalo	nedělal nedělala nedělalo	(oni) (ony) (ona)	dělali dělaly dělala	nedělali nedělaly nedělala

Запомните порядок слов в предложении:

Koupil jsem to včera. – Я купил это вчера.
Včera jsem to koupil. – Вчера я это купил.
To jsem koupil včera. – Это я купил вчера.

Koupil jsem si to včera. – Я купил себе это вчера.
Včera jsem si to koupil. – Вчера я себе это купил.
To jsem si koupil včera. – Это я купил себе вчера.

У возвратных глаголов второго лица ед. ч. появляются формы **ses** и **sis**:

Díval ses (jsi + se = ses) **včera na televizi?** – Ты смотрел вчера телевизор?
Koupil sis (jsi + si = sis) **už slovník?** – Ты уже купил себе словарь?

Нерегулярные формы:

jít – šel, šla, šli...
chtít – chtěl, chtěla, chtěli...
jíst – jedl, jedla, jedli...
moct – mohl, mohla, mohli...
mít – měl, měla, měli...
číst – četl, četla, četli...
říct – řekl, řekla, řekli...
vzít – vzal, vzala, vzali...

В устной речи часто используется конструкция под названием «разговорный перфект». В ней на первый план выступает значение «результат действия»:

Mám to uděláno. –У меня это сделано.
Máme o všecko postaráno. – О нас позаботились.

Будущее время

Способ образования будущего времени зависит от вида глагола. Несовершенный вид (что делать?) требует вспомогательного глагола **být** в соответствующей форме. Совершенный вид (что сделать?) требует соответствующей приставки. Значения приставок в чешском и русском языках не всегда совпадают:

napít se – выпить (воды), **opít se** – напиться (выпить слишком много крепких напитков)

От модальных глаголов будущее время образуется только с помощью глагола **být** в соответствующей форме.

(já)	budu dělat udělám	nebudu dělat neudělám	(my)	budeme dělat uděláme	nebudeme dělat neuděláme
(ty)	budeš dělat uděláš	nebudeš dělat neuděláš	(vy)	budete dělat uděláte	nebudete dělat neuděláte
(on) (ona) (ono)	bude dělat udělá	nebude dělat neudělá	(oni) (ony) (ona)	budou dělat udělají	nebudou dělat neudělají

Повелительное наклонение

Повелительное наклонение в зависимости от значения глагола, ситуации общения, интонации и других факторов может выражать приказ, запрет, требование, просьбу, предостережение и т. д. При этом чаще используются глаголы несовершенного вида, звучащие менее категорично: **Pojďte dál! Odložte si! Nezavírejte dveře!** – Проходите! Раздевайтесь! Не закрывайте дверь!

1.	**(oni) kupuj-ou (í)/promin-ou** – основа на один согласный – **они покупают/прощают**		
	ty	kupuj/promiň	покупай/прости
	vy	kupuj-**te**/promiň-**te**	покупайте/простите
	my	kupuj-**me**/promiň-**me**	давайте покупать/прощать
2.	**(oni) vezm-ou** – основа на два согласных – **они возьмут**		
	ty	vezm-**i**	возьми
	vy	vezm-**ěte**	возьмите
	my	vezm-**ěme**	давайте возьмём
3.	**(oni) děl-aj-í** – основа на **aj → ej** – **они делают**		
	ty	dělej	делай
	vy	dělej-**te**	делайте
	my	dělej-**me**	давайте делать

Нерегулярные формы:

být – buď, buďte, buďme
mít – měj, mějte, mějme
jíst – jez, jezte, jezme
stát – stůj, stůjte, stůjme

Jít – jdi, jděte (pryč); pojď, pojďte (sem), pojďme (spolu)

Для **on (ona)**, **oni (ony)** используется конструкция с частицей **ať**:

Ať mi zavolá! – Пусть он (она) мне позвонит!
Ať tam nechodí! – Пусть они туда не ходят!

Условное наклонение

Кондиционал (чешское название условного наклонения) выражает предположение, возможность, желание, совет или просьбу. Там, где в русском языке чаще встречается повелительное наклонение, чехи отдают предпочтение кондиционалу:

Zavřel byste okno, prosím? – Закройте, пожалуйста, окно!

В русском языке частица **бы** не изменяется, в чешском **by** изменяется по лицам и числам. Кроме того, формы условного наклонения сливаются с союзами **kdy** и **a**:

(já)	**bych** я бы	**kdybych** если бы я **abych** чтобы я	**Kdybych to věděl, přišel bych včas.** – Если бы я это знал, то пришёл бы вовремя. **Chtěl, abych mu to řekl.** – Он хотел, чтобы я ему это сказал.
(ty)	**bys** ты бы	**kdybys** если бы ты **abys** чтобы ты	**Kdybys měl čas, udělal bys to?** – Ты бы сделал это, если бы у тебя было время? **Chtěl bych, abys tam šel.** – Я бы хотел, чтобы ты туда пошёл.
(on) (ona) (ono)	**by** он/она/ оно бы	**kdyby** если бы он/она/оно **aby** чтобы он/она/оно	**Kdyby přišel včas, šla by s ním.** – Если бы он пришёл вовремя, она пошла бы с ним. **Řekla, aby dítě šlo spát.** – Она сказала, чтобы ребёнок шёл спать.

(my)	**bychom** мы бы	**kdybychom** если бы мы **abychom** чтобы мы	**Kdybychom to věděli, přišli bychom včas.** – Если бы мы это знали, то пришли бы вовремя. **Chtěl, abychom mu to řekli.** – Он хотел, чтобы мы ему это сказали.
(vy)	**byste** вы бы	**kdybyste** если бы вы **abyste** чтобы вы	**Kdybyste měl čas, udělal byste to?** – Вы бы сделали это, если бы у вас было время? **Chtěl bych, abyste tam šli.** – Я бы хотел, чтобы вы туда пошли.
(oni) (ony) (ona)	**by** они бы	**kdyby** если бы они **aby** чтобы они	**Kdyby přišli včas, šla by s nimi.** – Если бы они пришли вовремя, она пошла бы с ними. **Řekla, aby děti šly spát.** – Она сказала, чтобы дети шли спать.

ИМЕНА ПРИЛАГАТЕЛЬНЫЕ

В чешском языке, как и в русском, прилагательные согласуются с существительными в роде, числе и падеже.
Прилагательные бывают твёрдого и мягкого типа. Окончания прилагательных твёрдого типа соотносимы с окончаниями русских прилагательных: мужской род: nov**ý** student – нов**ый** студент; женский род: nov**á** studentka – нов**ая** студентка; средний род: nov**é** místo – нов**ое** место.
Окончания прилагательных мягкого типа в именительном падеже (í) одинаковы для всех родов.

	Единственное число			Множественное число
1.N	nov-**ý** (student, slovník) modern-**í**	nov-**é** (místo) modern-**í**	nov-**á** (studentka) modern-**í**	nov-**í** (studenti) nov-**é** (slovníky, studentky) nov-**á** (města) modern-**í**
2.G	nov-**ého** modern-**ího**		nov-**é** modern-**í**	nov-**ých** modern-**ích**
3.D	nov-**ému** modern-**ímu**		nov-**é** modern-**í**	nov-**ým** modern-**ím**
4.A	nov-**ého** (studenta) modern-**ího** nov-**ý** (slovník) modern-**í**	nov-**é** (místo) modern-**í**	nov-**ou** (studentku) modern-**í**	nov-**é** (studenty, slovníky, studentky) nov-**á** (místa) modern-**í**

	Единственное число		Множественное число
6.L	o nov-**ém** o modern-**ím**	o nov-**é** o modern-**í**	o nov-**ých** o modern-**ích**
7.I	nov-**ým** modern-**ím**	nov-**ou** modern-**í**	nov-**ými** modern-**ími**

При сравнении двух предметов по какому-либо признаку используются формы сравнительной (**krásnější** – красивее) или превосходной (**nejkrásnější** – самый красивый) степени прилагательных. Сравнительная степень образуется при помощи суффиксов **-ejší /ější** (krásný – krásn**ější**, nový – nov**ější**), **-ší** (vysoký – vyšší, mladý – mla**dší**), **-í** (hezký – hezčí, lehký – lehčí). При этом перед суффиксами чередуются согласные (**k/č, h/ž, ch/š, r/ř, n/ň, t/ť, s/š, z/ž**), а иногда и гласные (долгий/краткий) в корнях. Превосходная степень образуется с помощью приставки **nej-**, которая присоединяется к форме сравнительной степени.

nový, -á, -é starý, -á, -é	novější starší	nejnovější nejstarší
kratký, -á, -é dlouhý, -á, -é	kratší delší	nejkratší nejdelší
vysoký, -á, -é nízký, -á, -é	vyšší nižší	nejvyšší nejnižší
dobrý, -á, -é špatný, -á, -é	lepší horší	nejlepší nejhorší
velký, -á, -é malý, -á, -é	větší menší	největší nejmenší

Эти формы изменяются как прилагательное **moderní**.

В чешском языке сравнительная степень может употребляться там, где в русском используется обычное прилагательное:

starší paní – пожилая женщина, **menší auto** – небольшая машина

Сравнительная степень используется в конструкции с союзом **než**:

Pavel je **starší** než Ivana o pět let.

Павел **старше** Иваны на пять лет.

Превосходная степень используется в конструкции с предлогом **ze**:

Praha je **největší** ze všech měst v České republice.

Прага – **самый большой** из всех городов в Чешской Республике.

НАРЕЧИЯ

Наречия могут обозначать место: **tam**, **zde**, **venku**; время: **dnes**, **často**, **pozdě**; меру: **velmi**, **hodně**, **trochu**; образ действия: **dobře**, **hezky**, **snadno**. Как правило, наречия последней группы образуются от прилагательных:

blízký	blízk-**o**, blízc-**e**
dlouhý	dlouh-**o**,dlouz-**e**
vysoký	vysok-**o**, vysoc-**e**
krátký	krátk-**o**, krátc-**e**
snadný	snadn-**o**, snadn-**ě**
soukromý	soukrom-**ě**
český	česk-**y**

Параллельные формы характеризуются чередованием перед суффиксом **-e**. Наречия на **-o** используются в прямом смысле, а наречия на **-e** – в переносном:

Škola je tu blízko. – Jsme blízce příbuzní.
V řece je hluboko. – Jsem hluboce dojat.
Bydleli daleko od nás. – Nejsem o tom tak dalece informován.

Для сравнения двух действий по какому-либо признаку используется сравнительная или превосходная степень наречия. В этих формах наречия имеют особые суффиксы.

dobře špatně	líp/lépe hůř(e)	nejlíp/nejlépe nejhůř(e)
mnoho málo	víc(e) míň/méně	nejhůř(e) nejmíň/nejméně
daleko blízko	dál(e) blíž(e)	nejdál(e) nejblíž(e)
brzy pozdě	dřív(e) později	nejdřív(e) nejpozději
rád,-á	raději	nejraději

Nepřišel **tak pozdě jako** ty. – Он пришёл не **так** поздно, **как** ты.
Čtu **raději** knihy **než** časopisy. – Я **предпочитаю** читать книги, **а** не журналы.
Mluví **nejhůř z** celé třídy. – Он говорит **хуже всех в** классе.

Запомните выражения:

co nejdřív – как можно раньше
co nejlíp – как можно лучше
co nejblíž – как можно ближе

МЕСТОИМЕНИЯ

Личные местоимения

Личные местоимения изменяются по падежам, и имеют две формы – краткую и полную. У личного местоимения **они** различаются три формы: для мужского рода одушевлённых – **oni**, для мужского рода неодушевлённых и для женского рода – **ony**, для среднего рода – **ona**.

1. N	**já** я	**ty** ты	**on** **ono** он оно	**ona** она	**my** мы	**vy** вы	**oni** **ony** **ona** они они они
2. G	mě/mne	tě/tebe	ho/jej/jeho něj/něho	jí/ní	nás	vás	jich/nich
3. D	mi/mně	ti/tobě	mu/jemu němu	jí/ní	nám	vám	jim/nim
4. A	mě/mne	tě/tebe	ho/jej/jeho něj/něho	ji/ni	nás	vás	je/ně
6. L	o mně	o tobě	o něm	o ní	o nás	o vás	o nich
7. I	mnou	tebou	jím/ním	jí/ní	námi	vámi	jimi/nimi

Краткие формы никогда не стоят в начале предложения или после предлога:

Nevidím **ho.**
Čekám na **něho.**
Neřeknu **mu** to.
Jemu to neřeknu.

После предлога **j** меняется на **n**.

Указательные местоимения

У местоимения **эти** различаются три формы: для мужского рода одушевлённых – **ti**, для мужского рода неодушевлённых и женского рода – **ty**, для среднего рода – **ta**. Если к указательному местоимению присоединена частица **hle** или **tam**, то при склонении местоимения эти частицы не изменяются.

	этот	это	эта	эти			
1. N	**ten** (student, sešit)	**to**	**ta**	**ti** (studenti)	**ty** (sešity)	**ty** (studentky)	**ta** (města)
2. G	toho		té	těch			
3. D	tomu		té	těm			
4. A	toho (studenta) ten (sešit)	to	tu	ty			ta
6. L	tom		té	těch			
7. I	tím		tou	těmi			

Притяжательные местоимения

Притяжательные местоимения отвечают на вопросы чей? чья? чьё? чьи? и обозначают принадлежность. Их склонение в чешском и русском языках очень похоже. В именительном падеже множественного числа притяжательные местоимения так же, как и личные, указывают на род, а в мужском роде – на одушевлённость.

Падежи	мой наш	моё наше	моя наша	мои наши		
1. N	**můj** **náš**	**moje/mé** **naše**	**moje/má** **naše**	**moji/mí naši** **moje/mé naše**	**moje/mé** **naše**	**moje/má** **naše**
2. G	ného našeho		mojí/mé naší	mých našich		
3. D	mému našemu		mojí/mé naší	mým našim		
4. A	ného/můj našeho/náš	moje/mé naše	moji/mou naši	moje/mé naše		moje/má naše
6. L	o mém o našem		o mojí/mé o naší	o mých našich		
7. I	mým naším		mojí/mou naší	mými našimi		

tvůj (твой), **tvá** (твоя), **tvé** (твоё) склоняются как **můj** (мой), **má** (моя), **mé** (моё)
váš (ваш), **vaše** (ваша, ваше) склоняются как **náš** (наш), **naše** (наша, наше)
jeho (его) и **jejich** (их) не изменяются
její (её) склоняется как прилагательное **moderní**

Вопросительные, неопределённые, отрицательные местоимения и наречия

Вопросительные местоимения и наречия используются в вопросительных предложениях, если это необходимо. Неопределённые местоимения и наречия могут иметь либо частицу **ně-** со значением неопределённости, либо другие частицы, конкретизирующие это значение: kdo**koli** – кто угодно, lec**kdo** – кое-кто, kde**kdo** – всякий, málo**kdo** – мало кто.

kdo	někdo	nikdo	кто кто-то/ кто-нибудь никто
co	něco	nic	что что-то/что-нибудь ничто
kde	někde	nikde	где где-то/где-нибудь нигде
kam	někam	nikam	куда куда-то/куда-нибудь никуда
odkud	odněkud	odnikud	откуда откуда-то/откуда-нибудь ниоткуда
kdy	někdy	nikdy	когда когда-то/когда-нибудь никогда
jak	nějak	nijak	как как-то/как-нибудь никак
jaký	nějaký	žádný	какой какой-то/какой-нибудь никакой
který	některý		который некоторый никакой

ЧИСЛИТЕЛЬНЫЕ

	количественные	порядковые		количественные	порядковые
1	jeden, jedna, jedno	první	6	šest	šestý
2	dva, dvě	druhý	7	sedm	sedmý
3	tři	třetí	8	osm	osmý
4	čtyři	čtvrtý	9	devět	devátý
5	pět	pátý	10	deset	desátý

Числительное **1** склоняется как **ten**, **sto**, **100** – как **město**, **tisíc**, **1000** – как **pokoj**, **milion**, **1000000** – как **sešit**.
Числительные **2**, **3**, **4** имеют особое склонение.
После числительных **2**, **3**, **4** существительное стоит в именительном или винительном падеже мн. ч.

To jsou tři bratři. Mám dva bratry.

1. N	dva/dvě	tři	čtyři
2. G	dvou	tří/třech	čtyř
3. D	dvěma	třem	čtyřem
4. A	dva/dvě	tři	čtyři
6. L	o dvou	o třech	o čtyřech
7. I	dvěma	třemi	čtyřmi

Числительное **dva** используется только с существительными мужского рода:

Ve městě jsou dva kostely. Znám ty dva profesory.

С существительными женского и среднего рода используется только **dvě**:

Ve městě jsou dvě divadla. Mám dvě děti. Dvě piva, prosím!

Количественные числительные от **5** до **99** в именительном и винительном падежах имеют нулевое окончание: **pět studentů**.
Во всех остальных падежах они имеют окончание **-i**: **pěti studentům**, **o pěti studentech**, **s pěti studenty**.
Числительные от **11** до **19** заканчиваются на **-áct: sedmnáct**.
Сложные числительные от **21** до **99** читаются двумя способами: **35** – это **třicet pět** или **pětatřicet**, **53** – **padesát tři** или **třiapadesát**.
В тексте после порядкового числительного обязательно ставится точка: **5. třída** (пятый класс).
Порядковые числительные склоняются как прилагательные **nový** или **moderní**.

ОСНОВНЫЕ СОЮЗЫ И СОЮЗНЫЕ СЛОВА

a	и	**Studuje češtinu a historii.** – Он изучает чешский язык и историю.
ale	а, но	**Dnes zůstaneme doma, ale zítra půjdeme na koncert.** – Сегодня мы останемся дома, а завтра пойдём на концерт.
ani	ни...ни	**Nemá bratra ani sestru.** – У него нет ни брата, ни сестры.
nebo	или	**Chtěl bys jet do Česka nebo do Rakouska?** – Ты хотел бы поехать в Чехию или в Австрию?

(a) proto	поэтому	**Chtěl uvidět Karlův most, a proto přijel do Prahy.** – Он хотел увидеть Карлов мост, поэтому и приехал в Прагу.
protože	потому что	**Česká gramatika není moc těžká, protože čeština je slovanský jazyk.** – Чешская грамматика не очень трудная, потому что чешский язык – славянский.
že	что	**Řekl mi, že nám pomůže.** – Он сказал мне, что поможет нам.
když	когда	**Když byli v Česku, navštívili Karlštejn.** – Когда они были в Чехии, то посетили Карлштейн.
až	как только	**Přijdu, až budu mít čas.** – Я приду, когда (как только) у меня будет время.
jestli	если	**Jestli bude sněžit, pojedu na hory.** – Если будет много снега, мы поедем в горы.
ačkoli	хотя	**Ačkoli byl unavený, šel na návštěvu.** – Он пошёл в гости, хотя был уставшим.

ОСНОВНЫЕ ПРЕДЛОГИ

Предлоги, употребляемые в русском и чешском языке с глаголами одного и того же значения, часто не совпадают.

čekat na – ждать кого-либо; **ptát se na** – спрашивать o; **setkat se s** – встретить кого-либо

Употребление предлогов с несколькими падежами

mezi	kde?	7. Instrumentál (творит.)	Obraz visi mezi okny.
	kdy?		Přijďte mezi druhou a třetí.
	kam?	4. Akuzativ (винит.)	Dám ten obraz mezi okna.
na	kde?	6. Lokál (предл.)	Obraz visi na stěně.
	kam?	4. Akuzativ (винит.)	Dám ten obraz na stěnu.
	na jak dlouho?		Jel na týden na hory.
nad	kde?	7. Instrumentál (творит.)	Obraz visi nad stolem.
	kam?	4. Akuzativ (винит.)	Dám ten obraz nad stůl.
o	kdy?	6. Lokál (предл.)	Pojedu tam o prázdninách.
	сравнение	4. Akuzativ (винит.)	Je o tři roky starší.

pod	kde?	7. Instrumentál (творит.)	Taška byla pod stolem.
	kam?	4. Akuzativ (винит.)	Dej tašku pod stůl.
před	kde?	7. Instrumentál (творит.)	Auto je před domem.
	kdy?		Přišel před obědem.
	kam?	4. Akuzativ (винит.)	Auto jede před dům.
v, ve	kde?	6. Lokál (предл.)	Byl ve městě.
	kdy?		V zimě odjel do Kanady.
		4. Akuzativ (винит.)	Vrátí se v sobotu.
za	kde?	7. Instrumentál (творит.)	Za domem stojí auto.
	kam?	4. Akuzativ (винит.)	Auto jede za dům.
	kdy?		Vrátí se za týden.

Предлоги **bez**, **od**, **do**, **z**, **u**, **vedle**, **blízko**, **kolem**, **podle** всегда употребляются со 2-м (родит.) падежом; **k**, **proti** – с 3-м (дат.); **pro**, **přes**, **mimo**, **skrz** – с 4-м (винит.); **při**, **po** – с 6-м (предл.); **s** – с 7-м (творит.).

ПОРЯДОК СЛОВ В ЧЕШСКОМ ПРЕДЛОЖЕНИИ

Порядок слов в чешском языке относительно свободный. Однако слова без собственного ударения (энклитики): вспомогательные формы глагола **být**, **se**, **si**; краткие формы местоимений, указательное местоимение **to**; некоторые односложные частицы и наречия (**tam**, **zde**, **pak**, **už** и т. п.) – подчиняются определённым правилам. Они таковы:

1. Если в одном предложении несколько энклитик, то все они, как группа, стоят после первого ударного члена предложения.
2. Внутри группы безударные слова выстраиваются в следующем порядке:

– вспомогательные глаголы **jsem**, **jsi**... **bych**, **bys**...
– возвратные компоненты **se**, **si**
– дательный падеж личных местоимений **mi**, **ti**, **mu**, **jí**, **nám**, **vám**, **jim**
– винительный падеж личных и указательных местоимений **mě**, **tě**, **ho**, **ji**, **nás**, **vás**, **je**, **to**...
– другие падежные формы: **o něm**, **s ní**...

СЛОВАРЬ

Цифры обозначают номера уроков (сцен), где данное слово или словосочетание встретилось впервые.

A

a и ... 1
aby чтобы ... 15
adresa *f* адрес ... 19
ahoj привет, пока ... 3
ale но, а ... 1
Američan *m* американец ... 1
anglicky по-английски ... 1
ani ни, даже ... 6
ano да ... 1
arcibiskup *m* архиепископ ... 5
asi наверное, приблизительно ... 4
aspoň по крайней мере ... 20
ať пусть ... 10
auto *n* автомобиль, машина ... 6
až только, когда, до ... 3

B

babička *f* бабушка ... 2
balík *m* посылка ... 17
banka *f* банк ... 13
barva *f* цвет, краска ... 9
bát se, bojím se опасаться ... 21
batoh *m* рюкзак ... 10
bazén *m* бассейн ... 8
bělorusky по-белорусски ... 1
blůza кофта ... 2
bohužel к сожалению ... 3
boty *f* ботинки ... 9
bouřka *f* гроза ... 13
bramborový картофельный ... 10
brambory *мн. ч.* картофель ... 4
Brňák *m* житель Брно ... 6
brýle *мн. ч.* очки
  ~ proti slunci солнцезащитные очки ... 20
brzy скоро, рано ... 1
březen *m* март ... 11
břicho *n* живот ... 16
buď ... nebo или ... или ... 20
budík *m* будильник ... 23
budova *f* здание ... 15
bunda *f* куртка ... 9
bydlet жить ... 6
byt *m* квартира ... 15

C

celý целый, весь ... 9
cesta *f* дорога
  služební ~ командировка ... 10
cestovat путешествовать ... 7
cestující *m/f* пассажир ... 12
cítit (se) чувствовать ... 9
cizí чужой, иностранный ... 20
cizina *f* заграница ... 17
cizinec *m* иностранец ... 6
co что ... 1
cukr *m* сахар ... 10
cvičit делать упражнения, зарядку ... 21

Č

čas *m* время ... 3
časopis *m* журнал ... 14
Čechy *мн. ч.* Чехия, Богемия (часть ЧР) ... 6
čekárna *f* зал ожидания, приёмная ... 12
čekat ждать ... 3
čepice *f* шапка ... 2
červen *m* июнь ... 11
červenec *m* июль ... 11
červený красный ... 4
Česko *n* Чехия ... 1
česky по-чешски ... 1
český чешский ... 1
čeština *f* чешский язык ... 1
čínský китайский ... 4

číslo *n* номер (цифра, размер)
telefonní ~ номер телефона 5
číst читать 10
čistírna *f* химчистка 17
číšník *m* официант 4
člověk *m* человек 6
čtvrt четверть (время)
tři~ě три четверти 3
čtvrť *f* район 6
čtyřicet сорок 3

D

dál дальше
jít ~ проходить 10
dálnice *f* автострада 19
další следующий 12
dárek *m* подарок 23
dát si заказать, съесть, попить 4
dávat давать, показывать (фильм) 13
dcera *f* дочь 2
dědeček *m* дедушка 2
deko *n* 10 граммов 9
děkovat благодарить 2
děkuju спасибо 2
déle дольше 23
delší более длинный 24
dělník *m* рабочий 7
déšť *m* дождь 11
deštník *m* зонт 11
detektivka *f* детектив (книга, фильм) 13
díky спасибо 10
dítě *n* ребёнок 2
divadlo *n* театр 5
dívat se смотреть 11
dívka *f* девушка 1
dlouho долго 2
dlouhý длинный, долгий 2
dnes сегодня 5
dnešní сегодняшний 8
do в, до 4
doba *f* время, период 20
dobrý хороший 1
dobře хорошо 1
docela довольно 4
dodat доставить 22
dohodnout (se) договориться 14
dohromady вместе 4
dokázat суметь 21
dokonce даже 11
doktor *m* доктор, врач 21
dole внизу 5
doleva налево 5
dolů вниз 12
domácnost *f* домашнее хозяйство 6
domek *m* домик
rodinný ~ коттедж 6
domluvit (se) договорить 5
domů домой 6
dopadnout кончиться, получиться 22
dopis *m* письмо 17
doplnit дополнить 22
dopoledne *m* до полудня 3
doporučit рекомендовать 4
doprava *f* транспорт, направо 5
doprovodit проводить 17
dort *m* торт, пирожное 4
dospělý *m* взрослый 2
dost достаточно, хватит 7
dostat получить 17
dostat se добраться 5
doufat надеться 18
dovnitř внутрь 5
dovolená *f* отпуск 14
dovolit (se, si) разрешить 22
dozvědět se узнать 20
drahý дорогой 9
drobné мн. ч. мелочь 9
druhý второй 3
držet держать 18
dřív(-e) раньше 13
duben *m* апрель 11
důležitý важный 7
dům *m* дом
obchodní ~ универмаг 5
dvakrát два раза 4
dveře мн. ч. дверь 5
dvoulůžkový двухместный 8
džem *m* варенье 10
džus *m* сок 4

F

fajn хорошо, хороший, приятный 14
formulář *m* бланк 8
fotka *f* фотография 2
fotografování *n* фотографирование 2
foukat дуть (ветер) 11
francouzsky по-французски 1
fungovat работать 8

G

gratulovat поздравлять 22

H

haló алло 5
hezky красиво, хорошо, порядочно 1
hezký красивый 2
hlad *m* голод 4
hlas *m* голос 18
hlášení *n* сообщение 12
hlava *f* голова 16

hlavně главным образом .9
hledat искать .14
hloupě глупо .16
hloupý глупый .16
hned сейчас (же) .4
hnědý коричневый .2
hodina *f* час .3
hodinky мн. ч. часы (наручные) .3
hodiny мн. ч. часы .3
hodit se пригодиться .19
hodně много .6
hodný добрый .7
holič *m* парикмахер .17
horečka *f* высокая температура .21
horko жарко .13
horký горячий .13
horší худший .12
hospoda *f* пивная .15
host *m* гость .4
hotel *m* гостиница .5
houba *f* гриб .20
houska *f* булка .9
hovězí *n* говяжий .10
hrad *m* замок .5
hranolky мн. ч. картофель-фри .10
hrát играть .15
hrnek *m* кружка .14
hruška *f* груша .4
hubený худой .2
hudba *f* музыка .23
hůř хуже .21

CH

chalupa *f* дача .20
chápat понимать .16
chata *f* дача .15
chlapec *m* мальчик .16
chlebíček *m* бутерброд .9
chodba *f* коридор .8
chrám *m* собор .5
chřipka *f* грипп .21
chtít хотеть .3
chuť *f* аппетит, вкус
  dobrou ~ приятного апетита .4
chutnat нравиться (о еде) .4
chvíle *f* минута .8
chyba *f* ошибка .6
chytrý умный .2

I

i и, тоже .2
injekce *f* укол .21
inzerát *m* объявление .14
Ital *m* итальянец .1
italský итальянский .4
italsky по-итальянски .1

J

jak как .1
jako как (сравнение) .1
jaký какой .1
jarní весенний .11
jaro *n* весна .11
jeden один .2
jedenáct одиннадцать .3
jednání *n* переговоры .22
jednoduchý простой .7
jednou один раз .4
jeho его .2
její её .2
jejich их .2
jen(-om) только .1
jestli если .11
jestliže если .16
ještě ещё .1
jet ехать .5
jezero *n* озеро .6
jídlo *n* еда .4
jih *m* юг .20
jinak по-другому, иначе .10
jinam в другое место .12
jinde в другом месте .12
jiný иной, другой .2
jíst есть .4
jistě конечно .4
jít идти, действовать .3
jízdenka *f* билет .12
jméno *n* имя
  křestní ~ имя (не фамилия) .1
jmenovat se называться .1

K

kabát *m* пальто .23
kalhoty мн. ч. брюки .2
kam куда .4
kamarád *m* друг .2
kancelář *f* офис
  cestovní ~ турагентство
  realitní ~ риэлторское агентство .7
kapr *m* карп .4
karta *f* карточка
  telefonní ~ телефонная карточка
  kreditní ~ кредитная карточка .12
káva *f* кофе .4
kavárna *f* кафе .8
kaz *m* кариес .21
každopádně во всяком случае .7
kdy когда .3
kdyby если (бы) .24
kdysi когда-то .20

když когда, если 4
klavír *m* рояль 14
klíč *m* ключ 8
klidný спокойный 14
kluk *m* мальчик 16
knihovna *f* библиотека 17
koláč *m* сладкий пирог 10
kolem вокруг 15
kolik сколько 3
kolo *n* велосипед 11
končit кончаться 16
konečně наконец (-то) 21
kopec *m* холм 18
koruna *f* крона (ден. единица) 4
kostel *m* костёл 5
košile *f* рубашка 2
koupelna *f* ванная 8
koupit купить 5
kouřit курить 14
kousek *m* кусок 4
kožich *m* шуба 9
krásně красиво 11
krásný красивый 2
krátký короткий 20
kravata *f* галстук 23
křižovatka *f* перекрёсток 5
který который 5
kufr *m* чемодан, багажник 8
kuchař *m* повар 21
kuchyně *f* кухня 4
kupovat покупать 9
kuře *n* курица 9
kus *m* кусок 4
květen *m* май 11
květina *f* цвет 23
Kyjevan *m* житель Киева 6
kytka *f* цветок 15

L

laciný дешёвый 10
láhev *f* бутылка 9
laskavý любезный 12
lázně мн. ч. курорт 20
leden *m* январь 11
lednice *f* холодильник 14
legrační смешной 23
lehnout si лечь 20
lék *m* лекарство 21
lékárna *f* аптека 17
lékař *m* врач 1
lépe лучше 21
lepší лучший 12
léta годы; см. **rok**
letadlo *n* самолёт 24
letecky авиапочта 17
letenka *f* билет на самолет 24
letiště *n* аэропорт 24
letní летний 2
letos в этом году 20
levný дешёвый 9
líbit se нравиться 5
lidi (-é) люди 6
linka *f* линия, рейс 24
líp лучше 9
lístek *m* билет
  jídelní ~ меню 4
listopad *m* ноябрь 11
líto
  je mi ~ мне жаль 8
loučit se прощаться 24
ložnice *f* спальня 15
lžíce *f* столовая ложка 4
lžička *f* чайная ложка 4

M

malíř *m* художник 2
malovat рисовать 5
maminka *f* мама 2
manžel *m* муж, супруг 2
manželka *f* жена, супруга 2
mapa *f* карта 10
máslo *n* масло (сливочное) 10
maso *n* мясо 4
matka *f* мать 2
měkký мягкий 9
městečko *n* городок 19
město *n* город 5
mezi между 7
mezinárodní международный 14
míň меньше 9
minulý прошлый 20
místo *n* место 5
mít иметь, быть должен
  ~ na sobě быть одетым в 1
mít se поживать 1
mladý молодой 2
mlíko *n* молоко 9
mluvit говорить 1
Mnichov *m* Мюнхен 6
moc очень, много 14
moct мочь 3
moderní современный 15
modrý синий 5
moment *m* минуточку 14
Morava *f* Моравия (часть ЧР) 6
Moravák *m* житель Моравии 6
Moskvan *m* москвич 6
moučník *m* сладкое 10
možná может быть 11
možný возможный 11
mrak *m* туча 11

muset быть должен 3
muž *m* мужчина, муж 1
myslet думать 7
mýt (se, si) умывать 13

N

nabídka *f* предложение 22
nabídnout предложить 22
nabízet предлагать 22
nábytek *m* мебель 7
nádherný чудесный 12
nádraží *n* вокзал 6
nahlas вслух 14
náhoda *f* случай, случайность 7
nahoru вверх, наверх 10
nahoře наверху 5
nájem *m* аренда 15
najíst se поесть 4
nákup *m* покупка, покупки
jít na ~ идти за покупками 9
nakupovat покупать 9
náměstí *n* площадь 5
naopak наоборот 16
nápad *m* идея 4
nápoj *m* напиток 10
naposled(-y) в последний раз 19
například например 16
narodit se родиться 13
národní национальный 5
narozeniny *мн. ч.* день рождения 13
nasednout сесть (на поезд) 19
nasnídat se позавтракать 10
nastoupit сесть (на поезд) 5
nástupiště *n* платформа 12
nastydlý простужен 21
naštěstí к счастью 1
návrh *m* предложение, проект 22
navrhovat предлагать 22
návštěva *f* гости 12
navštívit посетить 18
názor *m* мнение 23
ne нет 1
nebo или 1
něco что-нибудь, что-то 4
neděle *f* воскресенье 3
nechat оставить, заставить 8
nějak как-нибудь, как-то 12
nějaký какой-нибудь, какой-то 4
nejdřív(-e) сначала 5
nejen не только 20
nejspíš скорее всего 11
někam куда-нибудь, куда-то 4
někde где-нибудь, где-то 12
někdo кто-нибудь, кто-то 7
někdy иногда 12
několik несколько 7
několikrát несколько раз 12
některý некоторый, кто-нибудь 12
Německo *n* Германия 1
nemocnice *f* больница 21
nemocný *m* больной 21
nepořádek *m* беспорядок 10
nerad неохотно 4
než чем 11
nic ничто 7
nikam никуда 12
nikdy никогда 7
no ну 4
noc *f* ночь
dobrou ~ спокойной ночи 3
novinář *m* журналист 7
noviny *мн. ч.* газета 7
nudný скучный 7
nůž *m* нож 4

O

občas иногда 11
obchod *m* магазин, торговля 6
obchodní торговый 1
obchodovat торговать 7
objednaný заказаный 8
objednat (se, si) заказать, записать 8
objednávka *f* заказ, заявка 22
oblast *f* сфера, область 7
oblečen одет 11
oblečení *n* одежда 6
obléknout se (si) одеть 10
oblíbený любимый 4
obličej *m* лицо 16
obraz *m* картина 5
obsazeno занято 4
obyčejně обычно 17
obyčejný обычный 16
odejít уйти 3
odjíždět уезжать, уходить 12
odlétat улетать 24
odložit отложить 22
odložite si разденьтесь 22
odpočinout si отдохнуть 20
odpoledne *n* после полудня 3
odpovědět ответить 14
odsud оттуда 5
odvézt отвезти 24
oheň *m* огонь 19
okamžik *m* секундочка 8
oko *n* глаз; *мн. ч.* **oči** 16
okolí *n* окрестность 15
okraj *m* окраина, край 6
okurka *f* огурец 4
omlouvat se просить прощения 3
omluvit se извиниться 8

onemocnět заболеть 11
opakovat повторить 1
opálený загорелый 20
opět опять 21
opravář *m* мастер 8
opravdu действительно 5
opravit поправить 19
osm восемь 3
osmnáct восемнадцать 3
osoba *f* лицо (человек) 8
ostatní остальной 15
Ostravák *m* житель Остравы 6
ostříhat (se) подстричь 17
ošklivo плохая погода 11
ošklivý некрасивый 16
otázka *f* вопрос 14
otevřeno открыто 9
otevřít открыть 14
ovoce *n* фрукты 4

P

padnout упасть; сидеть (об одежде) 9
pak потом 5
palác *m* дворец 5
palačinka *f* блин 10
palec *m* большой палец 18
památka *f* память, памятник 20
pamatovat si помнить 7
pán, pan *m* господин 1
panelák *m* новостройка 6
paní *f* госпожа 1
papír *m* бумага 7
parkoviště *n* автостоянка 15
pas *m* загранпаспорт 8
patnáct пятнадцать 3
patro *n* этаж 6
patřit принадлежить 15
pečený жареный 10
pěkný красивый 6
peněženka *f* кошелёк 21
peníze *мн. ч.* деньги 7
pepř *m* чёрный перец 4
pes *m* собака 14
pěšky пешком 5
Petrohrad *m* Петербург 6
Petrohraďan *m* петербуржец 6
petrohradský петербургский 6
píseň *f* песня 16
pití *n* напиток, питьё 4
platit платить, действовать 4
plavky купальный костюм, плавки 20
plný полный 12
po по, после 5
poblíž близко, вблизи от 6
počasí *n* погода 11
počet *m* число 22
počítač *m* компьютер 7
počkat подождать 8
poděkovat поблагодарить 23
podepsat se расписаться 8
podívat se посмотреть, сходить 5
podle возле, по, согласно с 16
podnik *m* предприятие, фирма 22
podnikat предпринимать 7
podnikatel *m* предприниматель 1
podobný похожий 9
podzim *m* осень 11
pohled *m* открытка, взгляд 16
pohodlně удобно 9
pohodlný удобный 10
pojištění *n* страховка 21
pojišťovna *f* страховая компания 21
pokaždé каждый раз 15
pokladna *f* касса 9
pokladní *m/f* кассир 12
pokoj *m* комната
  obývací ~ жилая комната 8
pokračovat продолжать 19
pokuta *f* штраф 17
poledne *n* полдень 3
polívka *f* суп 4
polojasno полуясно 11
Polsko *n* Польша 1
pomalu медленно 22
pomalý медленный 16
pomeranč *m* апельсин 7
pomerančový апельсиновый 4
pomoc *f* помощь 7
pomoct помочь 12
ponožka *f* носка 9
poplatek *m* сбор 17
popovídat si поговорить 23
poprvé впервые 6
porucha *f* поломка 19
pořád все время, постоянно 5
pořádek *m* порядок
  v ~ku в порядке 17
posadit se сесть 14
poskytnout предоставить 22
poslat отправить 17
poslouchat слушать 1
pospíchat спешить 6
pospíšit si поторопиться 10
potěšen рад 22
potraviny *мн. ч.* продукты 9
potřebovat нуждаться в чем-л. 4
potřeby *мн. ч.* принадлежности, товары 6
povědět сказать, рассказать 18
povídat (si) говорить, рассказывать ...14
povolání *n* профессия 1
pozdě поздно 3
pozdrav *m* привет 24

pozítří послезавтра ... 12
poznat познакомиться, узнать ... 6
pozor *m* внимание, осторожно
dávat ~ обращать внимание, быть осторожным ... 12
pozvání *n* приглашение ... 23
pozvat пригласить ... 17
práce *f* работа ... 6
pracovat работать ... 3
pracovna *f* кабинет ... 22
pracovně по работе ... 7
pracovník *m* работник ... 21
právě именно ... 16
právník *m* юрист ... 7
pravý правый, настоящий ... 4
prázdniny *мн. ч.* каникулы ... 20
prázdný пустой ... 14
Pražák *m* пражанин ... 6
pro для ... 4
problém *m* проблема ... 1
procento *n* процент ... 17
proč почему ... 4
prodavač *m* продавец ... 7
program *m* программа ... 23
prohlédnout осмотреть ... 5
prohlídka *f* осмотр, проверка ... 20
procházka *f* прогулка ... 5
projednat обговорить ... 22
projít se прогуляться ... 3
prominout простить ... 1
pronajímat давать напрокат ... 15
pronajímat si снимать ... 15
propisovačka *f* ручка (для письма) ... 8
prosinec *m* декабрь ... 11
prosím пожалуйста ... 1
proti по сравнению с, против ... 6
proto поэтому ... 2
protože так как ... 7
pršet(-í) идёт дождь ... 11
průkaz *m* удостоверение, карта ... 21
průměrný средний ... 14
průvodce *m* гид; путеводитель ... 14
průvodčí *m/f* кондуктор ... 12
prý говорят, будто ... 13
pryč вон ... 10
přát желать ... 4
přání *n* желание, пожелание ... 4
přece все-таки, ведь ... 14
před(-e) перед ... 5
předměstí *n* пригород ... 15
předpověď *f* прогноз ... 11
představení *n* спектакль, сеанс ... 18
předtím раньше ... 10
přeháňka *f* кратковременный дождь ... 11
přejít перейти ... 5
překládat переводить ... 7
překladatel *m* переводчик ... 1
překvapený удивлённый ... 23
přeložit перевести ... 13
přemýšlet размышлять, думать ... 21
přes(-e) через, более чем ... 5
přesedat делать пересадку ... 24
přesně именно, точно ... 19
přestávka *f* перерыв ... 19
přestoupit пересесть ... 5
přestupovat пересаживаться ... 12
příbuzný *m* родственник ... 2
příjemný приятный ... 8
přijet приехать ... 8
příjmení *n* фамилия ... 1
příklad *m* пример ... 21
příliš слишком ... 9
příloha *f* гарнир ... 10
přímo прямо ... 24
přímý прямой ... 12
připít (si) выпить, произнести тост ... 22
příplatek *m* доплата ... 12
připraven готов ... 5
připravit (se) подготовить ... 24
příště в следующий раз ... 24
příští следующий ... 8
přítel *m* друг ... 2
přízemí *n* первый этаж ... 6
půjčit (si) одолжить ... 8
půl половина ... 3
půlnoc *f* полночь ... 3

R

rád с удовольствием, рад
mít ~ любить ... 1
raději лучше ... 23
radši лучше ... 4
ranní утренний ... 24
ráno *n* утро ... 3
recepce *f* администрация (в гостинице) ... 21
recepční *m/f* администратор (в гостинице) ... 8
restaurace *f* ресторан ... 4
rezervovaný забронированный ... 8
rodiče *мн. ч.* родители ... 2
rodina *f* семья ... 2
roh *m* угол ... 9
rohlík *m* рогалик ... 9
rok *m* год; *мн. ч.* **léta** ... 11
rovně прямо, ровно ... 5
rozhlas *m* радиовещание, радио ... 7
rozhodnout (se) решить ... 19
rozhovor *m* интервью ... 7
rozloučit se попрощаться ... 16
rozsvítit включить свет ... 10
rozumět понимать ... 1

ručník *m* полотенце ... 20
Rus *m* россиянин, русский ... 1
Rusko *n* Россия ... 1
ruský российский, русский ... 13
ruština *f* русский язык ... 13
různý разный ... 17
rychle быстро ... 6
rychlý быстрый ... 12
rýma *f* насморк ... 21
rýže *f* рис ... 10

Ř

řada *f* ряд ... 23
Řecko *n* Греция ... 1
řecky по-гречески ... 1
ředitel *m* директор ... 22
Řek *m* грек ... 1
říct сказать ... 3
řídit руководить; водить (машину) ... 19
říjen *m* октябрь ... 11
říkat говорить ... 11
řízek *m* шницель ... 4

S

sako *n* пиджак ... 9
salám *m* колбаса ... 10
sám сам, один ... 8
samozřejmě конечно ... 3
sedm семь ... 3
sednout si сесть ... 4
sejít se встретиться ... 3
sem сюда ... 4
servírka *f* официантка ... 4
sestra *f* сестра
  zdravotní ~ медсестра ... 2
setkání *n* встреча ... 22
setkat se встретиться ... 3
seznámit se познакомиться ... 1
na shledanou до свидания ... 1
schody *мн. ч.* лестница ... 8
schopný способный ... 22
schůzka *f* свидание ... 2
silnice *f* дорога, улица ... 19
silný крепкий ... 16
sklenička *f* стакан ... 4
sklípek *m* винный погреб ... 18
skončit окончиться ... 21
skoro почти ... 4
skrz через ... 5
skříň *f* шкаф ... 10
skupina *f* группа ... 7
slavný известный ... 23
slečna *f* девушка ... 16
sleva *f* скидка ... 12
slíbit обещать ... 7
Slovensko *n* Словакия ... 1
slovensky по-словацки ... 1
slovník *m* словарь ... 13
složitý сложный ... 7
slunce *n* солнце ... 5
slušet подходить (хорошо выглядить) ... 9
služby *f* услуги ... 17
smát se смеяться ... 17
smažený жаренный ... 4
směnárna *f* обменный пункт ... 8
směr *m* направление ... 20
smět сметь, мочь ... 16
smlouva *f* договор ... 22
smutný грустный ... 16
snad может быть, надеюсь ... 9
snažit se стараться ... 20
sněžit(i) идёт снег ... 11
snídaně *f* завтрак ... 10
snídat завтракать ... 14
sníh *m* снег ... 11
sníst съесть ... 4
socha *f* статуя ... 16
Soluň *f* Солоники ... 7
současný современный ... 16
souhlasit соглашаться ... 10
soukromý частный ... 15
sourozenci *мн. ч.* братья и сестры ... 7
soused *m* сосед ... 15
sousední соседний ... 20
spíš(-e) скорее ... 15
spokojený довольный ... 15
společnost *f* компания ... 7
spolu вместе ... 9
spolupráce *f* сотрудничество ... 22
sportovat заниматься спортом ... 15
správný правильный ... 2
srpen *m* август ... 11
stačit хватить, успеть ... 10
stále постоянно ... 19
stát стоять, стоить ... 2
stát *m* государство
  Spojené ~y США ... 17
stát se стать, случиться, становиться
  rádo se ~lo пожалуйста ... 4
státní государственный ... 15
stejně одинаково, всё равно ... 5
stejný такой же ... 9
stihnout успеть ... 9
století *n* век ... 20
strach *m* страх
  mít ~ бояться ... 23
strana *f* сторона ... 5
strašný ужасный ... 13
strávit провести (время) ... 16
stroj *m* аппарат ... 7
strom *m* дерево ... 5
strýc *m* дядя ... 2

střední средний ... 9
střecha *f* крыша ... 5
studený холодный ... 11
studovat учиться (в вузе) ... 7
stůl *m* стол ... 4
stupeň *m* градус ... 11
sucho *n* засуха ... 13
sukně *f* юбка ... 2
sůl *f* соль ... 4
sušenka *f* печенье ... 14
svátek *m* праздник, именины ... 13
světoznámý всемирно известный ... 23
svítit светить ... 11
svléknout se (si) раздеться ... 16
svobodný свободный, неженатый, не замужем ... 2

Š

šatna *f* гардероб ... 23
šaty *мн. ч.* платье ... 23
šedý серый ... 9
šetřit экономить ... 9
šikovný проворный ... 19
škoda *f* жаль ... 8
škola *f* школа
  chodit do ~y учиться в школе;
  vysoká ~ институт ... 6
Španěl *m* испанец ... 1
Španělsko *n* Испания ... 1
španělsky по-испански ... 1
špatně плохо ... 5
špatný плохой ... 5
špinavý грязный ... 16
šťastný счастливый ... 16
štěstí *n* счастье ... 6
štíhlý стройный, тонкий ... 16
šunka *f* ветчина ... 9

T

tady тут, здесь ... 2
takový такой ... 7
taky(-é) тоже, также ... 1
takže итак, так что ... 24
talíř *m* тарелка ... 4
tam там, туда ... 2
tamhle вот там ... 3
tamten вот тот ... 5
taška *f* сумка ... 19
tatínek *m* папа ... 2
teď сейчас ... 5
tedy итак ... 3
telefonovat звонить ... 13
televize *f* телевизор, телевидение ... 7
tělocvična *f* спортзал ... 15
ten тот, этот ... 2
tenhle этот ... 2
tenisky *мн. ч.* кеды ... 9
tento этот ... 3
teplota *f* температура ... 11
teprve только ... 15
termín *m* дата, срок ... 8
těstoviny *мн. ч.* макаронные изделия ... 4
těšit радовать ... 1
těšit se с нетерпением ждать ... 12
těžký тяжёлый, трудный ... 7
tchán *m* свёкор, тесть ... 2
tchýně *f* свекровь, тёща ... 2
ticho *n* тишина ... 5
tisíc *m* тысяча ... 9
tlumočník *m* переводчик ... 1
tlustý толстый ... 2
tmavý тёмный ... 15
tolik столько ... 9
trafika *f* табачный, газетный киоск ... 17
tramvaj *f* трамвай ... 5
trasa *f* линия (метро) ... 5
trh *m* рынок ... 16
tričko *n* майка ... 20
trochu немного ... 9
trvat длиться ... 22
třeba например, может быть, хоть ... 14
třešně *f* черешня ... 4
třikrát три раза ... 4
tu здесь, тут ... 2
tudy этим путём ... 12
turista *m* турист ... 5
tužka *f* карандаш ... 7
týden *m* неделя ... 3
tykat говорить на «ты» ... 14
typ *m* вид ... 20
typický типичный ... 4

U

ubrousek *m* салфетка ... 4
ubytování *n* размещение, заселение ... 8
učebnice *f* учебник ... 13
účet *m* счёт ... 4
udělat сделать ... 14
ukázat показать ... 5
uklidit убрать ... 10
úkol *m* задание, урок ... 7
umění *n* искусство ... 16
umět уметь, знать ... 1
umřít умереть ... 14
unavený усталый ... 4
únor *m* февраль ... 11
úplně совсем ... 6
uprostřed посредине, среди ... 2
určitě наверняка ... 7
úřad *m* учреждение ... 5
úředník *m* чиновник ... 6
ústa *мн. ч.* рот ... 16

uvařit приготовить, сварить 14
uvnitř внутри 5
uzdravit se выздороветь 21
už уже 1
úžasný потрясающий 13
užívat принимать 21

V

vadit мешать 14
Vánoce *мн. ч.* Рождество 17
vařit готовить 4
vážit весить, вешать 17
vážný серьёзный 19
včas вовремя 12
vdaná замужем 2
věc *f* вещь, дело 12
večeře *f* ужин 4
večeřet ужинать 4
vědět знать 3
vedle рядом 2
velikost *f* величина, размер 9
velkoměsto *n* большой город 6
velký большой 2
velmi очень 2
velvyslanec *m* посол 7
velvyslanectví *n* посольство 5
ven на улицу 5
venkov *m* деревня, провинция 14
venku снаружи 5
vepřo-knedlo-zelo (vepřové, knedlíky a zelí) *n* свинина, кнедлики и капуста 4
vepřová *f* жареная свинина 4
vesnice *f* деревня 14
větší больший, больше 9
většina *f* большинство
~ou большей частью 11
víc(-e) больше, более 9
Vídeň *f* Вена 6
vidlička *f* вилка 4
víkend *m* выходные 3
víno *n* вино, виноград 4
vítat приветствовать 22
vítr *m* ветер 11
vizitka *f* визитная карточка 19
vlak *m* поезд 3
vlas *m* волос 2
vlastně на самом деле 14
vlastní собственный 10
vloni в прошлом году 20
volat звать, звонить 18
volno свободно 4
volný свободный 8
vpředu впереди 2
vrátit (se) вернуть 9
vrchní *m* официант (обращение) 4
vrtat сверлить 21
vstoupit войти, вступить 16
vstupenka *f* билет 16
však однако, хотя 11
všechen весь 1
všimnout si заметить, обратить внимание 23
všude везде 11
vtip *m* шутка, остроумие 23
výborně отлично 3
výborný отличный 4
vyfotografovat сфотографировать 5
vyhrát победить 14
východ *m* восток, выход 1
vyjet выехать 19
vykat говорить на «вы» 14
výlet *m* экскурсия 10
vyměnit (si) обменить 8
vynikající прекрасный 18
vypadat выглядеть 2
vyplnit заполнить 8
vypnout выключить 8
vyprávět рассказывать 18
výrobek *m* товар 22
vyřídit передать, сделать 18
vystupovat выходить, выступать 12
vysvětlit объяснить 16
výtah *m* лифт 8
vyvolat проявить (пленку) 17
vyzkoušet испробовать, примерить, проверить 9
vyznat se разбираться 16
vzadu сзади 2
vzít взять 9
vzpomenout si вспомнить 23
vždy всегда 5

Z

z, ze из 5
za через, за 3
zabalit завернуть 9
zabloudit заблудиться 18
zabývat se заниматься 7
začátek *m* начало 21
začít начать 20
zadarmo бесплатно 21
zahnout повернуть (за угол) 5
zahrada *f* сад 5
zahraniční иностранный, зарубежный 14
záchod *m* туалет 15
zajímat (se) интересовать 16
zajímavý интересный, забавный 5
zakouřit si покурить 14
zamčený закрытый (замок) 22
zaměstnat принять на работу 7

zapalovač *m* зажигалка 19
zapnout включить 8
zapomenout забыть 17
září *n* сентябрь 11
zařídit устроить, организовать 17
zas(-e) опять 4
zastavit (se) остановить 19
zastávka *f* остановка 5
zástupce *m* заместитель
obchodní ~ торговый представитель .1
zastupovat являться представителем 7
zatelefonovat позвонить по телефону 7
zatím пока (что) 1
zatočit завернуть, повернуть 19
zavazadlo *n* багаж 19
zavolat позвонить, вызвать 18
zavřeno закрыто 8
zavřený закрыт 5
zavřít закрыть 14
zazvonit позвонить 22
zboží *n* товары 22
zbývat остаться 22
zdát se сниться, казаться 18
zde здесь 6
zdraví *n* здоровье 22
zdravý здоровый 21
zdržení задержка 8
zelenina *f* овощи 4
zeleninový из овощей 4
zelí *n* капуста 4
zelný капустный 4
země *f* страна, земля 6
zeptat se спросить 4
zhasnout погасить 15
zima *f* зима, холодно 11
zítra завтра 4
zítřek *m* завтрашний день 24
zkusit попробовать, примерить 18
změna *f* перемена 21
zmrzlina *f* мороженое 4
značka *f* марка 14
znamenat значить 1
známý *m* знакомый, известный 16
znovu опять, снова 20
zpátky назад, обратно 12
zpět назад, обратно 12
zpěvák *m* певец 16
zpívat петь 16
zpoždění *n* опоздание 3
zpráva *f* сведение, известие 19
zrušit отменить 24
ztratit (se) потерять 18
zubař *m* дантист 21
zůstat остаться 23
zvát приглашать 4
zvědavý любопытный 13
zvětšit увеличить 21
zvíře *n* животное 16
zvlášť(-tě) особенно, отдельно 4
zvláštní особенный, отдельный 11
zvonek *m* звонок (дверной) 22

Ž

žádný никакой 6
že что
že ano? так ведь? 2
železnice *f* железная дорога 22
žena *f* женщина, жена 1
židle *f* стул 10
život *m* жизнь 21
žízeň *f* жажда 4
žlutý жёлтый 5